

A Monseigneur L'Archevesque Ours

hommage de respect & de veneration

A Jean Archevesque. Tolouse

CONCILIUM

PROVINCIAE TOLOSANÆ.

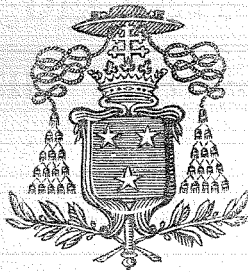
CONCILIUM
PROVINCIAE TOLOSANÆ,

IN URBE TOLOSA HABITUM,

ANNO DOMINI MDCCCL,

PONTIFICATUS PII PAPÆ IX QUINTO,

A SANCTA SEDE APPROBATUM.

TOLOSÆ,

TYPIS JOANNIS MATTHÆI DOULADOURE,

TYPOGRAPHI ET BIBLIOPOLÆ.

MDCCCLI.

LITTERÆ
AD CONCILIUM ATTINENTES.

DECRETA
CONCILIO PRÆVIA.

DECRETA
CONCILII PROVINCIALIS.

LITTERÆ

AD CONCILIUM ATTINENTES.

EDICTUM

DE CONCILII PUBLICATIONE.

Nos, PAULUS THERESIA DAVID d'ASTROS, miseratione divina et Sanctæ Sedis Apostolicæ gratia, sanctæ Romanæ Ecclesiæ presbyter Cardinalis, Archiepiscopus Tolosanus et Narbonensis, Galliarum Primas; universo Clero, et omnibus Provinciæ nostræ Fidelibus,

SALUTEM IN DOMINO.

Provinciale Concilium, quod Coepiscoporum nostrorum consilio et assensu hac in urbe superiori anno habuimus, jam a Sancta Sede approbatum, in lucem

publicam prodiisse, more institutoque Majorum (1), vobis significamus. Hoc igitur accipite, atque ea animi pietate prosequamini, quam tantopere commendat veneratione unde dimanat auctoritas. Neque enim dubitandum quin Dominus noster, qui in nomine suo congregatis sese medium assistere profitetur (2), in hæc sacra comitia libenter illapsus, vestros Præpositos Spiritu sancto afflaverit; ut quæ vestræ omnium salutis potiora sunt probarent ac sancirent. Accedit et præstantia rerum quæ inibi decernuntur, quæque ad summi Dei cultum, Ecclesiæ constitutionem, fidem, ac doctrinam, verbi divini prædicationem, Sacramentorum administrationem, morum reformationem, et ecclesiasticam disciplinam restaurandam, tuendam, aut conservandam pertinent. Non nova sane, nec nostro ingenio vel arte excogitata reperietis; sed quæ ex altissimis purissimisque fontibus, ex divinis scilicet Litteris, Summorum Pontificum Constitutionibus, Conciliorum Decretis, sanctorum Patrum scriptis hausimus atque descripsimus; ita ut sacræ antiquitatis oracula in nostra hæc Synodo veluti congregata, vos alloqui, et suam doctrinam, suas sententias, suasque voces auribus vestris adhuc insonare videantur.

(1) Vid. Conc. Mediol. I, II, III, IV, V. Collect. Hard. tom. x, col. 727, etc.; Rothomag. ann. 4584, ibid., col. 4274; Remens. 4585, ibid., col. 4532; Burdigal. 4585, ibid., col. 4588; Bituric. ann. 4584, ibid., col. 4514; Aquens. 4585, ibid., col. 4584; Tolos. 4590, ibid., col. 4855; Narbonens. 4609, ibid., tom. xi, col. 55.

(2) Matth. xviii, 20.

Rogamus ergo vos, Filii carissimi, et per viscera misericordiæ Christi Domini obsecramus, ut has Constitutiones quanto maximo potestis amore amplectamini, totosque vos ad eorum normam accommodare studeatis. Tanto siquidem major est commendatio eorum qui colunt, quam qui tulerunt leges; quanto est obedientia præceptione præstantior (1).

At vos præ cæteris qui statis in domo Domini, in atriis domus Dei nostri (2), vos sanctæ Ecclesiæ ministros hortamur et obtestamur, ut in iis quæ in vestram potissimum gratiam in Concilio sunt edicta, eam conferatis industriam quam ipsa vestri muneris ratio deposcit. Nihil levis momenti in his arbitramini; ut enim parvi sumptus, si frequentiores sint, magnas opes exhauriunt; sic modicæ transgressiones statuta firmiora dissolvunt, dum occulte serpit ac sensim grassatur legum violandarum prava consuetudo. Hinc quippe accidit, inquit sanctæ memoriæ Innocentius Papa I, ut *improba usurpatione fiat de consuetudine regula, quæ non venit ab ipsa quæ Litteris mandata est disciplina* (3).

Seniores præsertim qui in vobis sunt obsecro, consenior (4) et ego. Pascite qui in vobis est gregem

(1) S. Carol. Borrom. Edict. publ. Conc. Prov. I. Collect. Hard., tom. x, col. 728.

(2) Ps. cxxxiii, 2.

(3) Epist. S. Innocent. I, Episcop. Toletan. Synod., n. 5, ap. Constant. Epistol. Roman. Pontif., col. 767.

(4) I Petr. v, 1.

Dei (1), juxta regulas a vestris Episcopis sapienter constitutas: quas si accurate moribus expresseritis, forma facti gregis ex animo (2), juniores Christi ministros ad eas servandas provocabitis et adducetis; et cum apparuerit Princeps Pastorum, percipietis immarcescibilem gloriæ coronam (3).

Datum Tolosæ, pridie idus septembris, anni ab Incarnatione Domini millesimi octingentesimi quinquagesimi primi.

† P. T. D. CARD. D'ASTROS, *Arch. Tolosanus.*

De Mandato D. D. Eminentissimi Cardinalis,
Archiepiscopi Tolosani.

CAUJOLLE, *Can. hon. Secret. gen.*

(1) I Petr. v, 2.

(2) Ibid., 3.

(3) Ibid., 4.

LITTERÆ

QUIBUS SYNODI DECRETA SUMMI PONTIFICIS
RECOGNITIONI SUBJICIUNTUR.

AD SANCTISSIMUM DOMINUM NOSTRUM PAPAM PIUM IX.

BEATISSIME PATER,

Dulce ac pretiosum valde fuit animæ nostræ solatium, in his potissimum temporibus, tamdiu interruptam Provincialium Conciliorum seriem resumere. Nec mediocre quidem zeli incentivum ad ea amplectenda ex eo percepimus, quod salutare hoc antiquitatis institutum a SANCTITATE VESTRA nuper commendatum noverimus.

Itaque unanimi voluntatum affectu inchoatum opus in Tolosana Provincia, auxiliante Deo, nunc absolutum est, non tam nostris quam Venerabilium suffraganeorum Antistitum laboribus, præsertim vero dilectissimi nobis in pastoralis munere Coadjutoris, cujus pietate, doctrina, aliisque eximiis dotibus plurimum recreata senectus nostra ultra spem aliquatenus convaluit.

Unum adhuc superest, BEATISSIME PATER, sicuti certo jure debitum, ita et devotissimis Sanctæ Sedis filiis omnino jucundum; scilicet ut, juxta Constitutionem fel. record. Xysti Papæ V, quæcunque circa fidem, reformationem morum, strictiorem ecclesiasticæ disciplinæ observantiam statuenda duximus, ea omnia Apostolicæ auctoritati subjiciamus.

Dignetur SANCTITAS VESTRA nostrum illud obsequii et amoris munusculum benigne intueri. Velit quoque supplicantibus nobis, nec non gregibus sollicitudini nostræ commissis, paternam elargiri benedictionem, quam veluti omnimodæ donorum cœlestium ubertatis felicissimum pignus grato animo accipiemus.

Et hoc sibi præcipue vestris jam beneficiis cumulatus confidenter efflagitat,

BEATISSIME PATER,

Sanctitatis Vestræ,

Obsequentissimus et addictissimus
filius et creatura,

† P. T. D. CARD. D'ASTROS, *Arch.
Tolosanus.*

XIII kalendas Januarii MDCCCL.

SUMMI PONTIFICIS PII PAPÆ IX

LITTERÆ

SUPER ACTIS SYNODI.

PIUS PAPA IX.

Dilecte Fili Noster, Salutem, et Apostolicam Benedictionem. Gratæ Nobis admodum fuerunt obsequentissimæ Tuæ Litteræ XIII kalendas hujus mensis datæ, ac Tuo, aliorumque Venerabilium Fratrum istius ecclesiasticæ Tolosanæ Provinciæ Antistitum nomine scriptæ, quibus Nostro, et hujus Apostolicæ Sedis judicio Acta Provincialis Synodi a Te, atque ab illis nuper habitæ subjicere properasti. Quæ quidem Acta Nostræ Concilii Congregationi recognoscenda commisimus, cujus adjutricem operam in ejusmodi expediendis negotiis adhibere solemus, veluti probe noscis. Hinc eadem Congregatio rebus omnibus accurate ex more perpensis congruum de Actis ipsis majore, qua fieri poterit, celeritate dabit responsum. Dum autem Tibi, atque iisdem Venerabilibus Fratribus vehementer gratulamur, quod ejusmodi Provincialis Synodus post longum temporis

spatium fuerit concelebrata, plane non dubitamus, quin Tuæ omnes, atque eorumdem Venerabilium Fratrum curæ, studia, cogitationes alacriori usque contentione in id potissimum conferantur, ut sanctissima nostra Religio in istis Diœcesibus magis in dies vigeat, floreat, utque Fideles, Tuæ atque eorumdem Antistitum vigilantia commisi, insidiantium hominum fallacias, fraudes, errores, agnoscant, ac sedulo devitent, et quotidie magis enutriti verbis fidei crescant in scientia Dei et cognitione Domini Nostri Jesu Christi, ac per gratiarum charismata confirmati declinent a malo, et faciant bonum, et alacriori usque pede incedant per semitas Domini. Interim vero haud omittimus in humilitate cordis Nostri clementissimum misericordiarum Patrem orare, et obsecrare, ut uberrima suæ Bonitatis dona super Te, Tuosque Coepiscopos propitius semper effundat, ac Tuis, et illorum pastoralibus laboribus benedicat. Ac superni hujus præsidii auspicem, Nos-træque præcipuæ benevolentia testem Apostolicam Benedictionem toto cordis affectu, Tibi ipsi, Dilecte Fili Noster, atque eisdem Venerabilibus Fratribus, omnibusque istarum Ecclesiarum Clericis, laicisque fidelibus peramanter impertimur.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, die 30 januarii, anno 1851, Pontificatus Nostri anno quinto.

PIUS PP. IX.

EMINENTISSIMI CARDINALIS MAII

LITTERÆ

EMINENTISSIMO CARDINALI D'ASTROS,

ARCHIEPISCOPO TOLOSANO,

SUPER APPROBATIONE DECRETORUM CONCILII.

EMINENTISSIME ET REVERENDISSIME DOMINE OBSERVANTISSIME,

Acta Synodi Provincialis superiore anno isthic habitæ, de more recognoscenda accepit hæc Sacra Congregatio Tridentini juris interpret, ac vindex. Lætata profecto est dum ea perlegit Decreta ita concinnata ut et elegantia locutionis, et dignitas docentis Ecclesiæ servata fuerit. Placuerunt ingenui amoris, reverentiæ, et obsequii sensus erga Apostolicam Sedem, Summumque Pontificem. Vel maxime etiam probata fuerunt saluberrima Decreta, quibus portentosa Deismi, Naturalismi, Indifferentismi, Communismi et Socialismi,

aliorumque errorum monstra, queis undique Ecclesia impetitur, oppugnantur ac profligantur. Præclare quoque recensitæ fuerunt tum Episcoporum curæ, ut forma gregis facti, derelicta visitent, dispersa quærant, contrita sanent, et quod stat nutriant; tum Parochorum aliorumque secundi ordinis ecclesiasticorum, ut ipsi quoque recte Dominicum gregem pascant, quod infirmum est consolident, quod ægrotum sanent, cunctique digne ambulent in vocatione qua vocati sunt, cum omni humilitate et mansuetudine, cum patientia, solliciti servare unitatem.

Si multas hinc Eminentie Vestrae cæterisque Provinciae istius Episcopis laudes tribuendas esse censuit Sacra Congregatio ob ea tam recte constituta, quæ Catholicam fidem personasque respiciunt, non minores imo maximas attribuendas esse iudicavit ob ea tam prudenter sapienterque, in tanta temporum calamitate edicta quæ res Ecclesie respiciunt. Ad hæc referuntur opportunissima Decreta quæ prohibent piarum foundationum neglectum, pravorum librorum lectionem, vel retentionem, cantus profanos in Ecclesia; et vicissim promovent bonorum librorum diffusionem, rectam juventutis institutionem, cantum Ecclesie proprium, festorum observantiam, conventum Cleri singulis annis spiritualis secessus gratia. Huc quoque spectant monita Canonice cathedralium data, ut vere Episcopi senatus dici possint, ac Parochis et concionatoribus, ut cum scientia simul et simplicitate sermonis divinæ doctrinæ pabulo christianas plebes reficiant, rectaque methodo, et juxta normam Catechismi Romani Fideles

instruant; nec non ut sancte et rite Sacramenta admittrentur; de his omnibus summopere gratulatur Sacra Congregatio ac sibi amplissimos in Provincia ista fructus pollicetur, ita ut convellantur errores, juniores Clerici sicut olivæ frugiferæ crescant plantatæ in domo Domini, singuli ecclesiastici viri strenui ministri Christi sint; ac Fideles cuncti, rejectis erroribus et impietatibus, æmulentur quotidie charismata meliora.

Si quid aliquantisper in Decretis Synodi moderandum deprehenderunt Eminentissimi Patres, id in folio reperitur heic annexo.

Hæc erant nomine Sacrae Congregationis rescribenda. Ego vero ad omnia in commodum et utilitatem totius Provinciae Episcoporum atque Eminentie Vestrae, paratissimum me profiteor, cujus manus humillime deosculor.

EMINENTIE VESTRAE,

Humillimus et addictissimus
famulus,

A. CARD. MAIUS, *Præfectus.*

A. TOMASSETTI, *Secretarius.*

Romæ, 28 julii 1854.

DECRETA

DE INDICENDA ET APERIENDA SYNODO,

DE MODO VIVENDI IN CONCILIO,

DE NON PRÆJUDICANDO, DE NON DISCEDENDO,

ET DE PROFESSIONE FIDELI.

DECRETUM INDICATIONIS.

Nos, PAULUS THERESIA DAVID D'ASTROS, miseratione divina, et Sanctæ Sedis Apostolicæ gratia, Archiepiscopus Tolosanus et Narbonensis, Galliarum Primas, Comes Romanus, Solio pontificio Assistens,

Reverendissimis Fratribus Episcopis, nec non venerabilibus Capitulis Metropolitano et Cathedralibus nostræ Tolosanæ Provinciæ,

SALUTEM IN DOMINO.

Ab ipsis Ecclesiæ incunabulis, maximi momenti habitus fuit frequens Conciliorum Provincialium usus cum ad propagandam fidem et excessus corrigendos, tum ad concordiam et mutuam charitatem fovendam, et ad ea demum omnia ordinanda quæ cunctis Fidelibus, et præsertim Clericis, facienda vel fugienda sunt.

Neque ullus sane est, quantumvis levi antiquitatis

DECRETA PRÆVIA.

15

notitia imbutus, qui ex iis purissimis fontibus quot scientiæ et pietatis fluentia in christianam segetem dima-
naverint non videat, non miretur; nullus religionis studio vel paululum captus, qui sacros horumce fontium rivos ad nos remeare non exoptet, non efflagitet.

Desinant aliquando suspiria et vota quiescant, Fratres Reverendissimi. Reflorescit enim tandiu collapsum sanctum illud institutum, quod proxime intueri imo et amplecti vobis erit laborum dulcis refectio, nobis autem qui jam laborando, sed non certe amando, impares sumus, haud mediocre solatium senectutis. *A Domino factum est istud, cum Psalmista exclamare juvat, et est mirabile in oculis nostris (1). Regi ergo seculorum immortalis, invisibili, soli Deo honor et gloria (2).* Huic gratias, et quidem amplissimas, unanimes, uno ore referamus, qui per illustrem Gallorum Ecclesiam et gentem eximie dilectam *de tantis periculis eripuit et eruit; in quem speramus quoniam, si opus sit, et adhuc eripiet (3).*

Ne idcirco nos divinæ Providentiæ et canonicis præscriptionibus deesse videamur, gloriosissimi atque amantissimi in Christo Patris, Summi Pontificis Pii IX hortamenta (4) toto cordis ac mentis affectu excipientes, Provinciæ nostræ Episcopos congregandos duximus, ut eorum ope simul et consilio quæ in rei christianæ utilitatem vertant definire ac statuere valeamus. Quid enim

(1) Ps. cxvii, 25.

(2) I Tim. i, 17.

(3) II Cor. i, 10.

(4) Litt. ad Gall. Episc., dat. Cajetæ, 17 maii 1849.

nobis, quotquot sumus fidei Antistites, feliciter contingeret, quam hisce temporibus, quibus seculi vitio sacerdotalis auctoritas est imminuta, et antiquata morum austeritas, ecclesiasticum splendorem innovare, et, prout Spiritus sanctus suggesserit, Fidelium integritatem et pristinum fervorem restituere?

Itaque, propitiante Deo, auspice Deipara, et suffragantibus præcipue omnibus Sanctis, quorum patrocinio gloriantur Ecclesiæ nostræ, consultisque Reverendissimis Episcopis comprovincialibus, Concilium nostrum Provinciale, Tolosæ, in Seminario diocæsano, quarto idus septembris anni decurrentis, videlicet feria tertia intra octavam Nativitatis beatæ Mariæ Virginis, decrevimus habendum et inchoandum, ac per præsentis litteras indicimus et convocamus.

Omnes et singulos Fratres Coepiscopos Montalbansensem, Appamiensem, Carcassonensem, nostra auctoritate archiepiscopali monemus, hortamur et requirimus ut ad dictum Provinciale Concilium, per se aut per procuratores legitime delegatos, die ac loco præstitutis, conveniant.

Noverint venerabile Capitulum metropolitanum, aliaque cathedralium Capitula, se quoque per Decretum nostrum speciatim convocari ad Provinciale Synodum, ita ut, juxta Apostolicas et canonicas sanctiones, eorum respective nuntii, seu deputati, ad tractatum in Synodo admittantur, maxime super illis quæ ipsa Capitula contingere dignoscuntur (1).

(1) C. Etsi membra. De his quæ fiunt a Prælatiis.

Atque, ut conspirantibus nostrum omnium studiis cœlestis gratiæ favor aspiet, illuc convertendi sunt oculi unde procul dubio nobis auxilium veniet. Et cum universorum salutis serio diligenterque sit providendum, indictis opportuno tempore precibus et supplicationibus per suam quisque diocæsim, uberrima divini Spiritus dona enixe imploremus. Sic probatio nostræ fidei invenietur in laudem et gloriam et honorem in revelatione Jesu Christi, quo protegente, quo duce, forma facti gregis ex animo, exultabimus lætitia inenarrabili et glorificata, reportantes finem fidei nostræ, salutem animarum.

Datum Tolosæ, quarto idus junii, anni ab incarnatione Domini millesimi octingentesimi quinquagesimi.

† P. T. D., *Archiep. Tolosanus.*

De Mandato Illustrissimi ac Reverendissimi
D. D. Archiepiscopi Tolosani.

CAUJOLLE, *Can. hon. Secret. gen.*

DECRETUM

DE APERIENDA SYNODO.

In nomine sanctissimæ et individuæ Trinitatis, Patris, et Filii, et Spiritus sancti.

Nos, PAULUS THERESIA DAVID D'ASTROS, miseratione divina, et Sanctæ Sedis Apostolicæ gratia, Archiepiscopus Tolosanus et Narbonensis, Galliarum Primas, Comes Romanus, Solio pontificio Assistens,

Ad laudem et gloriam Dei omnipotentis, ad honorem beatissimæ, immaculatæ, semperque Virginis Mariæ, Dei genitricis, ad Ecclesiæ catholicæ decorem, decernimus, de consilio et consensu Reverendissimorum Coepiscoporum nostrorum, hac ipsa die mensis septembris decima initium fieri, atque adeo factum esse Concilii Provincialis quod, nostra metropolitana auctoritate, indiximus, denuntiavimus et promulgavimus.

DECRETUM

DE MODO VIVENDI IN CONCILIO, DE NON PRÆJUDICANDO,
ET DE NON DISCEDENDO.

Nos, PAULUS THERESIA DAVID D'ASTROS, miseratione divina et Sanctæ Sedis Apostolicæ gratia, Archiepiscopus Tolosanus et Narbonensis, Galliarum Primas, Comes Romanus, Solio pontificio Assistens,

Reverendissimos Episcopos, Fratres nostros, qui in hoc adsunt Concilio, obsecramus per Dominum nostrum Jesum Christum, et per caritatem Spiritus sancti, ut omnes pietatis opes, omnesque episcopalium virtutum facultates quarum ubertate circumfluent, in commune ad spiritualia hujusce Provinciæ commoda simul conferant.

Imprimis vero illius memores beati Jacobi Apostoli sententiæ, quod *omne donum perfectum desursum est, descendens a Patre luminum* (1), qui postulantibus à se sapientiam dat omnibus affluenter; sanctissimis precibus conciliares istas actiones, quas hodierno die aggressi sumus, adjuvare studeant, ut quod Spiritus inceptit, hoc ipse perficiat.

Et siquidem omni tempore oportet Episcopos irre-

(1) Jac. 1, 17.

prehensibiles esse, et omnimodæ sanctitatis exempla præbere, tunc vero maxime, cum Synodum celebrent, ubi pie religioseque vivendi leges cæteris de eorum consilio præscribuntur.

Omnes etiam clericalis ordinis viros monemus, atque per viscera misericordiæ Dei obtestamur, ut vitæ innocentia et integritate, fide, religione et pietate, omniumque virtutum ornamento præluceant, atque Concilio suis orationibus et sacrificiis divinum impetrent auxilium, mentibus nostris gratiæ lumen expostulantes, ut optima suscipiamus consilia, salutaria sanciamus, et sancita fideliter implere valeamus.

Præterea civitatis Tolosanae incolas, quorum et totius Provinciæ gratia, conventum hunc celebramus, paterno animo adhortamur, ut christianæ pietatis operibus et officiis sese dedant impensius; ut sobrie, caste, et juste vivere satagant, eleemosynas in pauperes abundantius effundant, frequentius Pœnitentiæ Sacramento utantur, sacram Synaxim peragant, et ita sibi nobisque uberrimos gratiæ fructus consequantur.

Commendamus denique ab omnibus fieri obsecrationes, orationes, postulationes, gratiarum actiones, pro Ecclesia sancta Dei, pro beatissimo Papa nostro Pio, pro Episcopis in hac Synodo congregatis, pro eunctis populis christianis, et pro omnibus hominibus, ut omnes in caritate radicati, pacem foveant, sectentur justitiam, quæ sunt Christi sapiant et quærant unanimes.

Iterum vero Reverendissimos Episcopos, Fratres nostros, obtestamur, ut omnes ad gloriam Dei et ani-

marum salutem unice conspirantes, cum modestia et lenitate animi, prout Spiritus sanctus dabit eloqui, opportune servato ordine, proferant opiniones in actionibus, sive privatæ illæ sint, sive publicæ.

Tandemque inanem gloriam, contentiones, jurgia, Episcoporum cœtu exulare oportet. Omnes igitur in spiritu humilitatis accedant, superiores sibi invicem arbitrantes: quod ut feliciter assequamur, in qualicumque ordine quisque compareat et consedeat, salva illius jura decernimus.

Deinde sub pœnis a jure statutis inhibemus, ne quis Episcoporum, aut eorum qui Provinciali huic Synodo interesse debent, ex civitate Tolosana discedere præsumat, nisi discessus causa a Concilii Patribus cognita, a nobis approbata, ac legitimo deinde procuratore suffecto.

DECRETUM

DE PROFESSIONE FIDEI.

Cum fides initium sit et fundamentum salutis, atque inter omnia pastoralis muneris officia illud primum ac potissimum esse debeat, ut fides Catholica quam sancta Romana Ecclesia colit ac tenet, incorrupta in hac Provincia Tolosana, sinceraque semper vigeat; Nos in hac nostrâ Synodo Provinciali hinc præcipue exordium esse duximus, ut eandem sanctam Catholicam fidem quam corde credimus, una oris confessione profiteamur. Quocirca sacri Concilii Tridentini Decretis insistentes, professionem fidei Pii IV Pontificis Maximi Constitutione acceptam atque promulgatam, a Nobis et Reverendissimis Coepiscopis, cæterisque in hoc Concilio insidentibus, palam et publice emittendam discernimus.

FORMULA PROFESSIONIS FIDEI CATHOLICÆ.

Ego N... firma fide credo, et profiteor omnia et singula, quæ continentur in Symbolo fidei, quo sancta Romana Ecclesia utitur, videlicet:

Credo in unum Deum, Patrem omnipotentem, factorem cœli et terræ, visibilium omnium, et invisibilium.

Et in unum Dominum Jesum Christum, Filium Dei unigenitum. Et ex Patre natum, ante omnia secula. Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero. Genitum, non factum, consubstantialem Patri, per quem omnia facta sunt. Qui propter nos homines, et propter nostram salutem, descendit de cœlis. Et incarnatus est de Spiritu sancto ex Maria Virgine: et Homo factus est. Crucifixus etiam pro nobis sub Pontio Pilato, passus, et sepultus est. Et resurrexit tertia die, secundum Scripturas. Et ascendit in cœlum; sedet ad dexteram Patris. Et iterum venturus est cum gloria judicare vivos et mortuos; cujus regni non erit finis. Et in Spiritum sanctum Dominum, et vivificantem; qui ex Patre Filioque procedit; qui cum Patre et Filio simul adoratur, et conglorificatur; qui locutus est per Prophetas. Et Unam, Sanctam, Catholicam et Apostolicam Ecclesiam. Confiteor unum baptisma in remissionem peccatorum. Et expecto resurrectionem mortuorum, et vitam venturi seculi. Amen.

Apostolicas, et ecclesiasticas Traditiones, reliquasque ejusdem Ecclesiæ observationes, et Constitutiones firmissime admitto et amplector.

Item sacram Scripturam, juxta eum sensum quem tenuit et tenet sancta Mater Ecclesia, cujus est judicare de vero sensu et interpretatione sacrarum Scripturarum, admitto; nec eam unquam nisi juxta unanimem consensum Patrum accipiam et interpretabor.

Profiteor quoque septem esse vere et proprie Sacramenta novæ legis, a Jesu Christo Domino nostro instituta, atque ad salutem humani generis, licet non

omnia singulis necessaria, scilicet: Baptismum, Confirmationem, Eucharistiam, Pœnitentiam, Extremam Unctionem, Ordinem, et Matrimonium; illaque gratiam conferre; et ex his Baptismum, Confirmationem, et Ordinem, sine sacrilegio reiterari non posse. Receptos quoque et approbatos Ecclesiæ Catholicæ ritus, in supradictorum omnium Sacramentorum solemnii administratione recipio et admitto.

Omnia et singula quæ de Peccato originali, et de Justificatione, in sacrosancta Tridentina Synodo definita et declarata fuerunt, amplector et recipio.

Profiteor pariter in Missa offerri Deo verum, proprium et propitiatorium sacrificium, pro vivis et defunctis; atque in sanctissimo Eucharistiæ Sacramento esse vere, realiter, et substantialiter corpus et sanguinem, una cum anima et divinitate Domini nostri Jesu Christi; fierique conversionem totius substantiæ panis in corpus, et totius substantiæ vini in sanguinem: quam conversionem Catholica Ecclesia Transsubstantiationem appellat. Fateor etiam sub altera tantum specie, totum atque integrum Christum, verumque Sacramentum sumi. Constanter teneo Purgatorium esse, animasque ibi delectas Fidelium suffragiis juvari.

Similiter et Sanctos una cum Christo regnantes, venerandos atque invocandos esse; eosque orationes Deo pro nobis offerre; atque eorum reliquias esse venerandas. Firmissime assero imagines Christi, ac Deiparæ semper Virginis, necnon aliorum Sanctorum habendas et retinendas esse, atque eis debitum honorem ac venerationem impertiendam. Indulgentiarum etiam potes-

tatem a Christo in Ecclesia relictam fuisse, illarumque usum Christiano populo maxime salutarem esse affirmo.

Sanctam, Catholicam, et Apostolicam Romanam Ecclesiam, omnium Ecclesiarum Matrem et Magistram agnosco; Romanoque Pontifici, beati Petri Apostolorum principis successori, ac Jesu Christi Vicario, veram obedientiam spondeo, ac juro.

Cætera item omnia a sacris Canonibus, et œcumenicis Conciliis, ac præcipue a sacrosancta Tridentina Synodo tradita, definita, et declarata indubitanter recipio atque profiteor; simulque contraria omnia, atque hæreses quascunque ab Ecclesia damnatas, et rejectas, et anathematizatas, ego pariter damno, rejicio, et anathematizo.

Hanc veram Catholicam Fidem, extra quam nemo salvus esse potest, quam in præsentii sponte profiteor, et veraciter teneo, eandem integram, et inviolatam, usque ad extremum vitæ spiritum, constantissime, Deo adjuvante, retinere, et confiteri, atque a meis subditis, vel illis, quorum cura ad me in munere meo spectabit, teneri, doceri, et prædicari, quantum in me erit, curaturum. Ego idem *N.* spondeo, voveo, ac juro: sic me Deus adjuvet, et hæc sancta Dei Evangelia.

DECRETA

CONCILII PROVINCIALIS TOLOSÆ

HABITI

AB ILLUSTRISSIMO ET REVERENDISSIMO

D. D. PAULO THERESIA DAVIDE D'ASTROS,
MISERATIONE DIVINA ET SANCTÆ SEDIS APOSTOLICÆ GRATIA,
ARCHIEPISCOPO TOLOSANO ET NARBONENSI,
Galliarum Primate, Comite Romano, Solio Pontificio Assistente.

Anno Domini MDCCCL, mense septembri.

TITULUS PRIMUS.

DE HIERARCHIA ECCLESIASTICA.

NIHIL, hisce periculosis temporibus, Concilio Provinciali necessarium magis visum est, quam ut de Hierarchia ecclesiastica, et præsertim de Summo Pontifice et Episcopis doctrinam a recentioribus novatoribus impugnatam, omnes Fideles edoceret, eamque ad memoriam Clericorum etiam sacerdotum revocaret.

CAPUT PRIMUM.

DE SUMMO PONTIFICE.

Christus Salvator noster regressurus ad Patrem, domum suam, columnam et firmamentum veritatis,

Ecclesiam scilicet Dei vivi (1) in omnes gentes diffundendam (2), super unum Petrum Apostolorum principem, tanquam supra petram solidissimam (3) ac immobile fundamentum (4), ædificavit; cui omnimodam in spiritualibus concessit potestatem, his verbis: *Ego dico tibi quia tu es Petrus, et super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam; et portæ inferi non prævalebunt adversus eam: et tibi dabo claves regni cælorum. Et quodcumque ligaveris super terram, erit ligatum et in cælis; et quodcumque solveris super terram, erit solutum et in cælis* (5). Et: *Ego rogavi pro te ut non deficiat fides tua; et tu aliquando conversus confirma fratres tuos* (6). Et: *Pasce agnos meos, ... Pasce oves meas* (7).

His Scripturarum testimoniis edocti, et sanctorum Patrum Traditionem sequentes, ac præcipue Concilii Florentini definitionem, Patres Concilii Provincialis Tolosani hæc de Summo Pontifice tenent et prædicant:

I.

Sanctam Apostolicam Sedem, et Romanum Pontificem in universum orbem tenere primatum, et ipsum Pontificem Romanum successorem esse beati Petri

(1) I Tim. III, 15.

(2) Psalm. II, 8; Is. LIV, 1 et seqq.; Matth. XXVIII, 18 et seqq.

(3) Origen. in Exod. Hom. V, n. 4, tom. II, edit. Bened., p. 145.

(4) S. Joann. Chrysost. de Pœnit. Hom. III, n. 4, tom. II, edit. Bened., pag. 500.

(5) Matth. XVI, 18 et seq.

(6) Luc. XXII, 32.

(7) Joann. XXI, 16 et seq.

principis Apostolorum, et verum Christi Vicarium, totiusque Ecclesiæ caput et omnium Christianorum Patrem et Doctorem existere; et ipsi in beato Petro, pascendi, regendi, ac gubernandi universalem Ecclesiam a Domino nostro Jesu Christo plenam potestatem traditam esse (1).

II.

Hæc igitur Apostolica supremaque Sedes omnium Ecclesiarum Mater et Magistra (2) jure divino constituta, centrum est indefectibile Catholicæ unitatis, in quo, velut in arce inexpugnabili, Petrus per Romanum Pontificem loquitur (3), semper in suis successoribus vivit, et judicium exercet (4) atque præsidet, et præstat quærentibus fidei veritatem (5).

III.

Ad hanc ergo Ecclesiam, propter potiore principatum, necesse est omnem convenire Ecclesiam (6), non solum pro ejusdem fidei conformitate; sed etiam

(1) Concil. Florent. in Definitione. Collect. Harduin., tom. IX, col. 423.

(2) Concil. Trident. Sess. VII, de Baptism., can. 3.

(3) Concil. Chalcedon. Act. II. Collect. Harduin., tom. II, col. 506.

(4) Concil. Ephes. Act. III. Collect. Harduin., tom. I, col. 1478.

(5) S. Petr. Chrysol. Epist. ad Eutychi. Collect. Concil. Hard., tom. II, col. 23.

(6) S. Iren. Contra Hæres. lib. III, cap. 5, n. 2, edit. Bened., pag. 175 et seq.

per illam reverentiam, subjectionem, et obedientiam, quæ ejus supremæ in Ecclesiam universalem gubernandam potestati debentur. Quapropter declaramus et contestamur, Apostolicis Constitutionibus, independenter ab omni seculari sanctione, ita inesse vim ac nativum robur, ut sint norma credendorum agendorumve regula qua vere et coram Deo omnes obstringuntur.

IV.

Majorum exempla, et maxime sancti Exuperii Tolosani Episcopi, veneranda vestigia sectantes (1), statuimus in causis majoribus, aut gravioribus et anxiiis quæ suboriri possent quæstionibus, nihil a nobis decernendum quin hujus supremæ Sedis oraculum consuluerimus. Cuncta etiam ejus responsa atque mandata, veluti ab Apostolico culmine (2), vel potius ab ore Patris Patrum (3) delapsa humiliter accipiemus, quam diligentissime exequemur, totis viribus observabimus et faciemus ab omnibus observari (4).

V.

Nec sane hic prætereunda vesana opinio eorum qui affirmare non dubitant ditionem temporalem spirituali

(1) Epist. S. Innocent. I, ad Exuper. Episc. Tolosan. n. 1; ap. Coustant. Epist. Rom. Pontif., col. 790.

(2) Epist. Episcop. Afric. ad Theodor. Pap. Concil. Later. Collect. Harduin., tom. III, col. 754.

(3) Concil. Roman. 531. Collect. Harduin., tom. II, col. 1111.

(4) Pontif. Roman. de Consecrat. elect. in Episc.

Romani Pontificis auctoritati subnexam, Legi evangelicæ adversari. Hunc errorem jam a pluribus seculis damnatum (1), denuo reprobamus atque damnamus. Quinimo et antecessorum nostrorum votis vota nostra jungentes conclamare juvat: Urbis aliarumque terrarum concessam ditionem, quo liberior et tutior potestatem Apostolicam toto orbe exerceat, non tantum Sedi Apostolicæ, sed etiam toti Ecclesiæ gratulamur, votisque omnibus precamur omnibus modis incolumem esse.

VI.

Antiquis ac salutaribus institutis, et maxime Constitutioni *Immensa Æterni* (2) fel. record. Xysti V obsequentes, prædecessorumque nostrorum via insistentes (3), decernimus hujus Synodi Decreta non ante promulganda quam a Romano Pontifice recognita et approbata fuerint.

CAPUT II.

DE EPISCOPIS.

Episcoporum auctoritas ex eo præcipue commendatur quod Episcopatus per Apostolum Petrum in Christo cœpit exordium (4). Christus quidem Apostolis, in quo-

(1) Wicel. Propos. 56 et 59, damnat. in Concil. Constantiens. Collect. Harduin., tom. VIII, col. 501.

(2) Bullar. Rom., tom. IV, part. IV, pag. 596, col. 2.

(3) Concil. Provinc. Tolosan. a Cardinal. de Joyosa Archiep. Tolos. Collect. Harduin., tom. X, col. 1854.

(4) Epist. S. Siric. Pap. ad Episc. Afric. n. 1; ap. Coustant. Epist. Roman. Pontif., col. 651.

rum locum successerunt Episcopi (1), suam potestatem his verbis tribuit : *Sicut misit me Pater et ego mitto vos* (2). *Euntes docete omnes gentes, baptizantes.... Ecce ego vobiscum sum omnibus diebus usque ad consummationem seculi* (3); tamen ut unitatem manifestaret, unitatis ejusdem originem ab uno incipientem sua auctoritate disposuit (4). Atque illa prorsus divina ordinatione, sicut Deus unus est et Christus unus, ita et grex unus ostenditur, et una Ecclesia, et Cathedra una Domini voce fundata (5).

Hinc, per temporum et successionum vices, Episcoporum ordinatio et Ecclesiae ratio decurrit ut Ecclesia super Episcopos constituatur, et omnis actus Ecclesiae per eosdem Praepositos gubernetur (6). Ipsi enim positi sunt, sicut beatus Paulus ait, a Spiritu sancto regere Ecclesiam Dei (7). Unde manifestum est Episcopum in Ecclesia esse et Ecclesiam in Episcopo, et si quis cum Episcopo non sit, in Ecclesia non esse (8).

(1) Concil. Trident. Sess. xxiii, de Ordine, cap. 4.

(2) Joann. xx, 21.

(3) Matth. xxviii, 19 et seq.

(4) S. Cyprian. de Unitate Ecclesiae, pag. 195, oper. edit. Baluz.

(5) Ibid., Epist. xl ad plebem, pag. 55; de Unitate Eccles., pag. 195.

(6) Ibid., Epist. xxvii Lapsis, pag. 57 et 58.

(7) Concil. Trident. Sess. xxiii, de Ordine, cap. 4.

(8) S. Cyprian. Epist. lxi, ad Florent. Pupian., pag. 125, edit. Baluz.

VII.

Itaque qui in Ecclesia sunt Presbyteris obaudire oportet his qui successionem habent ab Apostolis, qui cum Episcopatus successione charisma veritatis certum, secundum placitum Patris, acceperunt (1). Qui secus fecerint, non solum Ecclesiae, sed ipsius Christi et Patris, a quo et Christus missus est, mandata spernunt, ipso dicente : *Qui vos spernit, me spernit; qui autem me spernit, spernit eum qui misit me* (2).

VIII.

Hæc sacrarum Litterarum et Apostolicæ Traditionis documenta secuti, et præsertim definitionibus Concilii Tridentini (3) et Summorum Pontificum, imprimis Pii VI Constitutioni *Auctorem fidei* (4) inhærentes, Patres Concilii Provincialis Tolosani declarant, quod Ecclesiae Catholicæ firmissimum dogma sit Episcopos esse Presbyteris superiores, non solum potestate ordinis, sed etiam jurisdictionis. Ipsis proinde competit jus et auctoritas docendi, regendi, ac gubernandi ecclesiam sibi commissam; leges et statuta condendi quæ vim omnem obtineant independentem a consensu aut approbatione

(1) S. Iren. Contra Hæres., lib. iv, cap. 26, n. 2, edit. Bened., pag. 262.

(2) Luc. x, 16.

(3) Conc. Trident. Sess. xxiii, de Ordine, cap. 4, et can. 6 et 7.

(4) Propos. damn. ix, x, et xi. Bullar. Rom. contin., tom. ix, pag. 400.

Cleri, vel etiam Capituli nisi in casibus a jure expressis (1); judicandi causas spirituales quæ ad Clericos aut Fideles attinent; atque cætera episcopalia munia exercendi, secundum Apostolicas et canonicas sanctiones.

IX.

Verum quanto sublimior est Episcoporum dignitas, tanto etiam purior ac sanctior debet esse eorum vita. Quare mores suos ita componere studeant, ut omnibus exemplo esse possint (2); assidue sibi proponentes Episcopi formam ab Apostolo descriptam: *Oportet Episcopum irreprehensibilem esse, sobrium, prudentem, ornatum, pudicum, hospitalem, doctorem, non violentum, non percussorem, sed modestum; non litigiosum, non cupidum, sed domui suæ bene præpositum* (3). Quam eximiam formam ut plane assequantur Episcopi, ea omnia quæ de residentia (4), de vita et honestate Episcoporum, de ipsorum vestitu, suppellectili, mensa, ac de domesticæ familiæ cura in superiori Provinciæ Tolosanæ Concilio præscripta sunt (5), quæque Synodus hæc innovat, ab iisdem religiose observentur.

(1) Decis. S. Congreg. Concil.; ap. Bened. XIV, de Synod. lib. xiii, cap. 1, n. 9 et seq.

(2) Concil. Provinc. Tolos. sub Cardin. de Joyosa, part. 1, cap. 1, de Episcop., n. 50. Collect. Harduin., tom. x, col. 1787.

(3) I Tim. iii, 2 et seqq.

(4) Concil. Provinc. Tolos., part. iv, cap. 7, n. 1.

(5) Ibid., part. 1, n. 3, 16, 18, 19, 25 et seqq.

X.

Cum in custodia sanctuarii eos excubare jusserit, speculatoresque domus suæ præfecerit Dominus, qua maxima poterunt diligentia attendant ut creditos sibi populos conservent, errantes in viam reducant, perditos requirere et recuperare possint (1). Quotannis ergo suas ecclesias notabili saltem ex parte visitent, in eoque munere ipsis propositum maxime sit ut, præter Sacramenti Confirmationis administrationem, corruptam orthodoxamque doctrinam tueantur ac restituant (2). In vitam potissimum et mores ecclesiasticorum inquirent; eos, si emendandi fuerint, corrigant (3); cæteraque ad visitationem spectantia, in superiori Concilio Provinciali sapienter edicta (4), diligentissime custodiant.

XI.

In visitatione potissimum prædicationi verbi divini, quod est præcipuum Episcoporum munus (5), quoad eorum facultates negotiaque ferent, frequentius incumbant Episcopi: sin minus, probos saltem eruditosque viros ad id muneris seligant (6).

(1) Concil. Provinc. Tolos., part. 1, n. 1.

(2) Ibid., part. iv, cap. 8, n. 1.

(3) Ibid., n. 2.

(4) Ibid., passim in toto cap.

(5) Concil. Trident. Sess. v, de Reform. cap. 2.

(6) Conc. Provinc. Tolos., part. 1, cap. 5, n. 2.

XII.

Expedit maxime animarum saluti a dignis atque idoneis parochis gubernari (1). Quod ut diligenter ac recte præstetur, ubi vacanti ecclesiæ parochiali erit providendum, ex iis qui ætate, moribus, doctrina, prudentia, aliisque rebus ad vacantem ecclesiam gubernandam idonei fuerint, illum Episcopus eligat quem, omnibus mature pensatis, cæteris magis idoneum judicaverit, servata, in quantum fieri poterit, lege concursus (2), saltem ad paræcias primarias.

XIII.

De Clericis promovendis ad minores et præsertim ad sacros Ordines cum magna cautela, ac nonnisi rebus bene perpensis, nos Apostolus edocuit his verbis ad Timotheum: *Nemini cito manus imposueris* (3). Idcirco acriter vigilant Episcopi ne quis, nisi indole, virtute, scientia, vere se vocatum præ se ferat in sortem Domini, sacris Ordinibus initietur (4). De his præsertim inquirere et diu multumque investigare opus est num ea doctrina, gravitate morum, et divini cultus studio

(1) Concil. Trid. Sess. xxiv, de Reform. cap. 18.

(2) Ibid.

(3) Epist. encyclic. Leonis XII, Ubi primum, § Quæ de promovend.

(4) Epist. encyclic. ejusd. Summ. Pontif., de Extens. Jubil., § Seminararia.

commendentur (1). Qui ergo sanctitate morum non præstant, qui docti in Lege Domini non sunt, illis ad ecclesiasticam militiam nullus pateat aditus; sed iis duntaxat de quibus certa spes affulgeat fore ut tanquam lucernæ ardentes in domo Domini, eorum vivendi ratione atque opera, ædificationem et spiritualem dominico gregi utilitatem afferre queant.

XIV.

Seminaria Episcopi custodiant ut pupillam oculi, et quicumque in spem adolescunt Clericorum institutio summæ illis curæ sit (2). Magnopere ergo attendant ut qui Seminariis præficiuntur id sibi animum inducant, videlicet, sui esse officii, juxta Concilii Tridentini decretum, non solum religiose educare, sed et ecclesiasticis disciplinis instituere pueros qui in iis collegiis recipiuntur, et quorum indoles et voluntas spem afferat eos ecclesiasticis muneribus perpetuo inservituros (3). Quare Moderatorum ac magistrorum menti perpetuo obversentur hæc tanti ponderis monita Summi Pontificis Pii IX ad Episcopos, quorum illi vices gerunt: Commendatam imprimis volumus educationem minorum Clericorum; quandoquidem idonei Ecclesiæ ministri vix aliter haberi possunt, quam ex illis, qui ab adolescentia et prima ipsa ætate ad sacra eadem officia rite

(1) Epist. encyclic. Summ. Pontif. Pii IX ad Ital. Episc., § Jam vero.

(2) Epist. encyclic. Leonis XII, de Extens. Jubil., § Seminararia.

(3) Concil. Trident. Sess. xxiii, de Reform. cap. 18.

informati fuerint. Pergite omnem impendere industriam atque operam, quo sacræ militiæ tyrones a teneris annis in ecclesiasticis Seminariis recipiantur, atque inibi tanquam novellæ plantationes succrescentes in circuitu tabernaculi Domini, ad vitæ innocentiam, religionem, modestiam, et ecclesiasticum spiritum conformentur (1).

XV.

Ut præcaveantur mala quæ ex immoderatis, et non approbatis ab Episcopo expensis, oriri possent, statuimus rememoranda commendandaque hæc sanctæ Synodi Tridentinæ verba: Rationes reddituum Seminarii Episcopus singulis annis accipiat; atque omnia et singula quæ ad felicem Seminarii profectum necessaria et opportuna videbuntur discernere ac providere valeat (2).

XVI.

Et cum magni momenti res sit, plurimumque conferat ad Religionis, sanctæ Ecclesiæ, totiusque societatis conservationem et dignitatem recta christianæ juventutis institutio (3), Episcopi sedulam navent operam ut in iis omnibus quæ ad scholas puerorum ac juvenum utriusque sexus instructionem et educationem attingunt, Parochi et capellani in collegiis aliisque institutionibus,

(1) Epist. encyclic. Summ. Pontif. Pii IX ad Ital. Episcop., § Post hæc.

(2) Concil. Trident. Sess. xxiii, de Reform. cap 48.

(3) Concil. Provinc. Tolosan. part. iii, cap. 4. Collect. Harduin., col. 4810.

hoc tam gravi pastoralis oneris officio sollicitè defungantur. Curent etiam tum ut scholæ parentum fiducia dignæ in sua diœcesi quantum licuerit erigantur ac multiplicentur; tum ut ipsis parentibus denuntietur stricta jure naturali et divino illis imposita lex, non nisi magistris morum probitate et sincero religionis amore bene notis suos filios committendi; tum denique ut parentes simul et magistri admoneantur de iis removendis quæ fidei integritati vel innocentie puerorum noxia esse possent aut periculosa, et de his prospiciendis et adhibendis quæ ad religionis ac pietatis sensus in eorumdem animis excitandos fovendosque aptiora viderentur.

XVII.

Sacerdotes morbo aut senio gravati, eos maxime qui præfuere et laborarunt in verbo et doctrina, duplici honore ab Episcopis habeantur (4). Digni sane sua mercede sunt illi qui opus Domini bene sunt operati, et prælia Domini strenue præliati sunt. Eos igitur toto dilectionis affectu amplectantur Episcopi, omni sollicitudine curent ut si jam non existant, erigantur in sua diœcesi, sicut in quibusdam a pluribus annis erecta sunt, instituta quæ *caisses de secours* appellantur; sin minus, opportuniore qua poterunt ratione provideant ut ab iis sacerdotibus non solum de vita sustentanda anxie curæ amoveantur, sed etiam et iisdem præsto sint quæ senectutem infirmitatemve allevandam aut consolandam adjumento esse poterunt.

(1) I Tim. v, 17.

XVIII.

Diligenter quoque providebunt Episcopi ne, per heredum aut legatariorum avaritiam vel incuriam, ecclesiæ, Seminaria, aut alia pia instituta bonis defraudentur quæ Fideles testamento ipsis reliquerint (1); utque fundationes præscriptæ religiose exsolvantur. Sedulo itidem invigilent in his quæ Fabricarum constitutionem, rectam honorum et reddituum administrationem, nec non sacrorum ædificiorum ac supellectilis reparationem et conservationem attinent.

XIX.

De cætero faciles adeuntibus se præbeant, pauperum egenorumque inopiam ea qua poterunt caritate sublevent; eumque modum audiendis, alloquendis adjuvandisque omnibus adhibeant, ut homines non eorum magis humanitatem diligere, quam gravitatem venerari possint (2).

CAPUT III.

DE METROPOLITANO.

Quamvis Episcopi ratione Ordinis æquales omnino sint, tamen Ecclesia, vel a prima ætate, ad magis magisque fovendam unitatem et facilius disciplinam conservandam aut restituendam, unicuique Provinciæ

(1) Conc. Prov. Tolos., part. IV, cap. 15, col. 1850.

(2) Conc. Prov. Tolos., part. I, cap. 4, n. 9 et 10, col. 1737 et seq.

caput constituit Episcopum, qui Metropolita seu Archiepiscopus appellatur.

XX.

Metropolita igitur habet in omnes suæ Provinciæ Episcopos jurisdictionem, cujus præcipua munia hæc sunt: Episcopos, juxta canonicas sanctiones, vocat ad Synodum Provinciam, cui ipse præsidet (1), executioni Decretorum quæ inibi sancita sunt invigilat, eaque, si opus sit, provisorie interpretatur. Visitat Provinciæ diœceses, modo propriam diœcesim plene visitaverit, et visitationis causa cognita ac probata fuerit in Concilio Provinciali (2). Jus dicit inter eos qui a suffraganeorum judicio legitime ad illum provocant (3). Ad ipsum devolvitur jus constituendi vicarium capitularem, Sede vacante, si infra octo dies post mortem Episcopi a Capitulo vicarius non eligitur (4). Potest etiam in tota Provincia crucem suæ jurisdictionis insigne ante se deferre, benedicere, et in pontificalibus celebrare (5). Ea omnia jura fatentur Patres Concilii, et ipsi Metropolitanano reverentiam atque obedientiam, secundum Apostolica mandata, libenti animo exhibent.

XXI.

Maxime expedit et peroptat Synodus hæc, ut inter

(1) Concil. Trident. Sess. xxiv, de Reform. cap. 2.

(2) Ibid., cap. 5.

(3) C. xi, de Offic. jud. ordin. Vid. Const. Bened. XIV, Ad militantis XLVIII.

(4) Concil. Trident. Sess. xxiv, de Reform. cap. 16.

(5) Clement. de Privileg., C. Archiepiscop.

Metropolitanum et Coepiscopos non solum perfecta in Domino charitas et concordia, sed et arcta perseveret semper necessitudo, quam fovendam curent per commercium frequens et mutua consilia, ubi de gravioribus rebus inciderint quæstiones; Scriptura dicente: *Frater qui adjuvatur a fratre quasi civitas firma, et judicia quasi vectes urbium* (1).

CAPUT IV.

DE SYNODO DIOECESANA.

Synodorum episcopalium ad Clericos continendos in officio, et depravatos populi mores reformandos utilitas satis superque ex eo comprobatur, quod eorum coactio a sacris canonibus et maxime a Concilio Tridentino præscripta sit (2). Fatendum sane illa Cleri comitia, juxta formam sapientissime ab Ecclesia præfinitam, ob temporum difficultates, diœceseon amplitudinem, et sacerdotum penuriam, in tota nostra Provincia pene omissa fuisse. Ad occurrendum huic incommodo Prædecessores nostri hunc morem induxerunt, ut singulis annis in Seminariis congregarentur Canonici, Parochi alique sacerdotes, tum ut vacarent, in sacro quodam secessu, spiritualibus exercitiis; tum ut Episcopus facilius de totius diœcesis statu inquireret, et, collatis tunc ipse consiliis, monita salutis daret, atque identidem decreta quædam disciplinæ promulgaret; sicque, meliori qua poterat

(1) Proverb. xviii, 19.

(2) Concil. Trid. Sess. xxiv, cap. 2.

ratione, scopum illum obtineret quem in Synodis instituendis sibi proposuit Ecclesia.

Huic autem consuetudini, ex qua maxima commoda dimanare comperimus, nihil fore immutandum hucusque nobis visum est. Verum in Provinciali Synodo rem ad trutinam revocantes, hæc statuenda in Domino duximus:

XXII.

Conventus Cleri pro secessu spirituali, singulis annis, de more in tota Provincia habeantur.

Quilibet Episcopus, pro rerum ac personarum statu, Synodum diœcesanam, juxta formam ab Ecclesia præscriptam, restituat, statim atque id opportunum judicaverit.

XXIII.

Qui vero obtenderent, « reformationem abusuum » circa ecclesiasticam disciplinam, in Synodis diœcesanis ab Episcopis et Parochis æqualiter pendere ac stabilire debere, ac sine libertate decisionis indebitam fore subjectionem suggestionibus et jussionibus Episcoporum (1); » sciant hanc doctrinam e turbido hæreticorum veterum ac recentiorum fonte derivatam, ab Ecclesia, solemni et infallibili judicio, damnatam fuisse tanquam « falsam, temerariam, episcopalis auctoritatis læsivam, regiminis hierarchici subversivam, » et faventem hæresi aërianæ a Calvino innovatæ (2). »

(1) Const. Auctorem fidei. Propos. damn. ix. Bull. Rom. cont., tom. ix, pag. 400.

(2) Ibid.

CAPUT V.

DE CAPITULIS CATHEDRALIBUS.

Omnino venerabilis est Capitulum cathedralium institutio, plurimumque confert ad Dei gloriam et Ecclesiæ dignitatem.

Sapienter igitur a Tridentina Synodo (1) atque aliis non paucis (2) cautum fuit ut ad Canonicatus seligantur viri boni testimonii, disciplinæ zelo repleti, scientia, moribus, pietate præcellentes, qui omni qua par est diligentia et ædificatione officium suum perficiant.

XXIV.

Capitulorum jura et obligationes sacris canonibus determinantur, nec non Statutis conditis aut condendis a Capitulo et ab Episcopo, juxta sacros canones, et Apostolica Rescripta approbandis.

XXV.

Ad Concilia Provincialia convocantur Capitula, et illorum delegati in iis Conciliis ad tractatum admittuntur (3).

(1) Concil. Trid. Sess. xxii, de Reform. cap. 2; Sess. xxiv, cap. 12.

(2) Concil. Rothomag. 1581, de Episc. et Cap.; Remens. 1585, de Cap. et Canonic.; Burdig. 1585; Turon. 1585; Tolosan. 1590, part. i, cap. 2, etc. Collect. Hard. tom. x, col. 1222, 1298, 1354, 1414 et 1790.

(3) C. Etsi membra, De his quæ fiunt a Prælatibus.

XXVI.

Quoad paræcias cathedrales, in quibus Parochi titulus toti conjunctim Capitulo attribuitur, non autem alicui individuo, Episcopus uni inter Canonicos pastoralia officia obeundi committit munus; neque alteri Canonico illa munia exercendi jus competit.

XXVII.

Canonicis in mortis periculo constitutis, et in quacunque civitatis episcopalis paræcia degentibus, ultima Sacramenta deferantur solemniter a Capituli præside, omnibus aliis in habitu chori ordinate comitantibus.

Eorum exequiæ ab iisdem cum pari solemnitate fiant in ecclesia cathedrali.

XXVIII.

Capitulum quoties capitulariter assistit, præcedentia gaudet super quodcumque corpus ecclesiasticum (1): censetur enim cum Episcopo unum corpus efficere.

XXIX.

Vacante Sede, statim omnis jurisdictio atque diœcesis administratio transfertur ad Capitulum. Quam potestatem Capitulum exercet per unum vicarium, aut etiam plures, juxta Galliarum usum, quos intra octo dies post obitum Episcopi deputare tenetur.

Elapso hoc tempore, ad Metropolitanam hæc deputatio

(1) Barbosa, de Canon. et Dignit. cap. 18, n. 44 et seq.

devolvitur; et si agatur de ecclesia ipsa Metropolitana, tunc antiquior Episcopus ex suffraganeis vicarios constituit (1).

XXX.

Vicarii capitulares rite constituti totam accipiunt jurisdictionem, cujus nullam omnino partem sibi Capitulum reservare potest (2). Proinde ex officio dimoveri nequeunt, nisi justa et Summo Pontifici probata causa sit (3).

Hæc vicariorum capitularium potestas, nulli conditioni aut restrictioni obnoxia, durat usque dum Episcopus electus et canonice institutus litteras suæ institutionis exhibuerit Capitulo, et sic possessionem adeptus fuerit.

XXXI.

Multa tamen sunt quæ, dum vacat ecclesia, nec a Capitulo nec ab ejus vicariis exercentur, vel defectu potestatis, vel quod eis sacri canones modum constituerint.

Nihil quoque Capitulum, Sede vacante, circa diœcesis disciplinam innovet, ac de juribus episcopalibus imminuat. Non per se ipsum concedat litteras dimissorias, sed per vicarios capitulares, et nunquam ante annum elapsam a die vacationis.

(1) Concil. Trid. Sess. xxiv, de Reform. cap. 16.

(2) Bened. XIV de Synod. diœc. lib. II, cap. 9, n. 4; Barbosa de Can. et Dignit. cap. 42, n. 47, ubi refert plures Decl. S. Congr. Episc. et Regul.

(3) Bened. XIV, ibid.

Cum jurisdictio necessaria ad Capitulum transeat, non autem voluntaria, Prælato successori reserventur quæ ad liberam Episcopi collationem spectant, ut sunt canonicatus; pariterque ab eo solo conferantur tituli parochiales vulgo *cures de 1re et de 2^e classe*.

XXXII.

Quanto in diœcesana hierarchia cathedrale Capitulum alios ordines officiis et honore superat, tanto modestia, lenitate, omniumque virtutum splendore transcendat. Consonent Canonicorum mores titulo, consonent nomini. Exemplo sint tum Clero, tum Fidelibus, non solum integritate fidei, et vitæ innocentia, sed etiam pietate non ficta, devota sanctuarii frequentatione, filiali erga Episcopum obsequio, totius ecclesiasticæ disciplinæ observantia singulari.

XXXIII.

Canonicorum est divinas laudes assidue decantare, et publicas preces singulis diebus persolvere (1). Id angelicum munus angelicis cordibus adimpleri hortatur hæc Synodus.

Quoties ergo psallendi gratia convenitur, ibidem muta aut clausa labia nemo tenuerit; sed omnes una pariter, senes cum junioribus, laudent nomen Domini in psalmis, hymnis et canticis, Deo alacriter modulantes.

Decernunt hujus Concilii Patres in singulis Provinciæ cathedralibus integrum officium decantari, aut recitari, nisi Apostolica dispensatio intercesserit.

(1) Concil. Trid. Sess. xxiv, de Reform. cap. 12.

XXXIV.

A singulis etiam Canonicis alternatim Missa capitularis quotidie celebretur (1), circumstante juxta aram corona fratrum, qui multum orent pro populo et universa christiana civitate. Quantum fieri poterit, adhibeatur cantus ad hujus quotidiani sacrificii oblationem (2), at saltem diebus dominicis et festis solemnibus.

XXXV.

Assidua hæc personalis et obligatoria cooperatio publicis Chori officiis, aliam obligationem supponit et exigit, quæ a permultis Conciliis et repetitis Sacræ Congregationis Concilii decretis summopere commendatur, nempe residentiam (3).

Invigilabunt Episcopi ne, ultra tempus a Concilio Tridentino et Statutis diocesanis definitum, Canonicorum vacationes protrahantur; curabuntque ut sic per vices absentias suas disponant Canonici, ut nunquam cesset divinum officium, semperque convenienti servitio celebretur.

XXXVI.

Episcopo celebranti, aut alia pontificalia exercenti, assistant et inserviant Canonici, sive in ec-

(1) Bened. XIV. Const. Cum semper, n. 402, § Hæc igitur.

(2) Ibid.

(3) Concil. Trid. Sess. xxiv, de Reform. cap. 12.

clesia cathedrali (1), sive etiam in aliis civitatis ecclesiis (2).

CAPUT VI.

DE PAROCHIS, VICARIIS, CAPELLANIS ET ALIIS PRESBYTERIS.

Insigne admodum est officium Parochorum quibuscum Episcopus, jam a multis seculis, curam ac jurisdictionem partitur suæ auctoritati subordinatam, et intra fines parochiæ jure proprio exercendam. Quanto igitur aliis sacerdotibus suo munere præcellunt Parochi, tanto cum Episcopis strictiori filialis obsequii vinculo constringantur oportet. Ex qua sacra conjunctione quam multa bona profluant ab uno potest dignosci: Nempe, singulis Pastoribus cum sua plebe concordia glutino, ut beati Cypriani verbis utamur, Episcopo cohærentibus et, per Episcopum, Supremo Pontifici Christi Vicario inseparabiliter connexis, omnium oculis splendescit suavis illa et decora Ecclesiæ unitas, quæ ejus adversariis terribilis est ut castrorum acies ordinata (3).

XXXVII.

Ad tantam unitatem procurandam ac perpetuo retinendam, meminerint Parochi cæterique sacerdotes in partem sollicitudinis episcopalis vocati, nihil sanctis Patribus antiquius fuisse, quam ut firmissimam hanc

(1) Concil. Trid. Sess. xxiv, de Reform. cap. 12.

(2) Decretum S. Congreg. in Licien.; apud Bened. XIV. Inst. cvii, n. 60.

(3) Cant. vi, 5, 9.

regulam omnibus statuerent atque inculcarent, Presbyteros scilicet, in iis quæ ad Ecclesiam spectant, Episcopis esse obnoxios. Episcopum, inquit illustris martyr Ignatius Antiochensis, sequimini ut Jesus Christus Patrem... (1); et quemadmodum Dominus sine Patre nihil facit ipsi unitus, ita et vos sine Episcopo nihil agite (2).

XXXVIII.

Sanctæ hujus præceptionis simul et promissionis in sacra Ordinatione suo Antistiti factæ non obliviosi, Parochi aliique sacerdotes reverentiæ et obedientiæ officia ipsi studiose persolvant; illud sancti Cypriani memoria recolentes, quod verissimum esse tristi experimento didicimus: Inde schismata et hæreses abortivæ sunt et oriuntur, dum Episcopus qui unus est et Ecclesiæ præest, superba quorundam præsumptione contemnitur, et homo dignatione Dei honoratus, indignus hominibus judicatur (3).

Caveant ergo Presbyteri et Clerici omnes ne superbia decepti Episcoporum acta, gesta vel decreta dijudicare aut discutere, multo magis vituperare ac carpere temerario quodam ausu aggrediantur; sed potius sint semper parati in arduis aut perplexis quæstionibus illos fidenter consulere, eorum stare mandatis, salutaria monita humili et submisso animo accipere, atque

(1) Ad Smyrn. n. 8, pag. 56. Patr. apostol., edit. Cotel. vol. II, pag. 57.

(2) Ibid. Ad Magnes, n. 7, pag. 19.

(3) Epist. LXIX ad Florent. Pupian., pag. 122 oper., edit. Baluz.

omnia sibi ab illis concredita quam fidelissime complere.

XXXIX.

Post Concordatum anni millesimi octingentesimi primi, invaluit in Galliis consuetudo, et etiam nunc viget, ut qui succursalibus ecclesiis præficerentur Presbyteri, jurisdictionem obtinerent ad nutum Episcoporum revocabilem. Quam disciplinam Summo Pontifice assentiente inductam, servandam esse ac retinendam censemus et judicamus. Insuper et decernimus, ut, ad mentem Summi Pontificis fel. record. Gregorii XVI, in regimine Ecclesiarum succursalium (nostræ hujus Provinciæ) nulla immutatio fiat donec aliter a Sancta Apostolica Sede statutum fuerit (1).

XL.

Parochos omnes admonemus et hortamur, ut divinorum præceptorum memores, factique forma gregis, populum sibi commissum in iudicio et veritate pascant ac regant (2).

Ut autem fidelius officium adimpleant, statuta Concilii hujus Provincialis et suæ quique diocesis synodalia præscripta frequenter legant; a quibus ea omnia quæ ad suam populique vitam moderandam pertinent, excipere et agnoscere possint (3).

(1) Resp. Summ. Pontif. Gregor. XVI ad Episc. Leodiens., 1 maii 1845.

(2) Conc. Trident. Sess. XXIII, de Reform. cap. 1.

(3) Concil. Tolosan. 1590, part. I, cap. 5, n. 2.

XLI.

Caveant ne unquam obliviscantur qui tabernaculo deserviunt quia in his quæ Patris cœlestis sunt oportet eos esse. Enixe igitur illos omnes rogamus in Domino ut ab inordinato parentum amore se contineant; non pauca enim exinde plurimis Provinciæ nostræ ecclesiis provenire incommoda dolentes perspeximus, quibus promptum remedium afferri religionis maxime interest. Sciant Parochi domum parochialem non esse suorum parentum, cognatorum vel eorum familiæ domum. Quod si parentes, aut cognatos, quos secum habere ipsis canones et statuta diocesana permittunt, in domum parochialem perpetuo recipere voluerint; id sibi non licere noverint, nisi gravissima de causa, eaque lege, ut præfati parentes aut cognati morum probitate conspicui, officio pastoralis rite ac fructuose exequendo impedimento non sint, nec iis quæ quoquomodo ad parochiæ regimen attinent sese admiscere præsumant.

XLII.

Sciant quoque Parochi ad quos noster hic sermo pertinet, sacrorum canonum auctoritati et spiritui ecclesiastico omnino esse alienum (1) quod ex sacris ecclesiæ redditibus rem familiarem suorum cognatorum augeant, aut, iisdem etiam pauperibus plus æquo largientes, non habeant ipsi unde possint et honeste vivere, et suæ parochiæ egentum necessitatibus subvenire.

(1) Concil. Trident. Sess. xxv, de Reform. cap. 4.

Omnibus Parochis districte et in virtute sanctæ obedientiæ inhibemus ne pecuniam mutuo dent cum auctario suis parochianis. Iis pariter inhibemus, nec non omnibus in sacris Ordinibus constitutis, ne absque prævio Episcopi consensu, vades et sponsores se constituent vel offerant; aut per argentariam sygrapham (gallice *lettre de change* vel *billet à ordre*) aut per simile chirographum pecuniam mutuentur.

Si hæc non sufficiant, providebunt Episcopi, etiam per ecclesiasticas censuras, ut hi omnes abusus penitus eraditentur.

XLIII.

Quos in adiutorium pastoralis officii vicarios habuerit, illos Parochus paterno affectu suscipiat, fraternaque caritate ad pietatem, scientiam, disciplinam ecclesiasticam, omnium virtutum exercitia et munera parochialia obeunda, monitis et exemplis erudiat ac informet. Id ut facilius ac plenius præstetur, summopere optandum foret ut veluti pater cum filiis, simul Parochus et vicarii habitarent unius moris in domo una. Quæ communis vitæ ratio, vel a primævis Ecclesiæ seculis a Patribus laudata et usitata, ac etiamnum in multis Galliarum diocesis religiose servata, non pauca gignit commoda tam ipsis Parochis et vicariis quam Fidelium gregi cui illi præficiuntur; pleraque etiam damna et pericula sive spiritualia sive temporalia longius propulsat. Eosdem igitur omnes obtestamur ut hujus communis vitæ consuetudinem, ubi primum commode fieri poterit, amplectantur, amplectamque firmiter retineant.

XLIV.

Vicarios ipsos monemus atque hortamur ut sui officii ac nominis memores, nihil, nisi ex consensu et beneplacito Parochi, peragant; ipsum filiali reverentia et honore prosequantur, atque illius dictis et monitis attentis et dociles, ad omne opus bonum paratos semper et expeditos pro ejusdem nutu se præbeant; quem, infirmum præsertim aut senio laborantem, omni cura et affectu sustentent ac consolentur.

XLV.

Capellani qui in spiritualibus præficiuntur monasteriis, collegiis, xenodochiis, carceribus atque aliis institutis, commendata sibi existiment quæ de residentia, vigilantia, prædicatione verbi divini, aut puerorum ac rudium institutione, ac de cæteris ad se spectantibus quæ infra exponentur: sint erga se invicem, sint præcipue erga Parochum in cujus parochia situm est illorum domicilium vel institutum, solliciti servare unitatem spiritus in vinculo pacis.

XLVI.

Presbyteri qui absque titulo alicui parochiæ inseruiunt, sacris ecclesiæ officiis, dominicis festisque diebus intersint peroptamus, et Parochos adjuvare pro virili sint semper parati (1): eos adhortamur ut quæ de honestate et vita Clericorum, de studio, aliisque rebus ad ipsos attinentibus nostra hac Synodo vel statutis diocesanis mandantur, diligenter custodiant.

(1) Concil. Provinc. Tolosan. 1590, part. I, cap. 5, n. 14.

TITULUS SECUNDUS.

DE FIDE ET DOCTRINA.

CAPUT PRIMUM.

DE NONNULLIS HODIERNI TEMPORIS ERRORIBUS.

Nostra tempora maxime spectare videntur hæc beati Petri verba: *In vobis erunt magistri mendaces, qui introducent sectas perditionis* (1). Undique enim, ut olim querebatur sanctus Augustinus, urget nos diluvium aquarum multarum extollentium se adversus Deum et docentium superbas impietates (2). Undique perstrepunt voces hominum perditorum, qui tanquam fluctus maris despumantes confusiones suas (3), omni-gena doctrinarum portenta in fideles populos diffundere contendunt, et Catholicam Religionem labefactare, ac, si fieri unquam posset, funditus evertere commo-liuntur.

Verum cum nos Deus posuerit murum pro domo Israel ut staremus in prælio in die Domini (4), jusseritque, veluti Doctores et Pastores, non modo Fidei depositum integrum, illibatumque custodire, et contradicentes arguere, sed etiam oves nobis concreditas a

(1) II Petr. II, 1 et seq.

(2) Enarr. in Psalm. xxxi, n. 18 et seq., tom. IV oper., col. 182, edit. Benedict.

(3) Jud. 15.

(4) Ezech. XIII, 5.

malorum insidiis tueri et defendere, errantes revocare, nutantesque confirmare; idcirco sacrarum Scripturarum, Conciliorum, sanctorum Patrum, Summorumque Pontificum auctoritati, quæ sola docendorum et credendorum in Ecclesia Catholica regula est, inhærendo, nonnulla systemata quæ ejus Fidei et doctrinæ prorsus adversantur, et animarum saluti maximopere officiant, denuntianda, reprobanda ac damnanda judicamus.

XLVII.

In tanta porro errorum quibus circumdamur colluvie, quasi aliorum fons et origo existit systema illorum qui Philosophorum nomen sibi arrogantes, humanæ rationis vim et excellentiam ita extollunt ut omnino independentem illam statuunt. Unde negantes ullam fidem ab ea deberi rebus a Deo revelatis, quatenus ab intelligentia summe veraci et infallibili dimanarent, procaciter asserunt nihil de Religione credendum, nisi quod ratione directe et immediate percipiatur ac demonstretur.

Hoc impium systema totius revelationis necessitatem, possibilitatem, et auctoritatem, ipsamque Fidem christianam et catholicam quæ, Apostolo teste, *argumentum est non apparentium* (1) inficians et radicitus convellens, rejicimus et condemnamus.

Nec ideo rationi quæ suæ sunt partes abnuimus aut detrahimus. Infideli enim totam suæ rationis vim in hoc impendere licet ut cognoscat et certam percipiat revelationis divinæ credibilitatem; quatenus deinde

(1) Hebr. xi, 1.

gratiæ divinæ lumine et auxilio adjutus, possit acutum Fidei elicere, et eo modo credere, sicut oportet ad salutem. Quo facto, jam nihil illi superest, nisi ut in captivitatem redigat intellectum suum in obsequium Christi, hoc fundamento inconcusso firmiter innixus quod loquenti Deo prorsus credendum sit, ut qui nec fallere nec falli possit: quod quidem ipsimet rationis lumini et dictamini omnino consentaneum esse nemo inficiari poterit, qui Deum esse optimum ac perfectissimum crediderit.

Fideli vero et credenti jam nihil quærendum est ut de Fide certus fiat, et credere debeat; sed ut melius percipiat et intelligat quam luculenter probata, quam certa et vera sint ea quæ per Fidem jam recepit et securus tenet.

XLVIII.

Neque minori sane fallacia divinæ revelationis osores indesinenter proclamant nullam hodie perfectam existere Religionem: Christianismum quidem populis adhuc incultis ac rudibus olim profuisse; nunc vero antiquatum, statui novarum societatum, quæ in dies proficiunt, non esse accommodatum, et ideo jam per Philosophiam et rationem perficiendum. Illud autem impium systema totam Religionis christianæ essentiam perfida dissimulatione subvertit; hæc enim non hominis est institutum, non philosophicum aliquod inventum, sed opus Dei summe sapientis præstantissimum, ab ejusdem Dei loquentis et præcipientis auctoritate suam vim, perfectionem, et stabilitatem jam a principio suo obtinens. Falso igitur scientia Religionis cum scientiis humanis

æquiparatur; dum progredientibus istis et novas quotidie veritates detegentibus et acquirentibus, ipsam quoque Religionis scientiam perfici posse ac debere, tum novarum veritatum accessione quæ per rationem adveniuntur, tum veterum dogmatum amandatione quæ jam philosophicis progressibus non sunt accommodata, pessimi illi Philosophi contendunt et affirmant. Immota enim semper stat, stabitque omnibus numeris absoluta, nec accessioni, nec imminutioni, nec transformationi obnoxia christiana veritas.

Nullusne ergo in Ecclesia Christi profectus habebitur Religionis? Habeatur plane et maximus, inquit Vincentius Lirinensis (1). Et vero valde optandum est ut omnes et singuli christiani in dies proficiant in cognitione et amore Domini nostri Jesu Christi, in conscientia bona, in Fide non ficta, vera, et viva, quæ per caritatem omnium virtutum fructus operetur; ut mores ac leges populorum, ipseque totus civilis status magis ac magis christianæ sapientiæ spiritu imbuantur, et quasi divino sale condiantur; imo ut doctores et Philosophi christiani omnes ingenii sui vires in hoc impendant, ut rerum a Deo revelatarum seriem et juncturam inter se, et cum naturalibus ipsius rationis principiis legibusque consensionem amplius atque amplius percipiant, intelligant et patefaciant; quo semper majori et vividiori luce omnium oculis clarescat sapientia, quæ in Christo ejusque sanctissima Religione est abscondita.

Crescat igitur, et multum vehementerque proficiat,

(1) Commonit. 1, pag. 550, edit. Baluz., Paris. 1669.

ait idem Vincentius Lirinensis, ætatum ac seculorum gradibus, tam singulorum quam omnium intelligentia, scientia, sapientia; sed in suo duntaxat genere, in eodem scilicet dogmate, eodem sensu, eademque sententia (1). Ita profecto habebitur verus et ingenuus Fidei et Religionis profectus, sine permutatione, sine imminutione, sine ulla philosophica transformatione. Non enim nobis curiositate opus est post Christum Jesum, nec inquisitione post Evangelium: cum credimus, hoc prius credimus, non esse quod ultra (aut aliter) credere debeamus (2).

Quisquis igitur alium Religionis profectum possibilem, necessarium, et Fidei non repugnantem esse contenderit, sciat se a vera Fidei regula, quæ sola immobilis et irreformabilis (3) omnes dogmatum novitates excludit vetustati atque antiquitati contrarias (4), prorsus aberrare.

Cæterum crescat et ipsa, proficiatque humana ac secularis scientia; quo quis enim pleniore in Philosophia et scientiis naturalibus haustus ebiberit, eo propius accedet ad percipiendum, et intelligendum, et summo animi gaudio credendum altissimum illud et nunquam satis admirandum consilium Dei in nos, quod totum in revelatione christiana comprehensum reconditur.

(1) Commonit. 1, pag. 551.

(2) Tertull. De Præscript., cap. 8, pag. 205, edit. Rigalt. Lut. Paris. 1675.

(3) Tertull. De Virgin. veland., cap. 1, pag. 175, edit. Rigalt. Lut. Paris. 1675.

(4) Vincent. Lirinens., ubi supra, pag. 554.

XLIX.

Eo tandem impietatis nonnulli nostræ ætatis Philosophi progressi sunt, ut tanquam suæ doctrinæ principium statuerint, unicam esse substantiam, divinam scilicet; seu, Deum esse omnia et omnia esse Deum. Hinc, Deum simplicissimum ac purissimum spiritum cum vili et crassa materia confundentes, ipsum revera destruunt: dogma catholicum de creatione, seu educationem creaturarum e nihilo, Scripturarum (1), et sacræ Traditionis (2) auctoritate firmatum, respuere non re-

(1) Cfr. Gen. I, 4, cum II Mach. VII, 23.

(2) S. Iren. lib. I contra Hæres., cap. 22, n. 1, pag. 98, edit. Bened.; Tertul. de Præscript., cap. 15, pag. 206, edit. Rigalt. Paris. 1675; et etiam adversus Hermogen. cap. I et II, pag. 235; Origen. de Princip. n. 4, tom. 1, pag. 47, edit. Bened.; S. Dionys. Alexand. ex primo lib. contr. Sabellium, pag. 84. oper., edit. Rom.; S. Ambros. Hexaëmer. lib. 1, cap. 4, n. 16, tom. 1, col. 8, edit. Bened.; Theodor. Hæretic. fabul., lib. 1, de Hermog., cap. 19, tom. IV, pag. 207, edit. Lut. Paris. 1642; et in Epist. ad Hebræos, tom. III, pag. 445; et rursus Hæret. fabul., lib. V, cap. 5, pag. 265. Referre hic juvat unum textum sancti Augustini: Et ideo Deus rectissime creditur omnia de nihilo fecisse, quia etiamsi omnia formata de ista materia facta sunt, hæc ipsa materia tamen de omnino nihilo facta est. Non enim debemus esse similes istis qui omnipotentem Deum non credunt aliquid de nihilo facere potuisse, cum considerant fabros et quoslibet opifices non posse aliquid fabricare, nisi habuerint unde fabricent. Et ligna enim adjuvant fabrum..... ut possit perficere opera sua..... Omnipotens autem Deus nulla re adjuvandus erat, quam ipse non fecerat, ut quod volebat efficeret. Si enim ad eas res quas facere volebat, adjuvabat eum aliqua res quam ipse non fecerat, non erat omnipotens: quod sacrilegum est credere. De Genesi contra Manichæos, cap. 6, n. 10, tom. 1, col. 649, edit. Bened.

formidant: hominis personalitatem propriam, ipsius libertatem ab omni necessitate expertem, actuumque humanorum meritum ac demeritum tollere non verentur.

Adversus illud portentosum systema, coadunatis viribus palam contestamur; ipsique tanquam impenetrabile fidei scutum, definitionem magni Concilii Lateranensis objicientes, « Firmiter credimus, et simpliciter confitemur, quod unus solus est verus Deus, æternus, et immensus, omnipotens, incommutabilis, incomprehensibilis et ineffabilis, Pater, et Filius, et Spiritus sanctus; tres quidem personæ, sed una essentia, substantia, seu natura simplex omnino. Pater a nullo, Filius autem a solo Patre, ac Spiritus sanctus ab utroque pariter, absque initio semper et fine. Pater generans, Filius nascens, et Spiritus sanctus procedens; consubstantiales et coæquales, coomnipotentes et coæterni, unum universorum principium, creator omnium invisibilium et visibilium, spiritualium et corporalium, et qui sua omnipotentî virtute simul ab initio temporis utramque de nihilo condidit creaturam, spirituales et corporales, angelicam videlicet et mundanam; ac deinde humanam quasi communem ex spiritu et corpore constitutam. Diabolus enim et dæmones alii, a Deo quidem natura creati sunt boni, sed ipsi per se facti sunt mali: homo vero diaboli suggestionem peccavit (1). »

(1) Concil. Lateran. IV, cap. 1, de Fide Catholica. Collect. Harduin., tom. VII, col. 15 et 16.

L.

Verum tot inter errores quibus Ecclesia in præsens afflicta, latius ut cancer serpit *Indifferentismus*, seu *Tolerantismus*. Docet quippe in Religionis negotio amplam unicuique a Deo factam esse libertatem, ut quamlibet sectam aut opinionem, absque salutis periculo, amplecti vel adoptare valeat, si mores ad recti honestique normam exigantur. Illud systema jam primis Ecclesiæ seculis ab hæreticis prolatum (1), a recentioribus Philosophis innovatum, ab iisdem ita extensum fuit et amplificatum, ut non solum sectas omnes complectatur quæ extra Ecclesiam Catholicam sunt, et revelationem tanquam basim et fundamentum admittunt; sed etiam illos omnes qui, sprete divina revelatione, purum Deismum, imo purum Naturalismum profitentur.

Tenet autem et docet, tenuit ac semper docuit ab omnibus retro seculis Ecclesia Catholica, absque dubio in æternum perituros qui Fidem suam integram, inviolatamque non servaverint (2); nec magis ad æternam salutem perventuros esse qui ab ejusdem Ecclesiæ sinu extorres sint, quam temporibus diluvii salvari potuere qui extra arcam Noe remanserunt (3). Quicumque ergo

(1) Euseb. Histor. lib. v, cap. 15, pag. 144, edit. Amstelod. 1695; S. August. lib. de Hæres., cap. LXXII, tom. VII, col. 23, edit. Bened.

(2) Ex Symbol. *Quicumque*.

(3) S. Cyprian. de Unit. Eccles., pag. 195 oper., edit. Baluz.; S. Hieron. Epist. ad Damas. Papam., n. 2, tom. I, pag. 59, edit. Valars. Veron. 1766; S. August. de Baptism. contr. Donatist., lib. v, cap. 28, n. 59, tom. IX, col. 160, edit. Bened. Paris.; S. Fulgent. de Remiss. peccat., lib. I, cap. 20, pag. 575 oper., edit. Paris. 1684.

ad salutem promerendam, æternasque inferni pœnas devitandas sufficere contendunt, quod quis in Jesum Christum credat et felicitatem futuræ vitæ per ejus merita firmiter speret, modo præcepta servet Decalogi, aut etiam honeste vivat secundum legis naturalis dicamina, ii omnes prorsus evertunt divinam auctoritatem Ecclesiæ, *extra quam nullus omnino salvatur* (1).

LI.

Nec satis est infensissimis Religionis Catholicæ inimicis ponere in cœlum os suum, sanctissima dogmata a Deo revelata blasphemando; quin etiam lingua eorum transivit in terra, et quibus innititur ac regitur humana societas morum principia convellere nituntur. Huc spectant nefaria novi *Socialismi* et *Communismi* systemata, quorum assertores ac magistri non in eo sistunt, ut, exemplo veterum hæreticorum, Ecclesiæ denegent jus proprietatis in bona temporalia; sed eo usque progrediuntur, ut, sub velamine libertatis aut æqualitatis evangelicæ, alias pariter aliorum proprietates occupare ac dispertiri, aut alia quavis ratione in omnium usum converti posse comminiscuntur; imo et commentum istud sacrarum Scripturarum, sanctorumque Patrum auctoritate, ac primorum christianorum exemplo fulciri, palam scribere ac prædicare non verentur.

Jam vero ementitum istud, plenumque erroris systema, detestamur ac damnamus. Quis enim, vel primis doctrinæ christianæ elementis imbutus, ignorare po-

(1) Concil. Lateran. IV, cap. 1 de Fide Cathol. Collect. Harduin., tom. VII, col. 15 et 16.

test nullo libertatis aut æqualitatis obtentu fieri unquam posse, ut aliena bona vel jura invadere, aut quomodo-libet violare licitum sit? Perspicua certe sunt et passim inculcata in sacris Litteris præcepta, quibus nedum ab occupatione alienarum rerum, sed ab ipso etiam desiderio districtè prohibemur (1). Nec minus luculenta frequenter occurrunt hoc in genere, sive Conciliorum, sive sanctorum Patrum et Doctorum testimonia (2), quorum nonnulla hic referenda duximus (3).

(1) Exod. xx, 15; Deuter. v, 19; Habac., II, 6 et 11; I Cor. vi, 9 et 10, etc. Vide Epist. encycl. Summi Pontif. Pii IX ad Ital. Episc., *Nostis*, § Sciant præterea.

(2) S. Ambros. De Offic. lib. I, c. 24, n. 115, tom. II, col. 31, edit. Bened.; et lib. III, cap. 11, n. 75, col. 126.

S. Hieron. Comment. in Zachar. lib. I, cap. 5, tom. VI, col. 816, edit. Bened. Venet., etc., etc.

S. August. Epist. ad Macedon. CLIII, n. 20 et seqq., tom. II, col. 552, edit. Bened.

S. Chrysost. Comment. in Joann. Homil. LX, n. 6, tom. VIII, pag. 559, edit. Bened.; et Homil. LII in Matth., tom. VII, pag. 536 et seqq.

S. Leon. Epist. cxxxiii ad Nicet. Episc. Aquil., cap. 2, tom. II, pag. 44, edit. Cacciar.

(3) Legimus in Actibus Apostolorum: Turba autem eorum qui crediderant anima ac mente una agebat....., nec quisquam suum judicabat ex bonis quæ eis erant, sed fuerunt illis omnia communia..... Quo æqualitatis exemplo qui *possessor* in terris reditus ac fructus suos cum fraternitate partitur, dum *largitionibus gratuitis* communis ac justus est, Dei Patris imitator est. S. Cyprian. de Opere et Eleemosynis, oper. pag. 246, edit. Baluz.

Furtum certe punit *lex tua*, Domine, et *lex scripta in cordibus hominum*, quam nec ipsa quidem delet iniquitas. Quis enim fur æquo animo furem patitur. S. August. Confess. lib. II, cap. 4, n. 9, tom. I, col. 84, edit. Bened.

Neque enim si agris *inique* ac perperam invasis ita quisque uta-

Quod attinet ad exemplum Christianorum nascentis Ecclesiæ, Jerosolymis demorantium, quod Actibus Apostolorum perhibetur (1), legenti patet eos, ex fervido ac plene libero perfectæ charitatis ac paupertatis christianæ affectu, non aliena sane, sed sua bona, suos agros, suas domos, suasque possessiones vendidisse, et eorum pretium Apostolis dedisse in egenos ab ipsis dispartendum. Quo facto, nedum infirmetur jus proprietatis, quin et evidenter demonstratur; cum legitima venditio et donatio apud omnes sint actus veri et indubitati domini. Quod et aliunde haud obscure subindicatur his verbis beati Petri ad Ananiam, qui de agri venditi pretio, jam non suo, sed Deo per votum dicato (2),

tur, ut ex eorum fructibus largas eleemosynas faciat, ideo *rapinam* justificat: neque si alius ruri paterno vel *juste* quæsito *avarus* incumbat, ideo culpanda est juris civilis regula, qua *possessor legitimus* factus est.....; aliud est namque *injusta potestate* juste velle uti, et aliud est *justa potestate* injuste uti. Idem, de Bono conjug. cap. 14, n. 16, tom. VI, col. 329.

Non vides quomodo omnia *communia* nobis Deus permisit? Nam si pauperes esse permisit, id in divitum gratiam fecit, ut possint *per eleemosynam* peccata deponere. S. Chrysost., Homil. LXXVII in Joann. n. 5, tom. VIII, edit. Bened. pag. 457.

(1) Act. II, 44 et seq.; IV, 32.

(2) S. Hieronym. Epist. cxxx, ad Demetriad., n. 14, tom. I, col. 990, edit. Bened. Venet. 1766.

S. August. Serm. cxlviii, de Verbis Act. Apost., cap. 2, tom. V, col. 704, edit. Bened.

S. Chrysost. in Acta Apost. Homil. XII, n. 2; tom. IX, pag. 98, edit. Bened.

S. Fulgent. Epist. I, de Debit. conjug., cap. 8, n. 17, pag. 149, edit. Paris. 1694.

S. Greg. Papæ Epist. lib. I, Epist. xxxiv, tom. II, col. 525, edit. Bened.

fraudaverat : *Nonne manens tibi manebat, et venundatum in tua erat potestate* (1)?

CAPUT II.

DE LIBRIS PROHIBITIS.

Inter innumera scandala mundi istius, quem totum in maligno positum divina testantur eloquia, nullum forte est quod animarum integritati et saluti, imo et felicitati publicæ detrimentum majus inferat, quam scilicet impressoriæ artis effrenata licentia.

Quotidie enim exurgunt viri non solum loquentes, verum etiam scribentes et passim seminantes perversa, quibus diversimode et aperte aut Religio impugnatur, aut boni offenduntur mores, ipsaque civilis societas quasi repetitis ictibus ita concutitur, ut ineluctabili ruinæ, nisi adjuvet Deus, proxima esse videatur.

Nec desunt, quod luctu dignissimum est, avitæ fidei et proprii honoris desertores, quorum opiniones et documenta, plena veneno mortifero, seducunt corda innocentium, dicti hujus evangelici immemores : *Væ homini illi per quem scandalum venit* (2)!

Quod quidem scandalum, si per solam Episcoporum auctoritatem penitus tolli nequeat, saltem juris ac muneris nostri est illud fidelibus denunciare, et omni ope allaborare ut exitiosi illius pestis effectus quam maxime impediatur.

Quidquid lege civili nunc aut postea sanciatum circa

(1) Act. v, 4.

(2) Matth. xviii, 7.

illimitatam scribendi et in vulgus scripta spargendi libertatem, nemini diffiteri licet quin pastoribus Ecclesiæ, quibus docendi munus a Christo creditum est (1), censuram exercere in religiosis quæstionibus merito competat.

Ea quippe fuit, vel ab Apostolorum ætate, disciplina (2), cui apprime concordant leges in Synodo Lateranensi V eam in rem datæ, nec non Constitutio deinceps a Leone X edita (3), et a Tridentinis Patribus innovata (4); insuper et Epistola encyclica Clementis XIII, de noxiarum librorum proscriptione (5); quæ cuncta fortiter ac luculenter confirmat fel. rec. Gregorius XVI (6).

LII.

Quapropter omnes libros quovis sermonis genere et idiomate compositos, impietate, pravitate hæretica, vel lascivia infectos, damnamus et reprobamus; illos proinde temeriter legere, absque necessitatis utilitatisve causa asservare, et legendos indiscriminatim tradere prorsus illicitum declaramus. Cæterum quoad

(1) Matth. xxviii, 20.

(2) Act. xix, 48 et seq.

(3) Concil. Lateran. v, Sess. x, Collect. Harduin., tom ix, col. 1779 et seq.

(4) Conc. Trident. Sess. xviii, Decret. de Libror. delectu, etc.; et Sess. xxv, de indic. Libror.

(5) Epist. encyclic. Summ. Pontif. Clement. XIII, *Christianæ*. Bullar. Roman. continuat., tom. iii, pag. 225 et seq.

(6) Epist. encycl. Summ. Pontif. Gregor. XVI, *Mirari*, 15 Aug. 1852, § Verum longe.

libros vetitos serventur Apostolica Decreta de impetranda a Romano Pontifice licentia eos retinendi, ac legendi.

LIII.

Huic reprobationi ac declarationi subjiciuntur scripta etiam periodica quæ iisdem vitiis forent infecta.

LIV.

Maxima vigilantia utantur Parochi et Confessarii erga parochianos et pœnitentes, parentes et magistri erga liberos et alumnos, domini erga famulos, ut in eorum manibus non versentur hujusmodi libri aut scripta quælibet perniciosa vel suspecta. Insuper et sacerdotes vivide hortamur eorumque zelum excitamus ut, quantum locorum ac personarum ratio suggesserit, inter Fideles diffundantur ea solummodo quæ doctrinam sanam proferant, nec non ad virtutis cultum lectorum mentes accendant, aut saltem inoffenso pede decurri possint.

CAPUT III.

DE APPROBATIONE LIBRORUM AD RELIGIONEM SPECTANTIUM.

LV.

Eos ante omnia monitos volumus qui in posterum scripta de Religione tractantia edituri sunt, ingenii robor aut venustatem multo minus prodesse quam cordis munditiem et sanam eruditionem. Ea propter seipsos prius exerceant ad pietatem (1); attendant lec-

(1) I Tim. iv, 7.

cioni et doctrinæ; instent in illis (1); consilia a doctioribus et maturioris ætatis hominibus perquirant; humili imprimis oratione ab eo illuminari mereantur qui dat sapientiam sapientibus et scientiam intelligentibus disciplinam (2): ne forte a conscientia et Fide aberrantes, convertantur in vaniloquium, volentes esse legis doctores, non intelligentes neque quæ loquuntur, neque de quibus affirmant (3).

LVI.

Dent studiosius operam quibus aliorum regimen incumbit, ut ab indoctis præsertim et juvenibus non legantur libri, etsi de religiosis rebus disserentes, authenticis tamen et enucleatis destituti testimoniis: quandoquidem doceat experientia, sub mendaci aut fucato titulo cum bonis seminibus spinas coalescere, et medicinis venena sæpius intermisceri.

LVII.

Diligenter inspicient Provinciæ hujus Episcopi, adhibitibus, si illud expedire opinentur, nonnullis peritis viris, manuales et precarios libros, qui in quotidiano usu apud fideles sunt, ne quid contineant contrarium veritati catholicæ et veris historiis Sanctorum, aut superstitionibus affine, aut quod aliqua ratione disciplinam ecclesiasticam morumque probitatem inficiat; atque

(1) I Tim. iv, 13 et 16.

(2) Daniel. ii, 21.

(3) I Tim. i, 6 et 7.

ubi indigesta minusque rectæ pietati congrua repperint, quam proxime emendari curabunt.

LVIII.

Nullus deinceps sive Clericus sive laicus, absque prævio et aperto Ordinarii permissu, libellos aut pagellas imprimi faciat et diffundat, quibus laudarentur et commendarentur Fidelibus nova, insolita et hactenus in Ecclesia incognita pietatis exercitia, aut novæ sodalitates, aut etiam novæ indulgentiæ, quarum authenticitas non canonicè constaret.

LIX.

Sciant omnes typographi sibi non licere quosvis libros de rebus sacris, potissimum vero Breviaria, Missalia, Ritualia, aut alios id genus, et eos pariter in quibus christianæ doctrinæ exponuntur elementa, qui vulgo Catechismi vocantur, antequam ab Episcopo, vel ab ejus delegato recogniti et manus propriæ subscriptione muniti fuerint, per se vel alios excudere et imprimere; et si secus egerint, se episcopalia jura lædere et Tridentinis decretis refragari (1).

(1) Concil. Trident. Sess. iv, Decret. de edit. et usu sacr. Libr.

TITULUS TERTIUS.

DE CULTU DIVINO.

CAPUT PRIMUM,

DE SACRAMENTIS.

Quæcunque Sacramentorum institutionem, numerum, essentiam, effectus, necessitatem, usumque spectant definivit Concilium Tridentinum (1). Cujus doctrinæ Provincialis Synodus summa veneratione inhærens, tenendamque declarans, nonnullas tantum disciplinares regulas statuendas seu memorandas censuit.

LX.

De Baptismo.

Attentis Baptismi necessitate et innumeris quæ vitæ limen obstruunt periculis, infantes recens natos quamprimum baptizandos parentes offerant. Cæremoniæ Baptismi, nisi instante necessitate, ab ipso Baptismo non separentur.

LXI.

Excepta necessitatis causa, Baptismus semper conferendus est in ecclesia ubi parochialia fiunt officia, et intra parochiæ limites in qua natus est infans. Si autem, permittente Episcopo vel Parocho, conferatur in aliena parochia, actus collati Baptismatis in utriusque parochiæ registis inscribatur.

(1) Concil. Trident. Sess. vii.

LXII.

Invigilent ecclesiarum Præfecti ut obstetrices valide baptizandi modum calleant, et quando ab illis vel ab aliis laicis, instante necessitate, collatum fuerit Baptisma, diligens fiat a sacerdote inquisitio de ejus validitate. In dubio, conferatur sub conditione Baptismus, et de collato sub conditione Baptismo mentio fiat in registis.

Expositi infantes sub conditione baptizentur, licet affixa reperiatur schedula quæ eos baptizatos esse testetur, nisi indicetur parochia ubi baptizatus fuerit infans, et inventa schedula concordet cum regesto.

LXIII.

Susceptores, qui patrini dicuntur, sui muneris dignitatem edoceantur: non quilibet admittantur, cum patrini pro parvulis fidejussores sese constituent, nomine eorum respondentes (1). Arceantur hæretici (2), et ii omnes quorum admissio scandalum foret, vel quos non admittit locorum laudabilis consuetudo. Clerici in sacerdoti constituti susceptores non sint, etiam per procuratores, nisi de licentia Episcopi. Item non admittantur susceptores, nisi unus saltem e duobus prima Communionem fuerit reffectus. In difficilibus casibus consulatur Episcopus, vel saltem Decanus.

(1) Concil. Colon. 1536, part. vii, cap. 4. Collect. Harduin., tom. ix, col. 2005.

(2) Concil. Tolos. 1590, part. ii, cap. 2, n. 10. Collect. Hard., tom. x, col. 1799.

LXIV.

Habeantur duo regesta, unum pro archivis ecclesiæ, alterum pro archivis diœcesanis. Singula acta continuo et successive sunt inscribenda. Accurate notentur natiuitatis data et locus, infantis sexus et prænomen; item nomina, prænomen, et domicilium patris, matris, et susceptorum; necnon matrimonium parentum canonicum aut civile. In ecclesia non domi teneantur regesta. Districte prohibemus ne Rectores, vice rectores et vicarii alio vocati ea secum asportent, et ne heredes, mortuo Rectore, illa e parochia auferant.

LXV.

Cum rationem reddituri sint Pastores pro omnibus ovibus sibi commissis, diligenter inquirent an sacro lavacro fuerint renati quicumque ad primam Communionem, aut Confirmationem, aut Matrimonium accedere volunt; et ab eis testimonium scriptum de suscepto Baptismo exigant, vel legitimam de hoc faciant inquisitionem.

LXVI.

Fontes baptismales clausos clavibus teneant: iidem nitidi sint et a quocunque impedimento liberi (1). Vascula sacrorum oleorum munda sint; et super unoquoque, non autem in operculo, exaretur integra inscriptio.

(1) Concil. Tolos. 1590, part. ii, cap. 5, n. 1. Collect. Harduin., tom. x, col. 1799.

De Confirmatione.

LXVII.

Neglectæ impugnatæque fidei tum semper, tum his maxime temporibus, omnibus auxiliis videtur esse succurrendum (1); et cum ad id potissimum institutum fuerit Confirmationis Sacramentum, præcipimus omnibus Presbyteris curam animarum habentibus, ut cum ad ecclesias suas Episcopum venturum intellexerint, moneant populum sibi commissum ut ad illud suscipiendum se præparent, quod tunc sine animæ periculo negligere nequeunt.

LXVIII.

Omnes Confirmationis Sacramentum recepturi edoceantur tum de illius natura et effectibus, tum de conditionibus necessariis ad ipsius legitimam susceptionem. Nullus admittatur quin prima Communionem fuerit refectus, aut saltem proxime sit reficiendus. Quicumque vero ad illud suscipiendum accedent, testimonium scriptum exhibeant quod præscriptis conditionibus satisfecerint.

Quicumque nomen aliquod ridiculum, aut Christiano minus aptum in Baptismo sortitus est, aliud decentius convenientiusque ab ipso Episcopo in Sacramento Confirmationis accipiat.

In registis inscribantur nomina et ætas omnium qui Confirmationis Sacramentum susceperint, nomen patrum, et Episcopi, qui illud administraverit.

(1) Concil. Tolos. 1590, part. II, cap. 5, n. 5. Collect. Harduin., tom. X, col. 1799.

De Confessione, et Communionem paschali.

LXIX.

Meminerint Confessarii Pœnitentiæ Sacramentum laboriosum esse baptisma (1); ac proinde non exigam requirere curam, tum ex parte pœnitentis, tum ex parte ministri. In præviis ergo dispositionibus exigendis, in concedenda vel differenda absolutione et in satisfactionibus injungendis, regulas a Rituali Romano, a sancto Carolo, et ab auctoribus probatis traditas sequantur.

LXX.

Suspensionem ipso facto incurrunt Confessarii qui citra necessitatis casum, verbi gratia, morbi aut surditatis pœnitentis, confessiones feminarum alibi quam ad crates, et in loco sacro et publico excipiunt.

LXXI.

Paterno affectu admoneant ecclesiarum Præfecti, hortentur, rogent, et obsecrent per viscera misericordiæ Dei nostri omnes et singulos suæ curæ commissos ut, singulis annis, saltem in Paschate, juxta præceptum sanctæ matris Ecclesiæ, divinum Eucharistiæ Sacramentum accipiant; et in hoc unitatis signo, in hoc vinculo caritatis, in hoc concordie symbolo jam tandem aliquando conveniant et concordent (2).

(1) Concil. Trident. Sess. XIV, cap. 2.

(2) Concil. Trident. Sess. XIII, de Eucharistia, cap. 8 et can. 9.

LXXII.

Communio annua, tempore Paschatis, et in propria parochiali ecclesia recipienda est.

Ad hanc annuam sacræ Eucharistiæ receptionem tempore paschali tenentur ægroti et infirmi; eos proinde invisere, et sacra Communionem reficere curet proprius sacerdos.

Quantocius etiam ad primam hujus Sacramenti perceptionem admittantur pueri, quos congrua pietate et sufficienti mysteriorum fidei scientia præditos judicaverint Parochi vel Confessarii (1).

De Matrimonio.

LXXIII.

Sollicite occurrant Pastores perniciosæ hujus seculi contagioni quæ carnis libertati favens, Sacramentum Matrimonii vel spernit vel maculat, et totis viribus nitantur ut qui nubere volunt, in Christo nubant.

Pastores quamprimum futuros sponso moneant, per se, vel saltem per vicarium ad hoc specialiter delegatum, et nunquam per sacristam laicum, de iis omnibus quæ ab ipsis requirenda sunt ut rite contrahere possint.

LXXIV.

Cum impedimentum sive publicum sive occultum detegitur, ad Episcopum illico recurrendum est, ut de

(1) Concil. Tolos. 1590, part. II, cap. 5. Collect. Harduin., col. 1802.

opportuno remedio citius provideatur. In inquisitionibus præscriptis circa naturam et gradum impedimenti, ac veritatem rationum in supplici libello allatarum, omnes adamussim serventur formalitates quæ ab Episcopo vel ab Officiali requirentur.

LXXV.

Matrimonii celebrationem semper præcedat, ubicunque de jure facienda est, trina bannorum proclamatio, aut per Episcopum dispensetur (1).

Suspensionem ipso facto incurrunt Parochi et quilibet sacerdotes qui, sine licentia proprii Parochi vel Episcopi, alterius parochiæ sponsorum Matrimonium celebrant (2).

Matrimonia non tempore prohibito, non in privatis oratoriis, non post meridiem, nec ante horam quartam matutinam tempore æstivali, et quintam hyemali, aut extra Missam, nec eodem die quo ultima bannorum proclamatio facta est celebrentur, absque licentia Episcopi (3). Optandum est ut Missa dicatur ab eodem sacerdote qui mutuum consensum receperit.

LXXVI.

Matrimonia mendicorum, vagorum, et extraneorum qui nullibi sufficiens domicilium habent, non prius

(1) Concil. Trident. Sess. xxiv, de Reform. Matrimon., cap. 1.

(2) Concil. Trident. Sess. xxiv, cap. 1.

(3) Concil. Ebrédun. 1727, cap. 14, can. 5; Concil. Tolos. 1590, part. II, cap. 8. Collect. Harduin., tom. X, col. 1804.

celebrentur quam diligens facta fuerit inquisitio de eorum ætate, patria, religione, ac libertate quoad Matrimonium, et speciale mandatum ab Episcopo fuerit obtentum (1).

LXXVII.

Mandamus ac præcipimus, sub excommunicationis pœna, omnibus qui civili tantum matrimonio junguntur, ut quamprimum societatem suam canonico Matrimonio ratam faciant. Fideles moneant Parochi de hac censura quotannis, Dominica tertia Quadragesimali.

Patres Concilii fausta quæque precantur eximiæ laicorum societati, quæ, sub patrocinio sancti Francisci Regis, tollendis hujusmodi scandalis Tolosæ sese devovit; eam hortantur ad zelum ingeminandum, et omnes ecclesiasticos monitos volunt ut fidenter ad eam recurrant, eique vicissim, occasione data, operam libenter præstent.

LXXVIII.

Accurate teneantur regesta, et in ipsis mentio fiat de anno, mense, die et loco celebrationis Matrimonii, de bannorum proclamatione, de contractu civili, de impedimentorum sive dirimentium sive prohibentium dispensatione, de delegatione sacerdoti concessa, si fuerit necessaria; tandem de nomine, prænomine, qualitate et domicilio tam contrahentium quam adhibitorum testium.

(1) Concil. Trident. Sess. xxiv, cap. 7.

CAPUT II.

DE DOMINICIS ET FESTIS RITE CELEBRANDIS.

Vehementer dolet Provincialis Synodus lugendam dierum dominicarum, et festorum de præcepto violationem; singulosque Episcopos, sacerdotes, imo et Fideles qui zelum legis habent, obsecrat ut unusquisque, in quantum valet, verbo, auctoritate, et exemplo allaboret ad tollenda hujusmodi scandala.

LXXIX.

Sollicite ergo curent Pastores ut, extra necessitatem, in parochiis suis cessent his diebus ruralia et servilia opera, ac etiam non necessariæ rerum nundinarum vecturæ; utque claudantur officinæ, et a publicis mercatibus abstineatur. Quapropter diligentissime commendentur, foveanturque sodalitates quæ specialiter invigilant ne dies dominica, et festa de præcepto servilibus operibus profanentur. Populos etiam excitent Parochi ut præter Missæ auditionem, ad quam sub gravi tenentur, vespertinis præsertim cultus publici exercitiis assistant.

LXXX.

In privatis capellis nulla celebretur Missa in die sancto Paschæ et Pentecostes, in Natali Domini, in festo Corporis Christi, Assumptionis beatæ Mariæ, omnium Sanctorum, et Patroni titularis parochiæ.

Quo tempore, dominicis festisque aliis diebus, divina

officia celebrantur, concionesque aut in cathedrali, aut parochiali ecclesia publice habentur, nullæ in confraternitatibus cæremoniæ, nulla sacra peragantur (1).

LXXXI.

Et canonum ratio et disciplina ecclesiastica id maxime postulat, ut ad ecclesiam parochialem Fideles quam frequentissime conveniant; ideoque sacra Tridentina Synodus ab Episcopis Fideles non solum hoc moneri voluit, ut frequenter ad proprias parochiales ecclesias saltem dominicis diebus, festisque majoribus accedant (2); sed illud etiam diligenter ostendit, unumquemque teneri, ubi commode fieri potest, parochiæ suæ interesse ad audiendum verbum Dei (3). His igitur ejusdem Tridentinæ Synodi decretis, et veteri salutarique exemplo adducti, cum populum urbis, diœcesis, Provinciæque nostræ rebus ad salutem necessariis instructum summopere in Domino cupiamus, eos universos ac singulos cohortamur, ac per viscera misericordiæ Jesu Christi obsecramus et obtestamur, ut quamvis in suis viciniis, oratoria, aut capellas habeant, ubi sanctissimo Missæ sacrificio interesse possint; frequenter tamen, dominicis saltem aliisque solemnibus festis diebus, ad suam quique parochialem ecclesiam conveniant: ubi a Parocho, cui cura commissa est, verbo Dei pascantur, fidei christianæ rudimentis, aliisque

(1) Concil. Tolos. 1590, part. III, cap. 7, n. 5.

(2) Concil. Trident. Sess. XXII, Decret. de Observ. et evit. in celebr. Miss.

(3) Ibid., Sess. XXIV, de Reform. cap. 4.

animarum salutis necessariis præceptis erudiantur, ad sanctissima Sacramenta religiosius percipienda instruantur (1).

CAPUT III.

DE CANTU ET MUSICA.

Meminerint Episcopi, Rectores et quilibet ecclesiarum Præfecti, cantum ecclesiasticum divinarum officiorum solemnitati non parum inservire. Mens enim nostra varios fidei, amoris, supplicationis et pœnitentiæ sensus canticis pie modulatis facilius elicit et altius effert; ideoque sacra liturgia tam veteris quam novi Testamenti cantum admisit, et canticis semper memorata fuerunt Dei beneficia, relatæ victoriæ, felices eventus, imo et calamitates, clades, exilia, et ruinæ; ut populus animi sive gaudentis et laudantis, sive afflicti et deprecantis debita Deo tributa melius præstaret.

Invigilandum autem semper fuit ne irreperent abusus et vitaretur sive sublimitas verborum, sive majestas et simplicitas sonorum, ac proinde ne læderetur cultus divinus nedum proficeret. Hinc prohibitum est ne admitterentur cantica a privatis composita, sed tantum cantica sacrarum Scripturarum et hymni, prosæ, et officia canonice approbata. Prohibitum est etiam ne piis, gravibus et majestuosis sonis substitueretur levis, lasciva et ridicula musica, quæ mundi concupiscentias

(1) Ex Conc. Mediolan. VI, cap. 6. Collect. Harduin., tom. X, col. 1109 et seq. Vid. Bened. XIV, de Synodo diœces. lib. XI, cap. 44, n. 10, 12 et 15.

magis quam Dei cultum redoleat (1). Hinc Concilium Tridentinum decrevit ut Seminariorum alumni cantus ecclesiastici disciplinam addicerent (2). Quibus diligenter perpensis, Provincialis Synodus præcedentium Conciliorum innumeris hac de re Constitutionibus inhærens, hæc servanda statuit.

LXXXII.

Reviviscant si non sint, et si sint floreat apud ecclesias cathedrales puerorum choristarum scholæ, iique juxta mentem Concilii Bituricensis instituantur (3).

LXXXIII.

Ecclesiarum Rectores provideant ut chorus regatur a peritis in cantu ecclesiastico qui planus dicitur seu firmus; is enim rite peractus, a piis et doctis libentius auditur et cantui harmonico seu musico merito præfertur (4).

Liceat tamen, præcipuè diebus solemnibus, proferre supra cantum simplicem aliquas consonantias (gallice *faux bourdons*); sic tamen ut ipsius cantus integritas illibata permaneat, et nihil ex hoc de bene morata musica immutetur (5).

(1) Concil. Trident. Sess. xxii, de Observ. et evitand. in Missæ celebratione.

(2) Concil. Trident. Sess. xxiii, cap. 18 de Reform.

(3) Concil. Bituricense, 1584, tit. 14. Collect. Harduin., tom. x, col. 1475.

(4) Encycl. Bened. XIV, de Cultu, § Altera. Bullar. tom. iii.

(5) Extrav. comm., de Vit. et Honest. Cleric. lib. iii, tit. i, cap. unic.

LXXXIV.

In Seminariis lectionem cantus omnes frequenter adeant, ut Clerici, cum ad sacerdotium fuerint evecti et ad regimen alicujus ecclesiæ vocati, scholas cantorum instituere valeant, eisque præesse exemplo sancti Gregorii magni non dedignentur; et ita, vel per se vel per scholares, publicum officium faciant expleri.

LXXXV.

Cum necessitas incumbit laicos cantores ad pulpitem admittendi, curent Parochi ut ii a choro removeantur qui donum sibi divinitus collatum publicis vitis fœderent, et iis credatur qui studiose quoad officium oris, et devote quoad officium cordis hoc munus adimpleant.

LXXXVI.

Nunquam, intra officia parochialia, cantus audiantur vernaculo idiomate, nisi primæ Communionis, vel Confirmationis diebus. Cum autem hisce diebus, vel in processionibus, vel in Missionum, aut Mensis beate Mariæ dicati exercitiis, aliisque hujusmodi, puellarum cantus a Parochis admittentur, ita sint et verbis et modulationibus simplices, ut plebs mente et voce illos comitari possit (1).

(1) Vid. Concil. Bituricens. ann. 1584, tit. i, can. 5 et 6. Collect. Harduin., tom. x, col. 1460.

LXXXVII.

Musices cum strepitu et instrumentis raro et caute adhibeatur; atque ita instituatur, ut nihil profanum, nihil mundanum, aut theatrale resonet (1). Sedulo igitur cavenda sunt lascivia, vel inepti tumultus sonorum qui verba penitus destruentes, aures tantum inaniter aut periculose delectant. Hæc enim nedum Fidelium mentes ad affectum Dei excitent et animos ardentius moveant ad pietatem, quin et veros adoratores quos Pater quærit, vel affligunt, vel e templo expellunt.

LXXXVIII.

Organa, quorum usum Ecclesia a patribus ad cultum servitiumque divinum accepit (2), et campanas quæ benedicuntur ut sint tubæ Ecclesiæ militantis, quibus vocetur populus ad conveniendum in templum et audiendum verbum Dei (3), levibus sonis et inhonestis cantuunculis resonare expresse prohibemus (4).

(1) Bened. XIV, Encycl. supra cit., § 5.

(2) Concil. Parisiens. 1528, Decret. xvii. Collect. Harduin., tom. ix, col. 1956.

(3) Concil. Coloniens. 1536, part. ix, cap. 14. Collect. Harduin., tom. ix, col. 2016.

(4) Concil. Tolos. 1590, part. iii, cap. 1, n. 24. Collect. Hard., tom. x, col. 1809.

TITULUS QUARTUS.

DE DISCIPLINA.

CAPUT PRIMUM.

DE CURA, VIGILANTIA, ET RESIDENTIA PASTORALI.

Salutis animarum procurandæ obligatio gravis formidandaque incumbit iis omnibus qui pastorali officio addicuntur, dicente Domino per Prophetam: *Væ pastoribus Israel, qui pascebant semetipsos: nonne greges a pastoribus pascuntur?...* Ecce ego ipse super pastores requiram gregem meum de manu eorum (1).

LXXXIX.

Parochos itaque et omnes quibus animarum cura commissa est admonemus ut, juxta divinum oves suas agnoscendi præceptum, quanta maxima possunt diligentia observent sibi commendatum gregem, neque ab eo unquam oculos dejiciant, quid ei opus sit animadvertentes, ut, ex Prophetæ sententia, contractas partes alligare, infirmas consolidare, ægrotas sanare, abjectas oves reducere, perditas requirere et recuperare possint (2). Novorum suæ parochiæ inquilinorum mores, vitam, fidemque diligentissime observent; deque mulierum quas secum habuerint cognatione, matrimonio, honestate, quoad fieri poterit, prudenter inquirent (3).

(1) Ezech. xxxiv, 2, 10.

(2) Concil. Mediolan. I, part. ii, cap. 28.

(3) Concil. Tolosan. 1590, part. i, cap. 5, n. 5.

XC.

Et quia mors Christi, cujus mysterium incruente renovatur in altari Ecclesiæ, causa est omnium gratiarum, Missam celebrent Parochi, hora parochianis opportuniore, etiam non feriatis diebus; quo Fideles habentes fiduciam in sanguine Christi et accedentes cum vero corde in plenitudine fidei, ampliorem misericordiam inveniant in auxilio opportuno.

Missam parochialem celebrare et applicare debent pro populis sibi commissis diebus dominicis, et festis a jure præscriptis (1).

XCI.

Verbo salutis populum suum assidue pascant quicunque parochiales, aut alias curam animarum habentes ecclesias quocunque modo obtinent. Quamobrem non solum diebus dominicis, et festis solemnibus, juxta sacrosancti Concilii Tridentini præceptum, plebes sibi commissas instruant et exhortentur (2): sed multo frequentius eas quadragesimali tempore præsertim, de divinæ legis observatione commonefaciant, ut in peccato fugiendo, virtuteque sectanda promptiores et studiosiores existant.

(1) Concil. Trident. Sess. xxiii, de Reform. cap. 1. Bened. XIV Const. Cum semper oblatas, et Decreta S. Congreg. Concil., apud Zamboni, Collect. declar. tom. 5, vº. Parochus, § 5, et Resolut. præsertim diei 25 julii 1843, a S. M. Gregorio XVI approbat.

(2) Concil. Trident. Sess. v, de Reform. cap. 2.

XCII.

Nec solum subditis Rectores animarum Sacramenta fideliter et diligentissime dispensent, etiam cum vitæ suæ periculo, ubi occurrit extrema salutis necessitas; verum eos ad illa rite suscipienda fervide cohortentur; per Sacramenta etenim vera justitia vel incipit, vel cœpta augetur, vel amissa reparatur (1). Facilem proindè omnibus, pro temporum et locorum circumstantiis, ad sacrum Pœnitentiæ tribunal aditum præsent. Utque fidelis populus majori cum reverentia et animi devotione ad Sacramenta accedat, illorum vim et usum, pro suscipientium captu, pie prudenterque etiam lingua vernacula, si opus sit, frequenter explicare non omittant.

XCIII.

Omnibus experimento satis compertum est non parum proficere bono animarum, si, præter communia sollicitudinis pastoralis officia, insolita quædam et extraordinaria salutis auxilia Fidelibus præbeantur. Parochis igitur summopere commendamus ut sacris exercitationibus, quæ gallice, *missions*, *retraites* appellantur, populum suum interdum reficiant.

XCIV.

Ab animarum pastoribus non tantum peccata propellenda sunt, sed etiam quælibet periculosæ peccandi occasiones eripiendæ; vitia enim, ad quæ adeo proni

(1) Concil. Trident. Sess. vii, Decret. de Sacram.

sunt homines, nulla alia re facilius quam fuga, adju-
trice gratia Dei, præventur aut superantur. Idecirco
quam diligentissime curet Parochus omnes publicas
morum et Religionis corruptelas prudenter tollere, aut
saltem ab eis subditos avocare. Multum etiam invigilet
ne quid in domibus aut familiis existat quod fidei, pie-
tati, bonisque moribus periculo esse possit.

XCV.

Cum callidus serpens, et hostis humani generis cal-
caneo insidiari, hominemque in extremo spiritu op-
pugnare maxime soleat, ægrotos Parochi quanta maxima
poterint caritate visitabunt, consolabuntur, instruent;
ultra sese etiam non vocati iis offerent. Caveant ne
ægroti Confessionem peccatorum, Sacramentorum Eu-
charistiæ et Extremæ unctionis receptionem usque in
id temporis procrastinent quo, vel morte præoccupati
iis penitus defraudati e vita discedant, vel saltem vi
morbi, et mortis instantis doloribus afflictati et op-
pressi, ea minus fructuose suscipiant.

XCVI.

Nec se pastoralis curæ officii quantum par est func-
tum existimet Parochus, nisi pauperum aliarumque
miserabilium personarum curam paternam habeat.
Christus enim, cujus personam gerit et opus operatur,
circuibat non solum docens in synagogis et prædicans
Evangelium regni, sed et sanans omnem languorem et
omnem infirmitatem (1). Sit igitur singulis, iis præcipue

(1) Matth. iv, 25.

qui propter senectutis incommoda, morbum, aut debi-
litem juvenilis ætatis non valent victum sibi providere,
compassione proximus, et per pietatis viscera in se
eorum transferat infirmitates (1); atque ex suis facultati-
bus, quantum poterit, eis opitulari studeat. Quia vero
per se ipsos omnium miseris sublevandis impares sunt
Parochi, sodalitates quæ temporalis et spiritualis mise-
ricordiæ operibus incumbant, instituere in sua paræcia,
aut institutas fovere diligentissime curent. Sicque vigi-
lans, in omnibus laborans, ministerium suum implens,
Pastor viva erit imago Pastorum Principis qui pertran-
siit benefaciendo.

XCVII.

Quoniam munia pastoralia nequaquam ab iis præ-
tari et impleri possunt qui gregi suo præsentibus non sunt,
Tridentini Synodi vestigiis inhærentes, omnibus ani-
marum curam habentibus præcipimus ac mandamus,
ut præsentia personali ibi resideant ubi injuncto sibi
officio fungi tenentur (2); nec ulli eorum abesse contin-
gat, etiamsi vicarium adiutorem habeat, nisi legitima
de causa, et ab Ordinario obtenta facultate, si ultra
quindecim dies absentia protrahatur. Discedendi li-
centiam in scriptis concedendam, ultra bimestre tem-
pus, nisi ex gravi causa, non obtineant (3). Discessuri
autem ita gregi suo provideant ut, quantum fieri po-
terit, ex ipsorum absentia nullum ipsi spirituale dam-
num emergat.

(1) S. Gregor. de Cura pastorali, part. II, cap. 5.

(2) Concil. Trident. Sess. XXIII, de Reform. cap. 4.

(3) Ibid.

XCVIII.

Et quamvis qui aliquantisper tantum absunt non videantur abesse, quia statim reversuri sunt (1), illi minime dicendi sunt residentes quibus mos esset, etsi non pro multis diebus, sæpius tamen extra parochiam vagandi. Cæterum, vicarios nec diu, nec frequenter à locis suis abesse permittant Parochi.

CAPUT II.

DE PRÆDICATIONE VERBI DIVINI.

Cum verbi divini prædicatio maximi momenti res sit, nullaque alia ad Dei gloriam et animarum salutem utilius instituta, ne ille Dei sermo vivus, et efficax, et penetrabilior omni gladio ancipiti (2) ministrorum vitio infructuosus evadat; Provincialis Synodus nonnullos abusos, quos regularum ecclesiasticarum ignorantia vel neglectus invexit, radicitus extirpare cupiens, quæ sequuntur censuit decernenda.

XCIX.

Admoneantur concionatores, Parochi, eorumque vicarii, ipsis non esse munus demandatum opiniones et commenta philosophica vel politica evulgandi aut propugnandi; sed Evangelium (3), ipsum Dei verbum prædicandi (4), docendique omnia quæcunque Apostolis

(1) Concil. Trident. Sess. xxiii, de Reform. cap. 1.

(2) Hebr. iv, 12.

(3) Marc. xvi, 15.

(4) II Tim. iv, 2.

Christus mandavit (1). Plebes igitur sibi commissas pro sua capacitate pascant salutaribus verbis, docendo quæ scire omnibus necessarium est ad salutem (2); sive *necessitate medii*, sive *necessitate præcepti*; nempe, Deum existere qui sempiterno præmio probos, vel æterno supplicio improbos afficit; mysteria item sanctissimæ Trinitatis, Incarnationis ac Redemptionis: omnia quæ in Symbolo Apostolorum continentur; tria sacramenta, Baptismum videlicet, Pœnitentiam et Eucharistiam, et reliqua alia; Orationem dominicam, quæ omnia vel speranda vel a Deo petenda complectitur; atque Decalogi, et Ecclesiæ præcepta quibus vitam moresque nostros conformare debemus: iisdem etiam annuntiando vitia quæ eos declinare, et virtutes quas sectari oporteat (3): peculiaria item officia et peccata cujusque status ac conditionis, imprimis parentum erga filios, magistrorum erga discipulos, dominorum erga famulos, et vicissim, accurate explicando.

C.

Frequenter itidem inter Missarum celebrationem ex iis quæ in Missa leguntur aliquid exponant, atque inter cætera sanctissimi hujus sacrificii mysterium aliquod declarent (4); populos quoque de mysteriis quæ diebus festis celebrantur pro concione erudiant; doctrinam de Sanctorum intercessione et invocatione, de Reliquia-

(1) Matth. xxviii, 20.

(2) Concil. Trident. Sess. v, de Reform. cap. 2.

(3) Ibid.

(4) Ibid., Sess. xxii, de Sacrif. Missæ, cap. 8. Decret. de Observ. et evit. in celeb. Miss.

rum honore et legitimo imaginum usu (1); de Purgatorio (2), Indulgentiis ac Jubilæis, juxta Ecclesiæ sensum (3), plebes diligenter edoceant: uno verbo, omnes instruant ut declinent a malo et faciant bonum, a flagitiis deterreant, ad pietatem inflamment; atque ita Dei verbo fideliter imbuti æternas pœnas evadere et cœlestem gloriam consequi valeant (4).

CI.

Hinc facile quisque intelligit aquam salutaris hujus doctrinæ e fontibus Salvatoris esse hauriendam; tum, scilicet, ex sacris Litteris quæ adeo utiles sunt ad docendum, ad arguendum, ad corripiendum et erudiendum in justitia, ut perfectus et consummatus sit homo Dei, Doctor evangelicus, ad omnem bonum sermonem instructus; tum ex sanctorum Patrum scriptis, Conciliorum Decretis, ac spiritualibus libris in Ecclesia receptis et approbatis, atque imprimis e Catechismo Romano seu Concilii Tridentini, quem, promovente sancto Carolo Borromæo ex decreto ejusdem Concilii, a doctissimis viris conscriptum, et sancti Pii V immortalis memoriæ jussu editum, alii Summi Pontifices, ac nominatim fel. record. Clemens XIII, cunctis animarum pastoribus denuo commendatum voluit, tanquam *ad pravarum opinionum fraudes removendas, et veram,*

(1) Concil. Trident., Sess. xxv, Decret. de invocat. et vener. Reliq. Sanct., et sacr. imag.

(2) Ibid., Sess. xxv, Decret. de Purgat.

(3) Ibid., Decret. de Indulg.

(4) Ibid., Sess. v, de Reform. cap. 2.

sanamque doctrinam propagandam, stabilendamque opportunissimum subsidium (1). Hoc aureum opus frequentissime illi præ manibus habeant, attente legant, pieque meditentur.

CII.

Caveant igitur ne e turbido et alieno fonte, nimirum ex fabularium historiarum, ephemeridum, aut heterodoxorum scriptorum paginis nonnulla arcessant fragmenta, licet in se non damnanda, quibus suas conciones inferciant. Id enim omnino reprobant Concilii Patres; quippe quod, sin inopiam aut imperitiam concionatoris, illius saltem socordiam, desidiamve ostendit ac fovet. Accedit quod divinæ veritatis et sanctitatis præconem plane dedecet hæc e rebus divinis profanisque concreta compositio, quæ indignationem sapientibus movet, interdumque ad nihil utilis est nisi ad offensionem audientium.

CIII.

Sollicite etiam cavebit concionator ne vento peregrinæ ac novæ doctrinæ veluti nubes sine aqua circumferatur; sed Pastorum Ecclesiæ, Episcoporum videlicet, et maxime Supremi Pontificis, quos ipse Christus dedit Ecclesiæ Doctores, institutionibus immobiliter adhærescat; sedulo *devitans profanas vocum novitates, et oppositiones falsi nominis scientiæ, quam quidem promittentes, circa fidem exciderunt* (2).

(1) Encycl. Clement. XIII. In Dominico, § Quod igitur.

(2) I Tim. vi, 20 et seq.

CIV.

Ineptas porro et aniles fabulas secure devitabit, si nihil in suggestu referat quod testimonio probati auctoris non fulciatur; ergo, si fabulosa videatur historia, ne attingat quidem; si verisimilis, leviter, eaque decerpat quæ imitanda videantur. Miracula quoque ne referat nisi quæ divinis Scripturis prodita sunt, aut a non levibus scriptoribus summa cum historiæ fide tradita (1); vel a Summo Pontifice aut Ordinario recognita et probata fuerint, ubi de recentioribus ageretur.

CV.

Districte inhibemus omnibus Parochis, vicariis, aliisque concionatoribus ne, sub quocunque prætextu, sermonem in Ecclesia habeant de ullo negotio mere seculari, ac præsertim de contentionibus quæ inter se et parochianos, Fabricarum administros, aut magistratus civiles suboriri possent. Caveant itidem ne dum in vitia invehunt, deliciores aures offendant, neve personas nominatim perstringant aut eas directe vel indirecte designent. Nullum denique verbum proferant ex quo avaritiæ, levitatis, vel erga quemquam male infensi animi suspicio generetur. Hic enim maxime commendatum volumus Apostoli monitum: *Argue, increpa in omni patientia et doctrina* (2); et: *Nemini dantes ullam offensionem, ut non vituperetur ministerium nostrum* (3).

(1) Conc. Colon. 1, part. vi, cap. 23. Collect. Harduin., tom. ix, col. 202.

(2) II Tim. iv, 2.

(3) II Cor. vi, 5.

CVI.

Nullus, inscio vel non approbante Episcopo, mortuum in funere habitâ oratione laudabit: concio tamen aliqua haberi poterit quæ humanæ tantum miseræ status, mortis, Judicii que necessitas, qualitasque describetur (1).

CVII.

Nec satis erit Christi præconi verbum sanum, irreprehensibile, plebis auribus insonare, nisi cœlestis ille cibus in audientium mentem trajiciat. Idcirco mandat Tridentina Synodus ut concionatores verbum annuntient cum facilitate sermonis (2); quamvis enim disciplinatus et gravis semper esse debeat Pastoris sermo, adeo simplex sit et apertus ut ab intelligentia sui nullos, quamvis imperitos excludat. Sobrium, usitatumque sermonem adhibeant Parochi; sed veracibus ac ponderosis sententiis ornent ac commendent verba simplicia (3): quam edocent doctrinam argumentis validis et auditorum captui attemperatis corroborare, sacris historiis ac exemplis confirmare, similitudinibusque e notissimis rebus desumptis illustrare, atque adhortationes præceptionibus intermiscere ita studeant; ut in omnium audientium pectus cum quadam delectatione oratio descendat: sique factores verbi et non audi-

(1) Concil. Tolosan., part. II, cap. 40, n. 42, col. 1805.

(2) Concil. Trident. Sess. v, de Reform. cap. 2.

(3) Jul. Pomer., de Vita contempl. lib. 1, cap. 24. Biblioth. Patr. tom. VIII, pag. 59, edit. Lugdun.

tores tantum instituent, quorum mentem nulla fucatae compositionis affectatione corrumpant (1).

CVIII.

At nequaquam concionatoribus sperandum ut captui audientium ultro se demittant, nisi serio meditati fuerint ministerium quod acceperunt a Domino, animo reputantes seipsos esse Dei adiutores (2), Christi legatos (3), os Dei ipsius (4), timentesque ne adeo grande, ac gravissimum hoc sui muneris officium ad animarum salutem institutum, ad captandam oratoris famam sacrilega quadam usurpatione adhibeant. Quod ne accidat, inculcare non desinemus, imo et praecipimus ut evangelicum illud ministerium non in persuasibilibus humanae sapientiae verbis, non in profano inanis et ambitiosae eloquentiae apparatu, sed in ostensione spiritus et virtutis exercent, ut recte tractantes verbum veritatis, et non semetipsos, sed Jesum crucifixum Dei virtutem et Dei sapientiam praedicantes non evacuent crucem Christi, quae pereuntibus quidem stultitia est, iis autem qui salvi fiunt, id est nobis, Dei virtus est (5).

(1) Jul. Pomer., de Vita contempl. lib. 1, cap. 24. Biblioth. Patr. tom. viii, pag. 59, edit. Lugdun.

(2) I Cor. iii, 9.

(3) II Cor. v. 20.

(4) Jerem. xv, 49. S. Joann. Chrysost. ad Popul. Ant., Hom. xvi.

(5) I Cor. i et ii.

CIX.

Neque minus profana et vaniloquia devitabit Parochus, inanem scilicet loquacitatem. Quare, ut monet sanctus Hieronymus, nolit se declamatorem esse, garulumque sine ratione, sed mysteriorum peritum et sacramentorum Dei eruditissimum. Verba enim volvere et celeritate dicendi apud imperitum vulgus admirationem sui facere, indoctorum hominum est (1).

CX.

Facilitati sermonis breviter adjunctat Parochus, uti praecipunt Tridentini Patres (2), et maxime commendat Synodus hæc. Prolixior enim concio fastidium persæpe generat, nedum gratiam præstet audientibus. Verum compensetur concionis brevitatis rerum quæ dicuntur soliditate, perspicuitate, sobriaque varietate, quæ animos moveat atque teneat attentos.

CXI.

Præscriptas a nobis regulas servare frustra tentaverit Parochus qui ad concionandum diligentem non adhibuerit præparationem. Huc igitur conferat animi vires, perinde ac concionis felix exitus ex sua sola penderet industria. Quæ igitur habet dicenda cautus præ-

(1) Epist. ad Nepot., n. 8, tom. i. oper., col. 263, edit. Venet. 1766.

(2) Conc. Trident. Sess. v, de Reform. cap. 2.

videat, secum animo persæpe revolvat, ac pie meditetur. Concionis partes apte ordinare studeat : adhuc inexpertus, totam concionem ; jam exercitatus, præcipua saltem ejus capita scriptis mandare non omittat : curet imprimis ut serie et junctura rerum, ac proprietate verborum, quæ tamen omnium præsertim rudium sint accommodata, semper polleat etiam simplicissima concio ; eamque tenaci commendet memoriæ, ne lentius et quasi guttatim verba fluant, sed continuo currat oratio.

CXII.

Nemo nescit quanta aptissimæ methodi vis sit ad veritatem homines erudiendos. Optaret propterea hæc Synodus ut conciones quæ, juxta præscriptum Concilii Tridentini, omnibus dominicis et festis, inter Missarum solemniam a Parochis aut eorum vicariis ad plebem habentur, certo ordine et naturali connexu procederent. Ex illa enim rerum ediscendarum dispositione exurgeret, intra paucos annos, quasi cursus perfectus et absolutus studiorum ad religionem spectantium ; unde maxima commoda fructusque tum ipsis Parochis, tum et eorum gregi certo dimanarent. Huc collimare visi sunt auctores Catechismi Romani, indubie animadvertentes, quod deinceps a pluribus et quidem spectatissimis gallicanis in re divina scriptoribus fuit observatum, eos scilicet qui audiendis concionibus, etiam per multos annos assiduam impenderint operam, omnium veritatum quibus vita christiana recte instituitur cognitionem nondum comparasse. Enixe igitur excitamus in

Domino omnes Parochos, eorumque vicarios, ut Catechismi Tridentini ordinem ac rerum seriem, in suis concionibus pro virili teneant et studiose sequantur.

CXIII.

Cum bonæ vitæ exemplum assidua sit salutis prædicatio, et doctrina sine opere non modo nihil lucri afferat prædicanti, sed ipsi magis noceat (1) ; memores sint Parochi, cæterique concionatores hujus moniti sancti Hieronymi ad Nepotianum : Non confundant opera tua sermonem tuum, ne cum in Ecclesia loqueris, tacitus quilibet respondeat : Cur ergo quæ dicis ipse non facis (2) ? Sacerdotum Christi os, mens, manusque concordent, ne in ipsos cadant verba quibus pharisæorum vitia exprobrat Christus : *Dicunt et non faciunt* (3) ; et ne cum aliis prædicaverint, ipsi reprobi efficiantur. Longe magis igitur se exerceant ad pietatem quam ad sermonis concinnitatem ; *et si quis indiget sapientia, postulet a Deo qui dat omnibus affluenter, et non improperat, et dabitur ei* (4).

CXIV.

Mandamus insuper Moderatoribus et magistris majoris ejusque Seminarii nostræ Provinciæ, ut has

(1) S. Joann. Chrysost., lib. 1, de Compunct. in fin. ; et in Acta Apost. Homil. xxx, num. ult.

(2) Epist. ad Nepot., n. 7, col. 261, edit. Venet. 1766.

(3) Matth. xxiii, 5.

(4) Jac. 1, 5.

nostras Constitutiones de Prædicatione verbi divini, et quæ sequuntur de rudibus catechizandis, in exercitationibus quæ hæc de re in Seminario habentur vel habendæ sunt, quotannis legantur, fusius evolvantur; atque a magistro huic muneri præposito diserte explicatæ, in juniorum Clericorum animis omni cura et studio inculcentur.

CXV.

Superiori Concilio Provinciali cautum est (1), ne, juxta canonicas sanctiones, quis concionandi officium assumat, nisi id ex proprio munere ipsi competat, absque expressa Episcopi approbatione. Decretum illud innovantes, districte et sub pœna suspensionis inhibemus, ne quis Parochus, vicarius, aut superior loci, alienæ diœcesis sacerdotem, vel etiam propriæ, sed ad prædicationem non approbatum, in sua parochia concionaturum unquam advocare præsumat, præsertim pro solemnibus stationibus Adventus aut Quadragesimæ, nisi postquam illum Episcopo ante designaverit, atque ejusdem consensum et approbationem in scriptis obtinuerit.

CAPUT III.

DE PUERIS ET RUDIBUS CATECHIZANDIS.

Quanta sit hujus officii necessitas hoc uno satis comprobatur, quod a Conciliis et Summis Pontificibus mul-

(1) Concil. Provinc. Tolos. 1590, part. II, cap. 5, n. 2.

toties præscriptum fuerit (1). Experientia autem vitæ magistra palam testatur, ex illo rite perfuncto pendere rectam parochiarum institutionem; ex eo neglecto populos ad infidelium gentium conditionem paulatim redigi. Meminerint igitur Parochi puerorum et rudium instructionem ad graviore sibi muneris partes pertinere, eoque magis quo hodierni Religionis nostræ inimici suas omnes artes conferre connitantur, ut juveniles mentes a prima ætate pervertant. Si vero in re tanta negligentes fuerint, sibi dictam reputent terribilem hanc Prophetarum querelam: *Parvuli petierunt panem, et non erat qui frangeret eis* (2); et: *Egeni et pauperes quæerunt aquas, et non sunt: lingua eorum siti aruit* (3).

CXVI.

Itaque præcipimus universis quibus animarum cura tradita est, ut singulis dominicis et festis, et quandoque bis aut ter in hebdomade, juxta statuta aut antiquam consuetudinem ejusque diœcesis, pueros in Ecclesiam parochialem aut vicariam convocent; ibique doctrinam christianam diligenter edoceant.

CXVII.

Noverint Parochi civitatum, ubi inferioribus Clericis

(1) Vide imprimis Concil. Trident. Sess. xxiv, de Reform., cap. 4; Const. Summ. Pontif. Pii V, Ex debito pastoralis officii. Bullar. Rom. tom. IV, part. III, col. 181 et seq.; Constit. Clement. XII, Pastoralis officii. Ibid. tom. XIV, col. 150; Benedict. XIV Const. Etsi minime, 7 febr. 1742. Bullar. tom. I, pag. 49; et Const. Cum Religiosi, 26 junii 1754. Bull. tom. IV, pag. 92, edit. Venet.

(2) Thren. IV, 4.

(3) Isai. XLI, 17.

hoc munus demandari solet, se non ideo catechizandi cura prorsus exonerari; eos idcirco enixe hortamur ut per seipsos, si non semper, saltem quantocius illis licuerit, hoc officium implere satagant; sibi ob oculos ponentes Ecclesiæ Patres, pluresque sanctos Episcopos (1), Augustinum præsertim, atque Facultatis Parisiensis cancellarium Gersonium, suæ ætatis clarissimum lumen, qui matura jam ætate christianæ doctrinæ elementa, festis diebus in Ecclesia, pueris declarabat (2). Si vero interdum aliis urgentibus occupationibus eos distineri forte evenerit, Catechismum saltem persæpe visitent, semperque ipsis subrogetur vicarius ad hoc specialiter deputatus; ut eorum exemplo et experientia, magis quam exercitationibus quæ hac de re in Seminariis habentur, discant juniores Clerici qua ratione, quave methodo et industria, hoc tam gravi officio fructuose et ipsi defungi queant.

CXVIII.

Parentes, tutores, et eos omnes ad quos pertinet, admonemus ea lege obstrictos esse ut, dominicis festisque diebus, illos qui sub eorum potestate sunt, quique nec in scholis aut institutionibus versantur ubi a Capellanis catecheses fieri solent, ad ecclesiam parochialem adducant ut christiana Lege informentur (3).

(1) Constit. Bened. XIV, Etsi minime, supra cit., § 5.

(2) Benedict. XIV, Institut. ix, n. 11.

(3) Ibid., n. 12.

CXIX.

Advigilent specialiter illi qui montuosis parochiis præficiuntur, ut liberi et famuli qui pascendis gregibus in locis ab ecclesia remotis per maximam anni partem degunt, singulis saltem quindenis diebus, ad catechesim die dominico aut festo audiendam, in parochialem ecclesiam convenient.

CXX.

Attendant etiam Parochi omnes ne ludimagistri negligenter se habeant in catechizandis pueris sibi commissis. Curent pariter ut, ubi commode fieri poterit, instituantur catecheses pro pueris jam sacra synaxi reflectis, quæque Catechismi *Perseverantia* dicuntur. Ipsis etiam commendamus sodalitates doctrinæ christianæ quæ ipsis non minimam præstabunt adjutricem operam, et quarum studium excitare non omittent, promulgando indulgentias a Summis Pontificibus iisdem concessas. Diligentem quoque curam impendant ut non pueri tantum, sed et grandioris ætatis viri et mulieres, maxime rustici, fidei rudimentis erudiantur.

CXXI.

Parochi denique, et eorum vicarii sedulo invigilent ut Clerici minores, qui catechizandi munere in illorum ecclesiis funguntur, methodum sibi præscriptam admissim sequantur,

CAPUT IV.

DE VITA ET HONESTATE CLERICORUM.

Quanta sanctitate quantisque virtutibus clarere debeant qui sacerdotali clericali ordine adscribuntur, Deus nos admonet, dicens de sacerdotibus Israel: *Sancti erunt Deo suo... : incensum enim Domini et panes Dei sui offerunt, et ideo sancti erunt* (1).

Quapropter Clerici in sortem Domini vocati levitia etiam delicta, quæ in ipsis maxima essent, effugiant (2); justitiam, fidem, pietatem, cæterasque virtutes sectari contendant; ut reliqui in eos velut in speculum oculos conjicientes ex iis sumant quod imitentur (3). Quo vero tanti meriti bonum, quantum in ipsis est, magis ac magis consequi valeant, antiquorum Conciliorum canones de vita et honestate Clericorum innovantes, speciatim hæc decernimus.

CXXII.

Clerici omnes orationi, meditationi, et lectioni singulis diebus, certis statisque horis incumbant: his enim armis vitia comprimuntur; his alimentis virtutes nutriuntur (4).

Singuli item ad horas canonicas adstricti memi-

(1) Levit. xxi, 6.

(2) Concil. Trident. Sess. xxii, de Reform. cap. 4.

(3) Ibid.

(4) Theodulph. Aurel. Capit., n. 2. Concil. Collect. Harduin., tom. iv, col. 945.

nerint eas digne, attente, ac devote, tempore congruo recitare.

Ante Missam sacerdotes se colligant, et orantes mentem in tanti ministerii cogitatione defigant (1). Adorandum Christi sacrificium singulari religione ac pietate celebrent, cæremoniarum præscripta fideliter observent; et peracta Missa, pro summi beneficii munere Deo gratias agant (2).

Quo puriores ad divinam rem faciendam accedant, singulis hebdomadis aut saltem quindenis peccata sua confiteantur (3).

Valde esset utile ut sacerdos unusquisque, atque etiam Clericus, certum ac firmum Confessarium sacerdotem haberet ex approbatis, a quo nisi in magna necessitate non recederet; siquidem animæ solet non minus obesse Confessariorum mutatio, quam corpori medicorum (4).

A sacerdotibus, ab iisque etiam qui proveciori ætate sunt, omnino præstari peroptamus ut spiritualibus exercitiis operam dare non prætermittant, quo diligentius in via salutis sibi prospiciant.

CXXIII.

Quia vero habitus extrinseci decentia morum honestatem intrinsecam ostendit, a multis peccatorum occa-

(1) Concil. Mediol. I, part. ii, cap. 5. Collect. Harduin., tom. x, col. 654.

(2) Ibid., col. 652.

(3) Ibid., col. 654.

(4) Act. Eccles. Mediolan. part. iii, Decret. visit. Apostol., tom. i, pag. 588, col. 4, edit. Lugdun. 1685.

sionibus advocat, majoremque conciliat ecclesiastico ordini auctoritatem; præcipimus ut Presbyteri cæterique Clerici sacris initiati veste talari, quæ dicitur gallice *soutane*, perpetuo utantur. Nihilominus, si iter agendum sit, illis uti liceat habitu contractiori et ad iter accomodato, in quo honestas et decorum ordinis serventur. In habitu autem clericali nec studiosius exquisita cultus elegantia, aut ornamenti novitas, nec nimis abjecta negligentia aut affectatæ sordes appareant.

Clerici omnes tonsura insigniantur ad eam formam quam ratio uniuscujusque ordinis Episcopi arbitrio postulabit. Comam vero ne studiosè nutriant; capillis simplicem cultum adhibeant (1).

Modestam esse Clericorum suppellectilem sacri canones præcipiunt. Nihil igitur pretiosum habeant ecclesiastici viri, nihil studiosius elaboratum. Signa quoque et tabulas profanarum rerum rejiciant (2), maxime libros quorum lectione bene agendi studium, morum disciplina, et timor charitasque Dei languescere possit (3). Caveant denique ne quid in domo eorum appareat quod non simplex ac purum sit, quod non Dei zelum, et omnium inanum rerum contemptionem testetur (4).

CXXIV.

Modesta itidem mensa et frugali victu contenti

(1) Concil. Mediol. I, part. II, cap. 23. Collect. Harduin., tom. X, col. 665 et seq.

(2) Concil. Mediol. I, part. II, cap. 48. Ibid., col. 665.

(3) Concil. Mediol. IV, part. III, cap. 2. Ibid., col. 900.

(4) Concil. Mediol. I, part. II, cap. 48. Ibid., col. 465.

sint (1), cum etiam consacerdotes vel honestos laicos invitant; epulari quippe et de conviviis cum aliis quasi decertare, ministrum Christi crucifixi et pauperis maxime dedeceret.

CXXV.

Postulat clericalis ordinis dignitas ut a nimia laicorum familiaritate Clerici abstineant, et nonnisi cum probis et pietate conspicuis habeant consuetudinem (2).

Cauti præcipue sint in mulierum conversatione, sancti Hieronymi ad Nepotianum monitionem recolentes: Nec in præterita castitate confidas. Nec David sanctior, nec Salomone potes esse sapientior. Caveto omnes suspensiones, et quidquid probabiliter fingi potest, ne fingatur ante devita (3).

CXXVI.

Parochi, aliive sacerdotes ancillas non habeant quæ quadragesimum annum non attigerint, et quarum antea vita et præsens vivendi ratio omnem circa honestatem morum suspicionem non amoveant.

Item nec alias mulieres secum habitare permittant, præter eas quibuscum cognatione junguntur, et eo quidem gradu in canone et diœcesanis statutis expresse designato, quæque insuper de bono nomine curam habeant.

(1) Concil. Trident. Sess. xxv, de Reform. cap. 4.

(2) Concil. Senon. 1528, Decret. mor. xxv. Collect. Harduin., tom. IX, col. 4959.

(3) Epist. ad Nepotian. LII, n. 5, col. 259 et seq., edit. Venet. 1766.

CXXVII.

Ut flagitii occasionem quæ in cauponis et tabernis non deesse solet adimamus, Clericis in sacris constitutis districte prohibemus ne iis in locis edant aut bibant, præterquam in itinere necessitatis causa (1).

CXXVIII.

Memores illius beati Hieronymi : Facile contemnitur Clericus, qui sæpe vocatus ad prandium, ire non recusat (2); hujusmodi invitationes quantum poterunt declinare studeant, abstineantque præsertim a nuptialibus aut publicis conviviis.

CXXIX.

Ab alea, venatione, profanis spectaculis, omni denique ludorum genere ecclesiasticis personis interdicto et indecoro, prorsus abstineant (3); iis namque sine multi temporis jactura, honoris ecclesiastici dispendio, suæque et aliorum salutis periculo indulgere non possunt. Nec unquam aliis quam honestis recreationibus sese exerceant, nulla ducti sordidi lucri cupiditate (4). Et cum sacerdotes imprimis dedeceat conformari huic seculo, et mundanas subire consuetudines, omnem

(1) Concil. Mediol., part. II, cap. 23, col. 668.

(2) Epist. ad Nepot. n. 15, col. 268, edit. Venet. 1766.

(3) Concil. Remens. 1585, cap. de Cleric., n. 6. Collect. Hard., tom. x, col. 1292.

(4) Ibid.

laicorum morem cum clericali modestia minus congruentem sedulo, etiam privatim, devitent.

CXXX.

Quoniam nemo militans Deo implicat se negotiis secularibus ut ei placeat cui se probavit (1), inhibemus ne sacerdotes aut Clerici sacris initiati quæstuosam negotiationem cujuscunque generis exercent sive per se directe, sive indirecte sub alieno nomine; aut aliena prædia lucri causa conducant (2). Vetamus pariter ne pro aliis fidejubeant, vel in negotiis et mercaturis se interpretes et medios interponant (3). Caveant a litibus et processibus, et nunquam, inconsulto Episcopo, parochianis aut Clericis actionem intendant. Nundinas quoque ac mercatus, præter necessitatem, non adeant. Nullus demum Parochus intra parochiæ suæ fines bona immobilia acquirat, nisi obtenta Ordinarii licentia.

CXXXI.

Magnam inter se sacerdotes Domini foveant necessitudinem. Unanimes enim et fraternitatis amatores, sibi invicem erunt in adversis solatio, in arduis præsidio, Fidelibusque bonum caritatis exemplum præbent. Utque valeant in hac desideratissima concordia perdurare, in memoriam revocent hæc Apostoli verba : Nihil per contentionem, neque per inanem gloriam;

(1) II Tim. II, 4.

(2) Benedict. XIV, de Synod. lib. x, cap. 6; et Constitut., Apostolicæ servitutis. Bullar., tom. I, n. XIII, pag. 15.

(3) Concil. Mediol. I, part. II, cap. 26, ubi supra, col. 668.

sed in humilitate superiores sibi invicem arbitantes, non quæ sua sunt singuli considerantes, sed ea quæ aliorum (1).

CXXXII.

Vitam denique, moresque suos omnes ita componere studeant omnino Clerici, ut habitu, gestu, incessu, sermone, aliisque omnibus rebus nil, nisi grave, moderatum, ac religione plenum præ se ferant (2).

CAPUT V.

DE JUDICIIS ECCLESIASTICIS.

Valde optandum esset, monente Tridentina Synodo (3), Episcopus subditis suis ita præesse posse, ut eos tanquam filios et fratres diligentes, hortando et monendo ab illicitis deterrentes, virgam, rigoremque salutarem nunquam adhibere tenerentur. Sed cum morbi gravitas aliquando postulet ad graviora et aciora remedia descendere, in Ecclesia sua constituit Christus judiciariam potestatem, Summumque Pontificem et Episcopos judices posuit ad delinquentes plectendos, debitisque pœnis coercendos, ut cæteræ saltem oves a contagionis periculo liberentur.

CXXXIII.

Quam quidem potestatem judiciariam, externam, et coercitivam exercent Episcopi in sua diœcesi, sive per seipsos, sive per delegatos, aperta remanente via re-

(1) Philip. II, 2 et seq.

(2) Concil. Trident. Sess. xxii, de Reform. cap. 1.

(3) Ibid. Sess. xiii, de Reform. cap. 1.

cursus ad Summum Pontificem, et in casibus a jure definitis ad Metropolitanam.

CXXXIV.

Ideo peroptat Synodus Provincialis ut in unaquaque Provinciæ diœcesi, ubi nondum institutus fuerit, instituat Officialis ab Episcopo deputatus, qui, retentis formis a jure determinatis, cognoscat atque sententias proferat de causis ad contentiosæ jurisdictionis exercitium pertinentibus, quæ ad tribunal istud ab Ordinario delatæ fuerint.

CXXXV.

Concilio autem Tridentino (1), Benedicti XIV sententiæ (2), et Sacræ Congregationis Concilii responsionibus inhærentes (3), salvam volumus remanere potestatem quæ competit Episcopo, extrajudicialiter inquirendi et ex informata conscientia sententiam ferendi, quando ad communem, vel ipsius rei, utilitatem magis expedire judicaverit. Quo in casu, secundum juris dispositiones, ad Sedem Apostolicam duntaxat patet via recursus.

CAPUT VI.

DE STUDIIS CLERICORUM.

De Studiis Clericorum in Seminariis.

Cum adolescentium ætas, nisi recte instituat, pronasit ad mundi voluptates sequendas, sancta Synodus Tri-

(1) Concil. Trident. Sess. xiv, de Reform. cap. 1.

(2) Bened. XIV, de Syn. diœc. lib. xii, cap. 8, n. 5 et seqq.

(3) Ibid.

dentina statuit ut singulæ cathedrales et metropolitanæ Ecclesiæ, pro modo facultatum et diœcesis amplitudine, certum puerorum ipsius civitatis et diœcesis numerum in collegio ad hoc ab Episcopo eligendo, alere, ac religiose educare, et ecclesiasticis disciplinis instituere teneantur (1).

CXXXVI.

Declarat igitur hæc Synodus Provincialis Seminaria, sive majora sive minora, ita pertinere ad solam Episcoporum auctoritatem, ut plenum jus habeant illa regendi et gubernandi, prout ipsis in Domino libuerit, tum quoad magistros et Rectores præficiendos, tum quoad disciplinam et regimen, tum quoad rationem studiorum, tum quoad temporalium administrationem.

De Studiis Presbyterorum.

Cavendum summopere ne, susceptis sacris Ordinibus, in desidiam prolabatur sacerdos. Non solum enim in sacerdotalium morum ruinam et laqueos diaboli incidet; sed apud homines, labia ejus non custodient scientiam, quin ferventi et perpetuo conatu ea quæ jam didicerit memoria retineat, ea autem quæ nescit addiscat.

Memores igitur vocationis suæ: *Vos estis lux mundi* (2), divina sapiant sacerdotes necesse est; sed et hisce temporibus humanam scientiam doctos esse decet, ut audacis nimium scientiæ erroribus, sicuti et ignorantæ

(1) Concil. Trident. Sess. xxiii, de Reform. cap. 18.

(2) Matth. v, 14.

tenebris prævaleat veritas. Quibus ut faveamus optatis, hæc decernenda statuimus.

CXXXVII.

Per sex non intermissos annos ab Ordinis presbyteratus susceptione, quilibet recens ordinatus, quotannis sedulo examinabitur ab Episcopo vel ejus delegato, de Tractatibus theologicis et aliis materiis jam antea designatis.

CXXXVIII.

Instituatur aut retineantur in unaquaque Provinciæ diœcesi de rebus ecclesiasticis Collationes, quibus pluries per annum aderunt congregati omnes ejusdem Decanatus Presbyteri; ibique tractanda et agenda erunt quæcunque singulis annis ab Episcopo præscripta fuerint.

DECRETUM

DE SUBSCRIPTIONE, FINE, ET PROMULGATIONE CONCILII.

NOS, PAULUS THERESIA DAVID D'ASTROS, miseratione divina, et Sanctæ Sedis Apostolicæ gratia, Archiepiscopus Tolosanus et Narbonensis, Galliarum Primas, Comes Romanus, Solio Pontificio Assistens,

Admonemus Reverendissimos nostros Episcopos Comprovinciales, ut singuli, loco et ordine suo, iis quæ in Synodo decreta sunt, subscribant.

Insuper, de consensu eorundem Reverendissimorum Episcoporum, decernimus hujus Provincialis Concilii

finem fieri, et jam nunc factum esse; atque statuimus ut, postquam Concilii Decreta a Sede Apostolica approbata fuerint, ea unusquisque Episcoporum, in proxima diœcesana Synodo, juxta canonicas sanctiones, faciat promulgari, illorumque executionem urgeat in sua diœcesi.

SUBSCRIPTIONES EPISCOPORUM.

- † Nos PAULUS THERESIA DAVID, Archiepiscopus Tolosanus et Narbonensis, hæc Decreta a nobis definita subscripsimus.
- † Ego JOANNES, Archiepiscopus Sardinianus, Coadjutor Tolosanus, subscripsi.
- † Ego JOANNES MARIA, Episcopus Montis albani, consentiens subscripsi.
- † Ego GUIDO, Episcopus Appamiensis, consentiens subscripsi.
- † Ego HENRICUS MARIA GASTO, Episcopus Carcassonnensis, consentiens subscripsi.

ACTA

CONCILII PROVINCIÆ TOLOSANÆ.

ACTA

CONCILII PROVINCIÆ TOLOSANÆ.

PROOEMIUM.

TOLOSANA Ecclesia beati Saturnini sui fundatoris, plurimorumque ejus successorum sanctitate præfulgens (1), a sanctis Patribus pro sua fide laudata (2), tot purpuratis Præsulibus insignita (3), non minus scientia et pietate percelebris extitit, quam numero et auctoritate Conciliorum quæ in ipsa Urbe aut Provincia concelebrata fuere. Iis enim omissis, quibus in aliis Provinciis (4) interfuerunt Tolosani

(1) Vid. Gall. Christ. tom. XIII, col. 3, 4, 5, 7, 8, 32 et seqq.

S. Hieron. Epist. LIV, ad Furiam, tom. I, col. 289, edit. Bened. Veron. 4766. Idem, Epist. CXXIII, ad Aggeruch., ibid., col. 944; Epist. CXXV, ad Rustic., col. 947 et 948; et Prolog. Commentar. in Zachar. Prophet., tom. VI, part. I, col. 775 et seqq.

(2) S. Hilar. Pictav. lib. contra Constantium Imperat., n. 44, col. 574; et lib. de Synod., n. 4, in notis, col. 458. oper. tom. II, edit. Bened. Veron. 4730.

S. Bernard. Epist. CCXLII, ad Tolosanos, tom. I oper., col. 238 et seq., edit. Bened. Paris.

(3) Quatuordecim hucusque computantur nempe, Episcopus unus, et duodecim Archiepiscopi. Vid. de duodecim prioribus, Gall. Christian. tom. XIII, col. 35, 38, 40, 43, 53, 54, 55, 56, ibid., 59, 60, 70.

(4) Inter alia memorare satis erit celebre Concilium Agathense, ann. 506, cui intererat Heraclianus Tolosanus Episcopus: in eo lecta fuit S. Innocent. I Epistol. ad S. Exuperium circa continentiam Clerico-

Antistites, undeviginti, præter hoc nostrum et ultimum, numerantur; quorum catalogum hic texere abs re non erit.

1um anno 829, jussu Imperatorum Ludovici Pii et Lotharii, Tolosæ habitum est Concilium, cui præfuit Aigulfus, Archiepiscopus Bituricensis, et in quo recepta est confessio Ebbonis Remorum Antistitis (1).

2um Anno 883, Sigebodus Archiepiscopus Narbonensis Concilio Tolosæ congregato præfuit, et in eo Theodardus Subdiaconus, annuente astantium Præsulum corona, Judæos jamdiu contra Catholicos querentes publice revinxit, et adversus eos damnationis sententiam obtinuit, quæ regia potestate sancita est (2).

3um Anno 1005, Concilium Tolosæ fuit congregatum a Raymundo Episcopo Tolosano, contra abusum quemdam qui regionem invaserat. Excommunicationis sententia lata fuit in illius fautores (3).

4um Anno 1056, Raimbaldus Archiepiscopus Arelatensis, a Sancta Sede delegatus, Concilio Tolosæ præfuit, jussu Victoris Papæ, ad extirpandam simoniacam hæresim, ac reparandum Ecclesiæ statum secundum priscorum scita canonum (4).

5um Anno 1068, Concilium Tolosæ fuit habitum ab Hugone Candido Cardinale a Sede Apostolica delegato. Aderant Archiepiscopi Auxiensis et Bituricensis, plures Episcopi, Abbates

rum. Aderant Metropolitæ tres, et Episcopi aut eorum procuratores triginta quatuor, quibus præfuit S. Cæsarius Arelatensis. Collect. Harduin. tom. II, col. 995 et seqq.

(1) Collect. Harduin., tom. IV, col. 435.

(2) Collect. Hard., tom. VI, col. 435; Gallia Christian., tom. VI, col. 20.

(3) Gallia Christian., tom. VI, col. 34 et 306.

(4) Gallia Christ., tom. I, col. 554, 4040, 4044, 4094, 4428, 4154, 4494 et 4227; tom. II, col. 699; tom. VI, col. 36, 309, 437, 534, 673, 739, 870 et 4042.

et Religiosi. In hac Synodo non solum stipites, verum etiam radices simoniacæ hæreseos fuerunt extirpati (1).

6um Anno 1079, Guido Episcopus Diensis, a Sancta Sede delegatus, Concilio Tolosæ præfuit, in quo, sub excommunicationis pœna, Fidelibus Narbonensibus vetitum fuit ne Petrum Berengarium hujus Ecclesiæ Archiepiscopum electum agnoscerent; quem anno sequenti Gregorius VII, in Concilio Romæ habito, ut Ecclesiæ Narbonensis invasorem damnavit (2).

7um Anno 1090, jussu Urbani II et ab ejus Legatis, celebratum fuit Tolosæ Concilium, in quo Episcopus Tolosanus de criminibus quibus impetebatur canonice expurgatur, mores quidam Gallicanæ Ecclesiæ reformantur, et Legatio pro restauranda Christianitate in Toletana civitate, Rege Hispaniarum supplicante, destinatur (3).

8um Anno 1110, Concilium Tolosæ celebratum fuit, cui præfuit Richardus a Sancta Sede Apostolica delegatus. Hujus autem Synodi acta penitus interierunt (4).

9um Anno 1118, Concilium Tolosæ fuit congregatum, de sacra adversus Saracenos expeditione (5).

10um Anno 1119, ipse Summus Pontifex Calixtus II Tolosæ Concilium habuit, cum quinque Cardinalibus, tribus Metropolitis et pluribus Episcopis. Decem decreta promulgata fuerunt contra simoniam, et servitutis fautores (6).

(1) Collect. Hard., tom. VI, part. I, col. 4459; Gallia Christ., tom. I, col. 684, 984, 4044, 4074, 4094; tom. II, col. 42, 944, 958, 4062 et 4099; tom. VI, col. 227, 483.

(2) Gallia Christian., tom. VI, col. 39.

(3) Collect. Hard., tom. VI, part. II, col. 4090; Gallia Christ., tom. VI, col. 44, 744, 874; tom. XIII, col. 44.

(4) Collect. Hard., tom. VI, part. II, col. 4898; Gallia Christ., tom. XIII, col. 44.

(5) Collect. Hard., tom. VI, part. II, col. 4947.

(6) Collect. Hard., tom. VI, part. II, col. 4977; Gall. Christ., tom. I,

11um Anno 1124, auctoritate Calixti II, aliud Concilium Tolosæ fuit celebratum contra quosdam hæreticos monachos in bona Ecclesiæ et Sacramenta blasphemos (1).

12um Anno 1161, celebre Tolosæ fuit habitum Concilium, in quo tres aderant Cardinales ab Alexandro III missi, et alii duo qui secuti fuerant partes Octaviani, qui et Victor dicebatur. Aderant etiam centum Patres inter Episcopos et Abbates; immo et duo Reges, scilicet Franciæ et Angliæ simul ac Legati Frederici, Imperatoris Augusti, nec non et Regis Hispaniæ. In hac Synodo, solemniter auditis utriusque partis argumentis, et re diu agitata et mature perpensa, Alexander, rejecto Victore, Summus Pontifex agnoscitur (2).

13um Anno 1213, Archiepiscopus Narbonensis, a Sancta Sede Apostolica delegatus, duo Concilia quæ Tolosana dici possunt habuit. Primum, mense Februario, apud Vaurum (3); secundum, mense Septembri, apud Murellum, juxta Garumnam, cum Episcopis plurimis, et imprimis Tolosano, ut placando Aragonum Regi provideretur, qui Præsulum preces et decreta spernens in acie corruit (4).

14um Anno 1219, celebrata fuit Tolosæ Synodus cujus Decreta a D. Romano Sancti Angeli, Diacono Cardinali fuerunt promulgata. Hæc spectant hæreticos et quasdam præscriptiones circa dierum dominicorum et festorum observantiam (5).

col. 559, 984, 4249; tom. VI, col. 46, 436, 487, 234, 270, 746, 839, 873, 943; tom. XIII, col. 45.

(1) Collect. Binn., tom. XXVII, edit. reg., pag. 54.

(2) Collect. Hard., tom. VI, part. II, col. 4485; Gallia Christ., t. IV, col. 800; tom. VI, col. 232; tom. XIII, col. 47.

(3) Collect. Hard., tom. VI, part. II; col. 2049; Collect. Binn., edit. reg., tom. XXVIII, pag. 440.

(4) Collect. Hard., tom. VI, part. II, col. 2035.

(5) Collect. Marten. et Durand., tom. VII, pag. 406.

15um Anno 1229, Tolosæ celebrata fuit Synodus a Sanctæ Sedis Legato. Tres aderant Archiepiscopi, Narbonensis nempe, Burdigalensis, et Auxiensis, pluresque alii Patres. Actum est in ea de inquirendis hæreticis et de quibusdam ecclesiasticæ disciplinæ capitibus (1).

16um Anno 1319, Joannes Raymundi de Convenis, primus Tolosanus Archiepiscopus, in Metropolitana civitate concilium habuit, cujus acta interierunt. Huic autem leguntur adfuisse Arnaldus Roger, primus Lombariensis Episcopus, et Pilusfortis secundus Rivensis Antistes (2).

17um Anno 1327, Archiepiscopus Tolosanus cum Suffraganeis Concilium habuit in quo, sub excommunicationis pœna, prohibitum fuit ne in posterum iterarentur superstitionis cæremoniæ quæ, ipso absente, concessæ fuerant (3).

18um Anno 1368, celebre Concilium trium Provinciarum, Narbonensis nempe, Tolosanæ et Auxitanensis, jussu Urbani V, in civitate Vaurensi habitum fuit, in quo Decreta triginta supra centum promulgata fuerunt (4).

19um Anno 1590, Franciscus de Joyosa, Cardinalis, Archiepiscopus Tolosanus, Concilium Tolosæ habuit, a Sancta Sede Apostolica approbatum. In quatuor partes dividuntur questiones quæ in ipso fuerunt tractatæ: prima, de Personis; secunda, de Rebus, id est de Sacramentis et Sacramentalibus; tertia, de Locis, id est, de Ecclesiis, Altaribus, etc.; quarta, de Pœnis, seu de Jurisdictione ecclesiastica.

(1) Collect. Hard., tom. VII, col. 473; Gallia Christian., tom. II, col. 823; tom. VI, col. 66; tom. XIII, col. 24.

(2) Collect. Hard., tom. VII, col. 4433; Gallia Christian., tom. XIII, col. 486 et 321.

(3) Collect. Hard., tom. VII, col. 4535.

(4) Collect. Hard., tom. VII, col. 4793; Gallia Christian., tom. I, col. 996, 4084, 4402, 4436, 4460, 4205 et 4235.

ACTA SYNODI PROVINCIALIS.

CONGREGATIO PRÆVIA.

Anno Domini millesimo octingentesimo quinquagesimo, Pontificatus vero S. S. D. D. nostri PII DEI gratia PAPÆ IX quinto, feria secunda intra octavam Nativitatis Beatæ Mariæ, quæ incidebat in diem nonam mensis Septembris, ex Litteris indictionis Illustrissimi ac Reverendissimi in Christo Patris Pauli Theresiæ Davidis D'ASTROS, Dei gratia et Sanctæ Sedis auctoritate Archiepiscopi Tolosani et Narbonensis, Galliarum Primatis, Comitum Romani, Throno pontificali Assistentis, etc., convenere mane, hora sesquinona, in palatium archiepiscopale,

Illustrissimus ac Reverendissimus Joannes Maria MIOLAND, Archiepiscopus Sardinianus, Coadjutor cum futura successione Illustrissimi Archiepiscopi Tolosani;

Illustrissimus ac Reverendissimus Joannes DONEY, Episcopus Montalbanensis;

Illustrissimus ac Reverendissimus Guido Joannes Maria ALOUVRY, Episcopus Appamiensis;

Illustrissimus ac Reverendissimus Henricus Maria GASTO DE BONNECHOSE, Episcopus Carcassonensis;

ibique præviam Congregationem habuerunt cum Illustrissimo ac Reverendissimo Archiepiscopo Tolosano.

Actum est in ea 1° de invitando ad Concilium Illustrissimo ac Reverendissimo Stephano Maria Brunone D'ARBOU, Episcopo olim Bayonensi, nunc Tolosæ degente; 2° de Ordine habendo in solemnitate inchoationis Synodi; 3° de Congregationum divisione et compositione; de indumento sive Patrum, sive Deputatorum, et Theologorum; 4° de promulgatione in prima Sessione sequentium decretorum: de aperienda Synodo; de modo vivendi in Concilio; de non præjudicando; de non discedendo; de Professione Fidei; de indictione futuræ Sessionis; 5° de obligatione secreti et de eligendis Synodi Officiariis.

Interea in loco patenti Seminarii Diocessani, ubi Concilium celebrandum erat, sequens affixum est Decretum Illustrissimi ac Reverendissimi Archiepiscopi Tolosani:

« Illustrissimus ac Reverendissimus D. D. Archiepiscopus » Tolosanus, de Consilio et assensu Reverendissimorum Episcoporum Comprovincialium, Montalbanensis, Appamiensis » et Carcassonensis, universis et singulis qui Concilio Provinciali, de jure vel consuetudine interesse debent, mandat et » præcipit ut, die nona Septembris MDCCCL, in ædibus majoris Seminarii Tolosani, sistant se ad Congregationem » generalem quæ in aula prædictarum ædium habenda est, » præfata die, hora post meridiem tertia; atque deputati » instrumenta procuratoria ibidem examinanda afferre non » prætermittant. »

PRIMA CONGREGATIO GENERALIS.

Supradictis die mense et anno, hora tertia pomeridiana, juxta præcitatam edictum, intra majoris Seminarii septa, prima Concilii Provincialis Tolosani celebrata est Congregatio generalis. Adfuerunt rochetto, et mozetta induti, Illustrissimus ac Reverendissimus Archiepiscopus Sardinianus,

Coadjutor Archiepiscopi Tolosani, et omnes Reverendissimi Provinciæ Episcopi. Aderat etiam Reverendissimus Episcopus olim Bayonensis, in eodem vestitu. Intererant pariter in veste talari, cum mantello longiori et berreto, Deputati Capitulorum, Theologi et Canonistæ advocati a Reverendissimis Episcopis.

Porro hæc erant conclavis ornatus et dispositio: Super explicato tapete in modum coronæ erant ordinata faldistoria Præsulibus, et sedilia Deputatis et Theologis. Ex adverso sedium Illustrissimi ac Reverendissimi Archiepiscopi Tolosani et Reverendissimi ejus Coadjutoris eminebat crux Archiepiscopalis, et patebant sancta Dei Evangelia solemmiter collocata.

Dictis quæ in Pontificali requiruntur precibus, et peracto examine delegationum ecclesiæ Metropolitanæ et Cathedralium Ecclesiarum Provinciæ, Capitulorum Procuratores admissi fuerunt:

Pro Capitulo Metropolitano.

- D. Augustus BELAVAL, ejusdem Capituli Canonicus, nec non Promotor in Tribunali Officialitatis metropolitanae.
- D. Joannes Stephanus FERAL, ejusdem Capituli Canonicus, et in eodem Officialitatis metropolitanae Tribunali Judex assessor.

Pro Capitulo Montalbanensi.

- D. Joannes Paulus TUFFEAU, Capituli Montalbanensis Canonicus.

Pro Capitulo Appamiensi.

- D. Joannes Paulus FAUR, Capituli Appamiensis Canonicus et Theologus.

Pro Capitulo Carcassonensi.

- D. Benedictus SICARD, Canonicus et Decanus, et Procurator Capituli Carcassonensis, olim Vicarius Generalis, et Judex in foro diocæsano.
- D. Adolphus SICARD, ejusdem Capituli Canonicus et Theologus.

Nominati etiam et admissi fuerunt Theologi et Canonistæ a Reverendissimis Præsulibus advocati, scilicet:

Ab Illustrissimo et Reverendissimo Archiepiscopo Tolosano.

- D. Joannes Maria Joseph Henricus BERGER, Vicarius Generalis, Capituli Præpositus.
- D. Bertrandus Magdalena ROGER, Vicarius Generalis, Archidiaconus Sancti Gaudentii.
- D. Armandus Justinus Joseph Pantaleo DE POTS, Vicarius Generalis, Archidiaconus Murelli.
- D. Ludovicus Eamundus DUCRAY, Sacerdos Sancti Sulpitii, Vicarius Generalis et Rector Seminarii diocæsani.
- D. Joannes Ludovicus BOISSIÉ, Capituli metropolitani Canonicus, et Judex in foro diocæsano.
- D. Zephirinus IZAC, Canonicus honorarius, Promotor diocæsanus, et Superior Seminarii minoris Tolosæ.
- D. Elzear RUFFAT, Canonicus honorarius, Secretarius Reverendissimi Archiepiscopi Coadjutoris.
- D. Mauricius OGERDIAS, Rector Clericorum regularium Societatis JESH Tolosæ.
- D. Joannes CAUSSETTE, Superior Sacerdotum sacratissimi Cordis Jesu.
- D. Benedictus Hippolytus VIELSSE, Sacræ Theologiæ Professor emeritus, et Director in Seminario Tolosano.
- D. Joannes Stephanus Eugenius PISTRE, Director, et Sacræ Theologiæ Professor, in eodem Seminario.

- D. CALLOT, e Societate Sacerdotum sancti Irenæi, Lugduni, Juris canonici Professor.
- D. Guillelmus SENTIS, Secretarius Illustrissimi et Reverendissimi Archiepiscopi Ausciensis.

A Reverendissimo Episcopo Montalbanensi.

- D. Petrus MABILE, Vicarius Generalis Montalbanensis.
- D. Joannes Petrus JEANJACQUOT, e Societate Jesu, Rector Seminarii majoris Montalbanensis.

A Reverendissimo Episcopo Appamiensi.

- D. Franciscus DOUBEAUD, Vicarius Generalis Appamiensis.
- D. Alexander Ludovicus Henricus SANTERRE, Vicarius Generalis Appamiensis.
- D. Ludovicus VEZIA, Vicarius Generalis, et Rector majoris Seminarii Appamiensis.
- D. Joannes Petrus Ludovicus DUMAS, Canonicus honorarius, et Rector Seminarii minoris Appamiensis.

A Reverendissimo Episcopo Carcassonensi.

- D. Petrus BABY, Vicarius Generalis Carcassonensis.
- D. Franciscus Josephus Spiritus GRAULLE, Secretarius, et Vicarius Generalis Carcassonensis.
- D. Casimirus LAPRADE, Canonicus honorarius, Rector ecclesie sancti Justi Narbonensis.

Tum lecto decreto de Officiariis Concilii, eorum nomina proclamavit Reverendissimus Episcopus Carcassonensis, nempe :

Pro officio Promotoris Concilii.

- D. Petrus MABILE, Vicarius Generalis Montalbanensis.
- D. Zephirinus IZAC, Canonicus honorarius, Promotor diocesis Tolosane.

Pro officio Secretarii.

- D. Joannes Stephanus FERAL, Canonicus et Deputatus Capituli metropolitani, Judex Assessor in Tribunali metropolitano.
- D. Franciscus Josephus Spiritus GRAULLE, Secretarius, Vicarius Generalis Carcassonensis.
- D. Joannes Stephanus Eugenius PISTRE, Director, et Sacrae Theologiae Professor, in majori Seminario Tolosano.

Pro officio Magistri Cæremoniarum.

- D. Elzear RUFFAT, Canonicus honorarius, Secretarius Illustrissimi Archiepiscopi Coadjutoris.

Proposita deinde est, utpote ab omnibus tenenda, promissa sequens; et revera primum a singulis Episcopis, deinde ab omnibus Concilii membris facta est :

« Promitto me nihil ex eis quæ dicentur sive in Congregationibus generalibus, sive in Congregationibus particularibus » esse revelaturum quod possit detrudere vel reverentiae Concilio debita, vel honori cujusvis personæ.

» Promitto insuper me nulla Decreta Concilii scriptis publicis divulgaturum, antequam typis demandata fuerint » Reverendissimorum Patrum auctoritate. »

Postea lectum est Illustrissimi et Reverendissimi Archiepiscopi Tolosani, de consilio et assensu Reverendissimorum Episcoporum Comprovincialium, Decretum de invitando ad Concilium Illustrissimo D. D. Stephano Maria Brunone d'ARBOU, Episcopo olim Bayonensi, et de modo vivendi, ut sequitur :

1º Illustrissimus ac Reverendissimus Stephanus Maria Bruno d'ARBOU, Episcopus olim Bayonensis, ad Concilium invitatus, omnibus sive privatis, sive generalibus Congregationibus et Sessionibus interesse poterit.

2º Hæc erit, durante Synodo, temporis ordinatio :

Omnes qui Concilio intersunt, surgent mane hora sesquiquinta, mentali orationi privatim vacabunt, Missamque, si velint, celebrabunt.

Omnes aderunt in habitu chori Missæ Synodali, quæ celebrabitur hora sesquiseptima.

Congregationes privatæ habebuntur ab hora nona usque ad undecimam.

Prandium erit hora duodecima, quo durante, legentur, post Scripturam Sacram, Vita Sancti Caroli et Martyrologium : sequentur visitatio Sanctissimi Sacramenti, et animi relaxatio.

Congregationes generales celebrabuntur ab hora tertia usque ad quintam.

Hora sesquiseptima ; sumetur cœna in qua legentur Scriptura sacra, Vita Sancti Caroli, et numerus unus de Imitatione Christi, et postremo relaxabitur animus.

Sic ordinatæ sunt Congregationes, tum quoad examen questionum, tum quoad distributionem personarum :

PRIMA CONGREGATIO, DE DECRETIS ET HIERARCHIA.

- D. D. ARCHIEPISCOPUS SARDIANUS, Præses.
- D. MABILE, Vicarius Generalis Montalbanensis, Vice præses.
- D. BELAVAL, Deputatus Capituli metropolitani.
- D. FAUR, Deputatus Capituli Appamiensis.
- D. ROGER, Vicarius Generalis, Theologus advocatus D. D. Archiepiscopi Tolosani.
- D. OGERDIAS, Theologus advocatus ejusdem Præsulis.
- D. RUFFAT, Theologus advocatus ejusdem Præsulis.
- D. PISTRE, Theologus advocatus ejusdem Præsulis.

SECUNDA CONGREGATIO, DE FIDE ET DOCTRINA.

- D. D. EPISCOPUS MONTALBANENSIS, Præses.
- D. BERGER, Vicarius Generalis, Vice præses.
- D. FERAL, Deputatus Capituli Metropolitani.

- D. SICARD (Benedictus), Deputatus Capituli Carcassonnensis.
- D. CAUSSETTE, Theologus advocatus D. D. Archiepiscopi Tolosani.
- D. VIEUSSE, Theologus advocatus D. D. Archiepiscopi Tolosani.
- D. CALLOT, Canonista advocatus ejusdem Præsulis.
- D. JEANJACQUOT, Theologus advocatus D. D. Episcopi Montalbanensis.

TERTIA CONGREGATIO, DE CULTU DIVINO ET DE RATIONE STUDIORUM.

- D. D. EPISCOPUS APPAMIENSIS, Præses.
- D. SANTERRE, Vicarius Generalis, Vice præses.
- D. TUFFEAU, Deputatus Capituli Montalbanensis.
- D. SICARD (Adolphus), Deputatus Capituli Carcassonnensis.
- D. DUCRAY, Vicarius Generalis, Theologus advocatus D. D. Archiepiscopi Tolosani.
- D. IZAC, Theologus advocatus D. D. Archiepiscopi Tolosani.
- D. DUMAS, Theologus advocatus D. D. Episcopi Appamiensis.
- D. GRAULLE, Vicarius Generalis, Theologus advocatus D. D. Episcopi Carcassonnensis.

QUARTA CONGREGATIO, DE DISCIPLINA.

- D. D. EPISCOPUS CARCASSONENSIS, Præses.
- D. BABY, Vicarius Generalis, Vice præses.
- D. DE POUS, Vicarius Generalis, Theologus advocatus D. D. Archiepiscopi Tolosani.
- D. BOISSIÉ, Canonista advocatus ejusdem Præsulis.
- D. SENTIS, Theologus advocatus ejusdem Præsulis.
- D. DOUBEAUD, Vicarius Generalis, Theologus advocatus D. D. Episcopi Appamiensis.
- D. VEZIA, Vicarius Generalis, Theologus advocatus ejusdem Præsulis.
- D. LAPRADE, Theologus advocatus D. D. Episcopi Carcassonnensis.

Postremo hic assignatus est ordo pro celebranda solemnitate primæ Sessionis et inchoationis Concilii.

Omnes ad quos pertinet, convenient cras mane, hora sesquiseptima, in palatium Archiepiscopale, ut, hora octava, inchoetur solemnitas.

Inde processionaliter procedetur ad Ecclesiam Metropolitanam.

Missa sollemnis, sed sine cantu, celebrabitur, et in ea sacram Communionem suscipient Reverendissimi Episcopi, Delegati Capitulorum, Theologi, et Canonistæ.

Solemnitas primæ Sessionis fiet, juxta præscripta Cæremialis Episcoporum, et Pontificalis Romani.

Promulgabuntur decreta, 1° De aperienda Synodo; 2° De modo vivendi in Concilio; 3° De non præjudicando; 4° De non discedendo; 5° De Professione Fidei emittenda.

Sessione peracta, sollemni modo et processionaliter in ædes majoris Seminarii, ubi celebrari debet Concilium, omnes devenient.

In qualibet sollemni Sessione, hoc erit indumentum eorum qui Concilio intersunt, et hic præcedentiæ ordo.

Reverendissimi Patres rochetto, stola, pluviali rubri coloris, baculo et mitra pretiosa insignientur. Deputati autem, Theologi, et Canonistæ habitu chori induentur, et sic incedent: Capitulum metropolitanum cum suis Deputatis; Deputati Capituli Montalbanensis, Appamiensis et Carcassonnensis, et deinde Clerus universus, juxta consuetum ordinem.

SESSIO PRIMA.

Prima Sessio sollemnis, die decima Septembris, hora octava matutina, sicuti in prima Congregatione generali fuerat definitum, celebrata est.

E Palatio Archiepiscopali ad metropolitanam Ecclesiam privatim præivit, ob senium et infirmam valetudinem, Illustrissimus ac Reverendissimus D. D. Archiepiscopus Tolosanus, quem mox processionaliter secuti sunt mitra, baculo et cappa insigniti et medii inter duos capellanos, Reverendissimus Archiepiscopus Sardianus, Coadjutor, et singuli Provinciæ Episcopi; ex ordine præcedentibus Capitulo metropolitano, cæterorum Capitulorum Deputatis, Theologis et Canonistis; plurimo comitante civitatis et Archidiececes Clero; stipantibus tum pedestrium, tum equestrium militum agminibus; et ubique festiva circumstante innumerorum Fidelium corona.

Sedit Synodus in choro Ecclesiæ metropolitanæ, ubi honorificentissime sibi et aliis, inter illustriores urbis viros aderant primi Magistratus, et variorum ordinum Præfecti. Tum cuncti et singuli ritus qui in Pontificali pro publice aperiendo Concilio Provinciali præscribuntur, adamussim et convenienter fuerunt observati.

Inter Sacra quæ Illustrissimus ac Reverendissimus D. D. Archiepiscopus Tolosanus peregit, quotquot aderant Episcopi Sacram Eucharistiam ex ejus manibus acceperunt; cætera vero Concilii membra e manibus Reverendissimi D. D. Archiepiscopi Coadjutoris.

Tum cantatis præscriptis præcibus, et lecta ab Archidiacono, Illustrissimi ac Reverendissimi D. D. Archiepiscopi Tolosani nomine, eximia allocutione de felici redintegratione sine et utilitate Conciliorum, successive publicata sunt ex ambone a Concilii Secretariis, postulante Promotore, et jubente Reverendissimo Archiepiscopo Sardonio, Coadjutore, de consilio et assensu D. D. Episcoporum Comprovincialium, Decreta de aperienda Synodo; de modo vivendi in Concilio; de non præjudicando; de non discedendo; et de Professione fidei, juxta formulam a Pio IV præscriptam.

Quam formulam distincta et alta voce legit ipse D. D. Archiepiscopus Coadjutor, flexisque genibus hanc fidem supra sancta Dei Evangelia professus est, et post ipsum et coram ipso simili modo professi sunt singuli D. D. Episcopi Comprovinciales, tandemque simul Capitulum Deputati, Theologi, et Canonistæ.

Tum legitur Decretum de Indictione secundæ Sessionis, et data a D. D. Archiepiscopo Coadjutore pontificali benedictione, et promulgata centum dierum indulgentia, iisdem ordine, pietate, pompa, et magno populi concursu, ad majus Seminarium, Concilii sedem, processionaliter et via longiori proceditur.

SECUNDA CONGREGATIO GENERALIS.

Die duodecima mensis Septembris, hora tertia pomeridiana secunda habita est Congregatio generalis, præsentibus D. D. Archiepiscopo Coadjutore, omnibus Episcopis Comprovincialibus, D. D. d'ARBOU, Episcopo olim Bayonensi, et cunctis Canonicis Deputatis, Theologis, et Canonistis rite convocatis.

Recitatis præscriptis præcibus, et paterna facta admonitione a D. D. Archiepiscopo Coadjutore circa omnimodam libertatem simul et simplicitatem quibus in enuntianda sententia utendum erat, humiliter requisivit Promotor Concilii,

ut proponeretur titulus de Disciplina, quem jam in privatis Congregationibus elaboratum audiverat.

Tum Secretarius tertiæ Congregationis varia legit capita, de Cura, Vigilantia, et Residentia pastorali, de Prædicatione verbi divini, de Pueris et rudibus catechizandis, et de Vita et honestate Clericorum.

Interrogati singulatim et super quolibet capite, omnes qui Synodo aderant, super his opinionem suam aperuerunt, et cunctis observationibus diligentissime notatis a Secretariis, ut providerent Patres, absoluta est hæc secunda Congregatio.

SESSIO SECUNDA.

Feria sexta intra octavam Nativitatis beatæ Mariæ Virginis, quæ incidebat in diem duodecimam mensis Septembris, sicuti fuerat indictum, celebrata est secunda Concilii Sessio in sacello Seminarii majoris. Hora octava matutina ex aula Seminarii processerunt D. D. Archiepiscopus Sardinus, Coadjutor, Comprovinciales Episcopi, et Episcopus olim Bayonensis, præcedentibus Capitulo metropolitano, Deputatis aliorum Capitulorum, Theologis, Canonistis et universo Clero.

Sacra ab Illustrissimo et Reverendissimo Archiepiscopo Coadjutore peracta fuerunt, et deinde cantatæ variæ quæ præscribuntur preces. Tunc humiliter requirente Promotore, jussit D. D. Archiepiscopus Coadjutor ut publicarentur a Secretariis varia, quæ ad Disciplinam spectant, Decreta; et revera publicata sunt pie audientibus cunctis Concilii membris (excepto D. Baby, Vicario generali Episcopi Carcassonnensis, qui ob rationabilem causam a Patribus approbatam e Synodo discesserat), universo Clero, et non parvo Fidelium numero. Tunc indicata dies est tertiæ futuræ Sessionis, data a D. D. Archiepiscopo Coadjutore benedictio, promulgata centum dierum indulgentia, et eodem ordine quo venerant, intra Seminarii septa redierunt Patres, cum Concilii membris et universo Clero.

TERTIA CONGREGATIO GENERALIS.

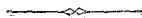
Die Dominica sequenti, scilicet die decima quinta mensis Septembris, hora quarta vespertina, habita est tertia Congregatio generalis, iisdem servatis quæ in præcedenti Congregatione. Humiliter requisivit Concilii Promotor, et jussit D. D. Archiepiscopus Coadjutor ut legerentur, 1º universus titulus de Cultu divino, scilicet, de Sacramentis quoad Baptismum, Confirmationem, Confessionem, Communionem paschalem, et Matrimonium; de Dominicis et festis rite celebrandis, et de Cantu et musica; 2º initium tituli de Hierarchia ecclesiastica, nempe, de Summo Pontifice, de Episcopis et de Metropolitano.

Quibus lectis, singulatim a Secretario vocati omnes Capitulorum Deputati, Theologi, et Canonistæ, mentem suam super quolibet capite aperuerunt, eorumque dicta fideliter notaverunt, ut providerent Patres; et dicta oratione, absoluta est Congregatio tertia.

QUARTA CONGREGATIO GENERALIS.

Postridie nempe feria secunda, die decima sexta mensis Septembris, in quarta Congregatione generali, præsentibus omnibus Provinciæ Patribus et universis Concilii membris, lecta sunt, postulante Promotore et jubente D. D. Archiepiscopo Coadjutore, cætera capita quæ ad Hierarchiam ecclesiasticam spectant, nempe, de Capitulis, de Parochis, Vicariis, Capellanis et aliis Presbyteris. Singulos de more Capitulorum Deputatos, Theologos, et Canonistas vocavit Secretarius, eorumque varias annotavit sententias, quas Patribus tradidit ut providerent; et hymno dicto, recesserunt omnes.

SESSIO TERTIA.

Die decima septima mensis Septembris, feria tertia, celebrata est tertia Sessio Provincialis Synodi Tolosanæ.

Eadem hora, eodem ordine, ex eadem aula in idem Sacellum ac in præcedenti Sessione, processionaliter convenerunt Patres, Canonici, Theologi, Canonistæ et Clerus.

Missa synodalis celebrata fuit ab Illustrissimo D. D. Archiepiscopo Coadjutore, et de more peractis cunctis quæ notantur ritibus, Concilii Promotor requisivit promulgationem Decretorum quæ de Cultu divino et de Hierarchia ecclesiastica condita fuerant. Tunc, jubente D. D. Archiepiscopo Coadjutore, Secretarii varia Decreta perlegerunt de Sacramentis quoad Baptismum, Confirmationem, Confessionem et Communionem paschalem, Matrimonium; de Dominicis et festis rite celebrandis; de Cantu et musica; de Summo Pontifice; de Episcopis; de Metropolitano; de Capitulis; de Parochis, Vicariis, Capellanis et aliis Presbyteris. Omnibus Patribus placuerunt decreta; et indicta die ultimæ Sessionis, data pontificali benedictione et promulgata centum dierum indulgentia astantibus numerosis Fidelibus, eodem ordine ac ventum erat, intra Seminarium septa redigum est.

QUINTA CONGREGATIO GENERALIS.

In quinta Congregatione generali quæ die decima octava mensis Septembris, hora nona et in eodem loco habita est, conederunt, sicut in cæteris, omnes Provinciæ Patres, et insuper Illustrissimus ac Reverendissimus D. D. Nicolaus Augustinus DE LA CROIX D'AZOLETTE, Archiepiscopus Auscitanus.

Post consuetam orationem, requirente Concilii Promotore et jubente D. D. Archiepiscopo Coadjutore, proposita sunt Decreta de Studiis Clericorum in Seminariis, et Presbyterorum; de Judiciis ecclesiasticis; de Fide et doctrina; super quibus sententiam dicturi appellati sunt a Secretario singuli Canonici, Deputati, Theologi et Canonistæ; et notatis non paucis et gravibus quæ factæ fuerunt observationibus, provisuros Patres dixit D. D. Archiepiscopus Coadjutor; factaque consueta oratione, absoluta est quinta et ultima Congregatio generalis.

SESSIO QUARTA ET ULTIMA.

Die decima nona mensis Septembris, feria quinta, hora octava matutina, apparatu et pompa quam maxime solemni, e majori Seminario processionaliter exiit innumerus e diversis Provinciæ partibus Clerus et post ipsum variorum Capitulorum Canonici Deputati, Theologi, Canonistæ, et non solum Illustrissimus ac Reverendissimus Archiepiscopus Coadjutor et cuncti Provinciæ Episcopi, sed insuper Illustrissimi ac Reverendissimi D. D. Archiepiscopus Auscitanus et D. D. Episcopus Tarbiensis. In hac ultima Sessione, sicut et in prima, incedebat processio inter numerosa militum agmina.

Sedit Concilium in navi insignis Ecclesiæ olim Abbatialis Sancti Saturnini, ubi non intempestive ordinatæ fuerant reliquiæ Sanctorum Apostolorum, et plurium Antistitum Tolosanorum, Sancti Thomæ Aquinatis, et aliorum Sanctorum, quæ in hujus Ecclesiæ cryptis requiescunt. Huic ultimæ Sessioni, sicut et primæ, aderant Magistratus et cunctorum ordinum Præfecti.

Sacra ab Illustrissimo Archiepiscopo Coadjutore peracta sunt, et omnibus quæ in Pontificali servanda notantur rite servatis, eloquens habita est ex ambone Oratio ab Illustrissimo Episcopo Carcassonensi, de laboribus in Concilio peractis, et de felicibus tum patriæ tum Ecclesiæ sperandis effectibus.

Postea, humiliter requirente Promotore, et jubente D. D. Archiepiscopo Coadjutore, promulgata sunt a Secretariis varia Decreta de Studiis Clericorum in Seminariis, et Presbyterorum; de Judiciis ecclesiasticis; de nonnullis hodierni temporis Erroribus; de Libris prohibitis, et de Approbatione librorum ad Religionem spectantium. Cunctis Patribus placuerunt Decreta, eaque simul et cætera omnia Synodi Decreta subscripserunt Præsules qui decisivam in Concilio vocem habuerant.

Placuit deinde Concilii Patribus cunctam Provinciam Tolosanam Sacratissimo Cordi Jesu solemniter devovere. Innuvit itaque Secretarius ut omne flecteretur genu, et ipse Reverendissimus Archiepiscopus Coadjutor hanc alta voce consecrationis formulam legit:

« Domine Jesu Christe, qui superabundantes misericordiæ » tuæ divitias in Ecclesiam sponsam tuam propitius semper » effundis, respice benignus super nos, et adjuva nos, ut » quæ, te inspirante decrevimus, te auxiliante custodiamus. »

» Sed quia nostræ non inscii sumus infirmitatis, et Cor » tuum Sacratissimum donorum Fidelibus est fons indeficiens, huic amantissimo Cordi tuo, Nos et Clerum nostrum » una simul iterum devovemus, ut spiritu sacerdotali in suo » fonte potati, libentissime impendamus et superimpendamus » mur ipsi pro animabus sanguine tuo redemptis. »

» Amantissimo Cordi tuo Dicamus denuo et Consecramus » populum nobis commissum, ut tibi devotus fide, justitia, » caritate, omnibus pietatis operibus dives abundet. »

» Cor Jesu amantissimum, illumina mentes nostras, in » funde amorem cordibus nostris, trahe nos in funiculis » Adam, in vinculis caritatis, ut simus unum, sicut Pater » et Verbum et Spiritus unum sunt, et simus consummati in » unum. »

Tunc, interrogante Secretario, omnibus Patribus placuit

Synodo finem imponi ; decrevitque Illustrissimus D. D. Archiepiscopus Coadjutor Concilio finem jam esse factum.

Hic unus è Secretariis ex ambone varias intonat acclamationes , quibus cœtus universus ardentibus votis respondet.

Utraque hic referre juvat :

ACCLAMATIONES.

ACCL. Regi seculorum immortalis , Deo Uni et Trino , laus , honor , et gloria.

RESP. Amen. Benedictus Deus , et laudabilis , et gloriosus , et superexaltatus in secula.

ACCL. Divino Mediatori Jesu Christo , qui via , veritas et vita est , potestas et imperium in secula seculorum.

RESP. Dignus est Agnus qui occisus est accipere virtutem , et divinitatem , et sapientiam , et fortitudinem , et honorem , et gloriam , et benedictionem.

ACCL. Inclyto Martyri Saturnino , Tolosatam Apostolo et Protopræsuli ; Doctore angelico , atque his omnibus Sanctis qui vigiles custodiunt civitatem , laus et maxima devotio.

RESP. Laus et maxima devotio ; mala cuncta a civitate , Provinciaeque propellant.

ACCL. Beatissimo Pio , Summo Pontifici nostro , qui tot inter tempestates , universalem Ecclesiam tam prudenter , tam fortiter suaviterque gubernat , omnium amor , obedientia ; memoria æterna.

RESP. Dominus conservet eum , et vivificet eum , atque illi de cunctis hostibus victoriam dextera potentiae suae concedat.

ACCL. Illustrissimo et Veneratissimo hujus Provinciae Metropolitanano , strenuo Fidei indefessoque disciplinae defensori , plena , honoratissima senectus. Constans illi sit auxilium a Domino , nec non eximio Præsuli quem in pascendo grege sollicitus sapientissimum adiutorem adscivit.

RESP. Utrique auxilium a Domino , et de profectu ovium gaudia æterna pastorum.

ACCL. Reverendissimis Episcopis , præconibus veritatis , multi anni , multa felicitas.

RESP. Ecclesiarum suarum per diu maneant decus et honor , propugnaculum veritatis.

ACCL. Carissimæ nostræ Galliae , erga Matrem Ecclesiam semper devotissimæ , nuper in tuendis Successoris Petri juribus gloriosissime triumphanti , gratiarum actio , pax , et prosperitas.

RESP. Gratiarum actio , pax , concordia , Fidei et pietatis augmentum.

ACCL. Tolosanae Civitati religione et scientia celeberrimæ , totius Provinciae Clero et Fidelibus , pax vera , amplissima caelestium donorum effusio.

RESP. Pax vera , amplissima caelestium donorum effusio.

ACCL. Deus totius gratiae det nobis hujus Concilii Decretis firmiter inhærere , intercedentibus Immaculata Virgine Dei genitrice Maria , Sanctis Apostolis Petro et Paulo , beato Stephano Protomartyre , atque aliis hujus Provinciae Patronis , et omnibus Sanctis.

RESP. Fiat , Fiat , Amen , Amen.

Finitis acclamationibus , pontificalis Benedictio ab Illustrissimo D. D. Archiepiscopo Coadjutore datur , indulgentia centum dierum proclamatur a Secretario , et , invitante Diacono , recedunt omnes cum pace ; et cantantes hymnum *Te Deum* , ad majus Seminarium processionaliter , eodemque ordine quo venerant , revertuntur.

Hæc sunt Acta Concilii Provincialis Tolosani , quæ , requirentibus Promotoribus , jubente Illustrissimo ac Reverendissimo Coadjutore Tolosano , a nobis Secretariis Concilii , accurate , quantum fieri potuit , exarata sunt. In cujus rei fidem subscripsimus.

FERAL, *Canonicus, Secretarius.*

F. GRAULLE, *Vicarius Generalis, Secretarius.*

INDEX RERUM.

LITTERÆ AD CONCILIUM ATTINENTES.

	Pag.
Edictum de Concilii publicatione.....	1
Litteræ quibus Synodi Decreta Summi Pontificis recognitioni subjiciuntur.....	5
Summi Pontificis Pii Papæ IX Litteræ super actis Synodi.....	7
Eminentissimi Cardinalis Maii Litteræ super approbatione Decretorum Concilii.....	9

DECRETA PRÆVIA.

Decretum Indictionis Concilii.....	12
De aperienda Synodo.....	16
De modo vivendi in Concilio , de non præjudicando , et de non discedendo.....	17
De professione Fidei.....	20

DECRETA CONCILII.

TITULUS PRIMUS.

De Hierarchia Ecclesiastica.

CAPUT PRIMUM. DE SUMMO PONTIFICE.

Obtinet , Jure Divino , Primatum honoris et jurisdictionis in Orbem universum , Decret. I.....	26, 27
Centrum est indefectibile Catholicæ unitatis , II.....	27

	Pag.
Ejus Constitutiones obligant, independenter a seculari sanctione, III.	28
In causis majoribus, in gravioribus et anxiiis quæstionibus consulendus est, IV.	<i>Ibid.</i>
Reprobatur error illorum qui affirmant ditionem ejus temporalem Legi evangelicæ adversari. Votum Synodi pro hujusmodi ditione conservanda, V.	28, 29
De Actis Synodi Sedis Apostolicæ approbationi subji- ciendis, VI.	29
 CAPUT II. DE EPISCOPIS.	
De illorum Auctoritate :	
Sunt Presbyteris superiores, non solum potestate Ordinis, sed etiam jurisdictionis; hinc ipsis competit jus et auctoritas suam Ecclesiam gubernandi, independenter a consensu aut approbatione Cleri., Decret. VII, VIII.	31, 32
De eorum Officiis :	
De ipsorum vitæ Sanctitate, Residentia, Honestate, etc. Decret. IX.	32
De ecclesiarum visitatione, X.	33
De verbi divini prædicatione, XI.	<i>Ibid.</i>
De Parochorum electione, XII.	34
De Clericorum ad Ordines promotione, XIII.	<i>Ibid.</i>
De cura Seminariorum sive majorum, sive minorum, XIV, XV.	35, 36
De Christianæ Juventutis Institutione, XVI.	36, 37
De sollicitudine pro infirmis Sacerdotibus, XVII.	37
De cura bonorum temporalium Fabricarum et piorum In- stitutorum, XVIII.	38
De caritate erga pauperes, etc., XIX.	<i>Ibid.</i>
 CAPUT III. DE METROPOLITANO.	
Illius jura et prærogativæ, Decret. XX.	39
Votum Synodi de fovenda necessitudine inter Metro- politam et Coepiscopos, XXI.	39, 40

CAPUT IV. DE SYNODO DIOECESANA.

	Pag.
De spirituali et annuo Cleri secessu, Decret. XXII.	41
De restituenda Synodo Diocesana, <i>ibid.</i>	<i>Ibid.</i>
Adversus Novatores qui falso et temere exaggerant Parochorum jura, XXIII.	<i>Ibid.</i>

CAPUT V. DE CAPITULIS CATHEDRALIBUS.

Capitulorum jura, Decret. XXIV-XXVI.	42, 43
Speciatim sede vacante, XXIX, XXX, XXXI.	43
Eorum prærogativæ quoad præcedentiam, XXVIII.	<i>Ibid.</i>
Canonicorum privilegia, quoad ultima sacramenta et exequias, XXVII.	<i>Ibid.</i>
Canonicorum dotes, XXXII.	45
Ipsorum officia :	
De divino Officio persolvendo, XXXIII, XXXIV.	45, 46
De Residentia, XXXV.	46
De assistentia Episcopo celebranti, XXXVI.	<i>Ibid.</i>

CAPUT VI. DE PAROCHIS, VICARIIS, CAPELLANIS ET ALIIS PRESBYTERIS.

De Reverentia et Obedientia Episcopo studiose persol- vendis, Decret. XXXVII, XXXVIII.	47, 48
Intacta servatur disciplina Ecclesiæ Gallicanæ circa ecclesias succursales, XXXIX.	49
Statuta Provincialia et Diocesana a Parochis frequenter legenda, XL.	<i>Ibid.</i>
Ad tollendos abusos circa inordinatum amorem paren- tum, nonnulla Parochis et Clericis prohibentur, XLI, XLII.	50
Commendatur Parochis paternus affectus, fraternaque caritas erga Vicarios; utrisque communis vitæ con- suetudo, XLIII.	51
De Vicariorum filiali reverentia, obedientia, et caritate erga Parochos, XLIV.	52

De Capellanis, XLV.....	Pag. 52
De Presbyteris qui absque titulo parochiis inser- viunt, XLVI.....	<i>Ibid.</i>

TITULUS SECUNDUS.

*De Fide et Doctrina.*CAPUT PRIMUM. DE NONNULLIS HODIERNI TEMPORIS
ERRORIBUS.

Adversus eos qui asserunt humanam rationem, etiam in Religionis negotio, omnino esse independentem, Decret. XLVII.....	54
Adversus impium Systema illorum qui affirmant jam antiquatum Christianismum, per Philosophiam nunc fore perficiendum, XLVIII.....	55
Adversus Pantheistarum errores, XLIX.....	58
Adversus <i>Indifferentismum</i> seu <i>Tolerantismum</i> , L.....	60
Adversus nefaria novi <i>Socialismi</i> , et <i>Communismi</i> Sys- temata, LI.....	61

CAPUT II. DE LIBRIS PROHIBITIS.

Damnantur libri, scriptaque periodica impietate, pravi- tate hæretica, vellascivia infecti, eorundemque teme- raria lectio et retentio. Decret. LH, LHI.....	65, 66
Commendatur vigilantia Parochis præcipue et Confessa- riis, ne istiusmodi libri aut scripta legantur, eorumque zelus excitatur ut boni libri diffundantur, LIV.....	66

CAPUT III. DE APPROBATIONE LIBRORUM AD RELIGIONEM
SPECTANTIUM.

Ad scriptores librorum hujusmodi gravia monita, Decret. LV.....	<i>Ibid.</i>
Parochis præsertim et Confessariis cavendum ne ab in- doctis aut juvenibus legantur libri qui authenticis destituuntur testimoniis, LVI.....	67

Excitatur Episcoporum Provincialium diligentia circa manuales et precarios libros, LVII.....	Pag. 67
Prohibentur etiam Clerici, ne absque Ordinarii permisso libellos imprimi faciant, aut diffundant, quibus com- mendarentur nova et insolita pietatis exercitia, indul- gentiæ, etc., LVIII.....	68
Typographis rememorantur prohibitiones typis edendi libros de rebus sacris, ab Episcopo non recogni- tos, LIX.....	<i>Ibid.</i>

TITULUS TERTIUS.

De Cultu Divino.

CAPUT PRIMUM. DE SACRAMENTIS.

De Baptismo. Decret. LX-LXVI.....	69-71
De Confirmatione, LXVII, LXVIII.....	72
De Confessione et Communionem paschali, LXIX-LXXII.	73, 74
De Matrimonio, LXXIII-LXXVIII.....	74-76

CAPUT II. DE DOMINICIS ET FESTIS RITE CELEBRANDIS.

De Pastorum cura ut his diebus populi abstineant a ser- vilibus operibus et spiritualibus vacent exercitiis, Decret. LXXIX.....	77
Missæ celebratio in privatis capellis certis diebus prohi- betur, LXXX.....	<i>Ibid.</i>
Cohortatio Synodi ad Missam, et Prædicationem in pro- priis parochiis audiendam, LXXXI.....	78

CAPUT III. DE CANTU ET MUSICA.

De Scholis puerorum choristarum in Cathedralibus, De- cret. LXXXII.....	80
De cantus ecclesiastici super musicum excellentia : cautiones adhibendæ ne lædatur illius simplici- tas, LXXXIII.....	<i>Ibid.</i>
De frequenti cantus lectione in Seminariis, LXXXIV....	81

	Pag.
Præceptiones et monita , circa	
Cantores laicos in parochiis ad pulpitum admit- tendos , LXXXV	81
Cantum vernaculo idiomate , LXXXVI	<i>Ibid.</i>
Musicen cum instrumentis , LXXXVII	82
Organa et campanas , LXXXVIII	<i>Ibid.</i>

TITULUS QUARTUS.

De Disciplina.

CAPUT PRIMUM. DE CURA , VIGILANTIA , ET RESI- DENTIA PASTORALI.	
De Pastoris vigilantia , ac de cura gregis generatim , Decret. LXXXIX	83
De frequenti Missæ celebratione , et applicatione Missæ parochialis , XC	84
De assidua verbi divini prædicatione , XCI	<i>Ibid.</i>
De diligenti et fideli Sacramentorum administra- tione , XCII	85
De extraordinariis exercitiis spiritualibus quandoque populo præstandis , XCIII	<i>Ibid.</i>
De removendis periculosis peccandi occasionibus , XCIV	85
De visitatione et cura spirituali infirmorum , XCV	86
De sollicitudine pro sublevandis miseriis temporalibus pauperum , XCVI	86
De residentia Parochi et vicariorum , XCVII , XCVIII	87, 88

CAPUT II. DE PRÆDICATIONE VERBI DIVINI.

Prædicationis Objectum :

Evangelium , ipsum Dei verbum ;	
Quæcunque Christus , aut Ecclesia mandavit ;	
Maxime quæ necessaria sunt <i>necessitate medii</i> , vel <i>præcepti</i> . Decret. XCIX , c	88, 89

	Pag.
Hinc a concione eliminantur opiniones philosophicæ aut politicae , XCIX , c	88, 89
Fontes Doctrinæ prædicandæ :	
Sacrae Litteræ ;	
SS. Patrum scripta ;	
Conciliorum Decreta ;	
Libri spirituales approbati ,	
Et præsertim Catechismus Romanus , CI	90
Hinc concionatoribus cavendum , ne ex fabularium his- toriarum , ephemeridum aut heterodoxorum Scripto- rum paginis arcessant fragmenta quibus suas infer- ciant conciones , CII	91
Hinc etiam caveant	
A novitate doctrinæ et vocum , CIII	<i>Ibid.</i>
A referendis historiis incertis , aut miraculis non approbatis , CIV	92
De nonnullis aliis concionatori devitandis , CV , CVI	92, 93
Ratio prædicandi :	
Simplex sit et aperta , CVII	93
Ideoque attendantur Prædicationis excellentia et finis , CVIII	94
Inanis loquacitas fugienda , CIX	95
Brevitas sectanda , CX	<i>Ibid.</i>
Idcirco diligens adhibeatur præparatio , CXI	<i>Ibid.</i>
Methodum Catechismi Romani sequantur imprimis Pastores animarum , CXII	96
Concionatorum mores , CXIII	97
Hæc in majoribus Seminariis juniorum Clericorum animis inculcentur , CXIV	<i>Ibid.</i>
De necessitate et forma approbationis Episcopi ad con- cionandum , CXV	98
CAPUT III. DE PUERIS ET RUDIBUS CATECHIZANDIS.	
De obligatione eorum qui curam habent animarum pueros et rudes catechizandi , Decret. CXVI	99

	Pag.
Monitum ad Parochos civitatum, ubi hoc officium Clericis inferioribus demandatur, CXVII.....	99
Ad parentes et tutores puerorum, CXVIII.....	100
Ad eos qui montuosis parochiis præficiuntur, CXIX.	101
De præstandis a Parocho quoad ludimagistros negligentes catechismum <i>perseverantiæ</i> , et sodalitates Doctrinæ christianæ, CXX.....	<i>Ibid.</i>
Et Clericos minores, qui, in sua parochia, catechizandi munere funguntur, CXXI.....	<i>Ibid.</i>

CAPUT IV. DE VITA ET HONESTATE CLERICORUM.

De spiritualibus exercitiis a Clericis præsertim Sacerdotibus persolvendis, Decret. CXXII.....	102
De illorum habitu et suppellectili, CXXIII.....	103
De eorum mensa et victu, CXXIV.....	104
De ipsorum conversatione cum laicis et mulieribus, CXXV.	105
De illorum cohabitatione cum ancillis et aliis mulieribus, CXXVI.....	<i>Ibid.</i>
De cauponis, tabernis, conviviis publicis et nuptialibus, venatione, profanis spectaculis, omnique indecoro ludo, etc., abstinendum, CXXVII-CXXIX.....	106
De secularibus negotiis, de litibus, nundinis, mercatibus, etc., fugiendis, CXXX.....	107
De fovenda necessitudine inter Sacerdotes, CXXXI.....	<i>Ibid.</i>

CAPUT V. DE JUDICIIS ECCLESIASTICIS.

Habet Episcopus potestatem judicariam, externam, coercitivam, per se vel per delegatos exercendam, Decret. CXXXIII.....	108
Votum Synodi ut instituat Officialis pro causis quæ ad ipsum ab Ordinario delatæ fuerint, CXXXIV.....	109
Salva remanente Episcopis potestate extrajudicialiter et ex informata conscientia sententiam ferendi, juxta Tridentinum, CXXXV.....	<i>Ibid.</i>

CAPUT VI. DE STUDIIS CLERICORUM.

De Studiis Clericorum in Seminariis, Decret. CXXXVI.....	110
De Studiis Presbyterorum :	
Examen subeundum, CXXXVII.....	111
Collationes habendæ, CXXXVIII.....	<i>Ibid.</i>
Decretum de Subscriptione, Fine, et Promulgatione Concilii.....	<i>Ibid.</i>
Subscriptiones Episcoporum.....	112

ACTA CONCILII.

Proœmium.....	115
Congregatio prævia.....	120
Prima Congregatio generalis.....	121
Capitulorum nuntii, seu Deputati.....	122
Theologi et Canonistæ.....	123
Concilii Promotores.....	124
Secretarii.....	125
Cæremoniarum Magister.....	<i>Ibid.</i>
Congregationum particularium constitutio.....	126
Sessio prima.....	129
Secunda Congregatio generalis.....	130
Sessio secunda.....	132
Tertia Congregatio generalis.....	133
Quarta Congregatio generalis.....	<i>Ibid.</i>
Sessio tertia.....	134
Quinta Congregatio generalis.....	135
Sessio quarta et ultima.....	136
Acclamations.....	138
Secretariorum Concilii attestatio et subscriptio.....	140

FINIS.